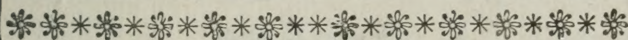
Bidpāʾī. Turkish version.
Hûmāyūnnāme

S̱imār ül-esmār

ثمار الاسمار

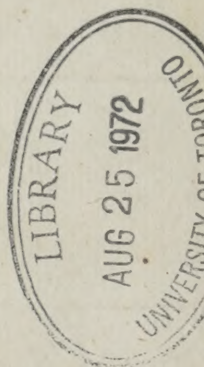

* بسم الله الرحمن الرحيم *

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على سيدنا محمد وعلى آله وصحبه اجمعين (اما بعد معلوم اوله كه قواعد تاليفى حكمت عمليه اوزره مبتنى اولان كتابلرك احسنى كتاب كليله ودمنه دركه حكماى هند طرز خاص اوزره تاليف ايدوب حكمت وفضلله لهو وهزلك ميانده كمال اختلاف واريكن برطرفده امتزاج وبرحرفده ايتلاف ويروب طرز كلامى اكثر طباع ميل ايتسون ديو امثال وافسانه اوزره وضع ايلمشلردر وزبان وحوش ولسان بهايم وطيوردن اصناف روايات وحكايات تقرير ايدوب ضمننده انواع فوائد حكمت وميامن نصيحت قلمشلردر تا عاقل تنصح ايچون مطالعه سنه بهانه وغافل تنزه ايچون داستان وافسانه قيله فى الحقيقه ابتداى ظهورندن الى هذا الآن ميان اكابر وافاضلده دائر وبركات آثارى جمله يه حاصل ومتواصلدر * بيت * اطافتده نظيرى يوقدر انجق *

نظيرى

نظیرین چشم احول کورمش انجق * اول کتاب لطیفی حکیم
روشن رای برهمن بیدپای هند پادشاهی رای دابشلیمك نامنه
زبان هندی ایله تصنیف ایتمشدر نوشروان معدلت عنوان
اول کتابك مطالعه سنه طالب اولوب هزار جد و جهد ایله
اله کتوروب لغت پهلوی یه ترجمه ایتدرمشدر بعده اکاسرهٔ عجم
دخی مراعاتنده مبالغه ایدوب موجبیله عمل ایدرلردی تااو زمانکه
خلفاء عباسیه دن خلیفهٔ ثانی ابو جعفر حضرتلری
رغبت ایلیوب لسان تازی یه ترجمه ایتدردی بعده ملوك
سامانیه دن ابو الحسن امیر نصر بن احمد سامانی لسان
فارسی یه نقل ایتدردی بردفعه دخی سلطان محمود غزنوی
اولادندن ابو المظفر بهرام شاه طرز جدیداوزره ترتیب ایتدردیکه
حالا کلیله ودمنه دیمکله مشهوردر بعده سلطان حسین
بیقرا امراسندن امیر سهیلی التماسیله احسن کلمات واوجز
عبارا تله تالیف اولنوب بین الانام انوار سهیلی نامیله شهرت
تام بولدی چونکه اول کتاب شریف و مجموعهٔ لطیف
وجه مشروح اوزره السنهٔ متعدده ایله جمع وتالیف اولنوب
زبان ترکی ایله صورتنما اولمامشدی شاه غازی شهنشاه
صاحب مغازی سلطان سلیمان ابن سلطان سلیم خان
علیهما الرحمة والغفران حضرتلرینك زمان شریفلرنده
سلك تحریره کشیده قلنوب مؤلفی مظهر عواطف علیهٔ
خسروانه اولدی اکرچه اول کتاب حکمت نصاب کمال
بلاغت وفصاحتله انواع مواعظ ونصایحی محتوید رانجق
ضمن وصایاده بالمناسبه نقل اولنان حکایات وامثال علی حدة

ايراد اولنميوب مزج اولنمغين مزاياسنه تحصيل اطلاع ابتدادن
انتهاسنه دك مطالعه يه موقوف اولديغى اجلدن مستمع غرض
كتاب وخلاصهٔ مافى البابى ادراك ايده ميوب مبادئ قصهٔ
مقاطعنه ربطدن قاصر واوائل كلامى اواخريله ضبطدن
عاجز اولوب طبايعه نوعا كسل ايراثنه باعث اولمغله اكثر تعبيراتى
تغيير اولنمايوب فقط طى اطنابله ازهان مستمعينه تقريب
وترغيب ايچون خلاصهٔ مقصود ايجاز واختصار اوزره تحرير
وترتيب اولنوب ركاب كامياب پادشاهى يه عرض واهدا يه
جسارت اولندى (قطعه) اولدى بو مجموعهٔ نصح ارتسام
شامل انواع اسمار ونكات * بو درراميدم شه عالمپناه * ايده توجه
نكاه التفات (بعد هذا منشاء كلمات اصل الباب اولان
حكايته شروع اولندى) جوهريان بازار عجايب حكايات
وصيرفيان دار العيار غرايب روايات شويله نقل ايدرلركه
زمان اولده چين ماچينده بر كامكار وجهاندار نامدار واريدى
شهريار همايون فال ديرلريدى دركاه معدلت پناهنده ملك
نهاد وآصف نژاد بروز ير بينظيرى واريدى خجسته راى ديرلريدى
اول پادشاه صاحب انتباه جميع امورنده اول وزير صائب تدبيرك
راى اصابت پذيريله حركت ايدردى بر كون اثناى مصاحبتده
همايون فال ايتدى ملوك ضبط ملك ومملكتده نه خصلت اوزره
اولمق لازمدر خجسته راى ايتدى قواعد سياست ود قايق
عدالته عارف اولمق كركدر هم دنياده بناى سلطنتى رخنهٔ
خللدن امين وهم عقباده فائز دولت نجاة وحائز درجات عليين اوله
هر پادشاه اكاه كه اساس سلطنتى قواعد حكمت وقانون

عدالت اوزره طرح ایدوب مواعظ علما ونصایح حکما بی
بنیاد امورنده پیش نهاد قیله هم مملکتی معمور وآبادان وهم رعیتی
خوشدل وشادان اوله تتکم رای دابشلیم هندی بنای سلطنتن
حکیم بیدپای برهمنک قواعد نصیحتی اوزره مبنی قیلوب موجبیله
عمل ایتدی مدت مدید کامران وکامکار روزکار کچورردی
بیت جهان غوغالری برآدایچوندر * سنک اولدر قلانی
یادایچوندر * همایون فال چون رای دابشلیم و بیدپای حکیم
خبرین ایشتدی عظیم مسرور اولوب ایتدی ای خجسته رای
بونجه زماندر که قصهٔ رای و برهمن متمکن اولمده وانلرک ملاقات
ومقالاتی درونمده جایگیر اولمشدی هرچند که احواللرین
تفحص ایدردم اول قصه دن برحصه واول خبردن براثر بوله مزدم
حالا بحمدالله معلوم اولدیکه اول احواله وقوفک وار ایمش
امید وارمکه بنی دخی خبردار ایده سن وزیر روشنضمیر زبان
فصاحت ودهان بلاغتله احوال رای و برهمنی تقریره شروع
ایدوب ایتدی * قطعه * ای شهریار دهر و شهنشاه
روزکار * اوستنده سایه کستر اوله لطف کردکار * اجرام رام
بخت بکام وفلک غلام دولت مطیع حکمک اوله روزکار یار
طوطیان شکرستان حکایات وداستان سرایان بوستان
روایاتدن کوش هوشمه یتشدیکه معظم بلاد سواد هندده
برپادشاه بیدار بخت وارایدی رای دابشلیم دیرلریدی معناسی
پادشاه عظیم دیمکدر کامکار و کامیاب روزکار کچورردی
همواره مجلس همایونندهٔ ندمای حکمت شعار و حکمای
فضیلت اشتهار حاضر اولورلرایدی هرکون آنلر ایله تفاصیل

محاسن اوصاف واحاسن اخلاقی مذاکره ایدوب موجبیله
عمل ایدردی برکون الکلام یجر الکلام مصاحبت محسنات جود
وسخایه منتهی اولدی چونکه جود احسن صفات ملوك ایدیکی
ادلهٔ وبراهین ایله متحقق اولدی رای دابشلیم دخی صلای عام
ایدوب خزاین فراوان بذل وانعام ایلدی اول کیجه واقعه سنده
کوردیکه بر پیر نورانی هویدا اولدی ودیدیکه بوکون حسبة لله
مبالغه مبلغ انفاق ایلدك خیر قبوله قرین اولدی ایمدی
علی الصباح پای عزیمتی رکاب سمند دولته قویوب جانب شرقیده
اولان طاغ جانبنه توجه ایله که کنجینهٔ شایکانه نائل اولسك
کرکدر رای چون ترجمان عالم غیبدن بو بشارتی اشتدی
بیدار اولوب علی السحر اول جانبه توجه ایلدی دامن کوهده
برغار کوردی بر پیر روشن ضمیر اوتورمش مصاحبتنه راغب
اولوب یاننه واردی مواعظ ونصایحندن حصه مند اولدی
حین وداعده پیرایتدی بوغارك کنارنده مدفون بر کنجینه واردر
بدرمدن ارثله انتقال ایلمشدر بکا لزومی یوقدر نیازمندمکه
پادشاه عالمپناه قبول بیوروب بو پیری مسرور ایلیه دابشلیم بو کلام
جواهر انتظامی استماع ایدیجك واقعه شبانه‌یی یاد ایلیوب هذا
تأویل رؤیای من قبل قد جعلها ربی حقا مفهومی ضمیر منیر آینیه
نظیرینه منعکس اولدی قصهٔ رؤیا وبشارت کنجی نقیر وقطمیر پیره
تقریر ایتدی وفی الحال اول محلی حفر ایدوب کنجینهٔ مدفونی
بولوب نظر همایونه کتوردیلر نظم * نیجه درج ثمین وصندوق زر
ایچی دورلو یاقوت ولعل وکهر شاه بیوردی صندوقك قفلن
آجدیلر برحقهٔ مجوهر چقدی ایچنده بر حریر سفید وارظهرنده

برقاچ سطور قلم سریانی ایله مسطور قرائت اولندی محصول
مضمونی بو که بنکه هوشنک شاهم بونقود بسیار وجواهر
بی شماری رای اعظم وپادشاه معظم دابشلیم هندی ایچون
ودیعت قوشمدر والهام آلهی ایله بو دفینه نصیبهٔ خزینه سی
اوله جغن بلمشمدر ومیانهٔ زر وکوهرده بو وصیت نامه یی تعبیه
قلمشمدر تا چون بو کنج بی رنجه ظفر بوله بو وصیت
نامه یه نظر قیله که اون درت قاعده یی مشتملدر
کارنامهٔ بناء سلطنت ودستور العمل نظام مملکت ایده هر پادشاه
صاحب انتباه که سوانح امور ومصالح جمهورده بو وصایا ایله
عامل اوله الی انقراض الدوران دبدبهٔ دولت روز افزونی باقی
وپایدار اوله * نظم * وصایای هوشنکی طوت یادکار * دیلرسك
اوله دولتك پایدار * اولکی وصیت اولدرکه ساعی ونمامك
کلام نفاق انجامن استماعدن احتراز واجتناب ایلیه که
هرکیسه که مقرب سلطان اولور البته محسود اقران
اولور وحسودلر صورت اخلاصده برجنس غمز ونفاق ایدرلر که
بالاخره پادشاهی تنفیر ایدوب مراد فاسدلرین حاصل ایدرلر
(ایکنجی وصیت اولدر که غماز ومفسد وبدکرداره امان ویرمیوب
حقندن کله لر که البتده اولمقوله لر کاربدلرینك جزاسن بولسه لر
کرکدر وعاقبتلری وخیم اولسه کرکدر (اوچنجی وصیت اولدر که
ارکان دولت واعیان مملکت ایله شرط موافقتی مرعی طوته لر که
اصحاب واحبابك موافقتی فوائد بیشماردر (دردنجی وصیت اولدر که
تلطف وتملق دشمنه مغرور اولمیه لر که دشمن هیچ بر وجهله
دوست اولمز (بشنجی وصیت اولدر که بر مضلربه که نائل اوله لر

محافظه سنده تهاون وتكاسل ايلميه لر وغفلت سببي ايله ضايع قيلوب الدن چيقارميه لر كه تداركنه اله كيرمز وندامت وملامت فائده ويرمز (التنجي وصيت اولدر كه جميع امورده خفت وشتابدن احتراز واجتناب ايدوب جانب تأمل وتأني يه ميل ايليه لر كه تعجيلات مضرتي غايت چوق وصبر وتحملك منفعتنه نهايت يوقدر (يدنجي وصيت اولدر كه هرحالده عنان تدبيري الدن قومه يه اكر اتفاقله اعدا اكا قصد ايده لر انلردن بريله مدارا واظهار اخلاصله اول ورطه دن خلاص متصور ايسه في الحال اكا اقدام ايده (سكزنجي وصيت اولدر كه كمينه ارباب كيندن امين اولميوب خوش آمد وتلطيفلرينه اعتماد قلميه (طقوزنجي وصيت اولدر كه عفو وصفحي كندويه شعار ايدوب ملازمان عتبهٔ دولتي ادني جريمه ايله مظهر عتاب وعقاب ايلميه (اوننجي وصيت اولدر كه كمسه يه اضرار وآزار قصد ايلميه تا بحكم جزاء سيئة سيئة مثلها اضرري اكا مرتب اولميه (اون برنجي وصيت اولدر كه طورينه لايق وحالنه موافق اولميان اموره ميل ايتميه كه نيچه كمسنه كندويه مناسب كاري قويوب آخرينه شروع ايتمكله ايكيسندن دخي محروم قالمشدر (اون ايكنجي وصيت اولدر كه همیشه حلم ووقاري شعار ايدينه لر كه صفت حلم ووقار وتمكين خلعت زيباي سلاطيندر (اون اوچنجي وصيت اولدر كه ملازمان استانهٔ دولتلري امين ومعتمد كمسنه لر اولوب ارباب غدر وخيانت اولان فرومايه لردن اجتناب ايليه لر (اون دردنجي وصيت اولدر كه انقلاب زمانه التفات ايتميوب جميع احوالده قضاء رب العباده رضا وانقياد ايده لر بو اون درت وصيت كه ذكر اولندي

هر بریسی ایچون بر داستان عجیب و بر افسانهٔ غریب ایراد اولنمشدر اکر رای اعظم اول حکایات ور واياتك تفاصیلنه اطلاع قصد ایدرسه جانب کوه سرندیبه که مهبط ابو البشر در توجه ایلسونکه بو عقده آنده منحل اولسه کرکدر چونکه رای دابشلیم بو کلمات حکمت انجامی اشتدی در حال دار السلطنه وزراسندن بر معتمدی قائممقام نصب وتعیین ایلیوب کند وسی بعض خواص خدمیله سبکبار راه سرندیبه آمادهٔ خرام عزیمت ایلدی قطع منازل وطی مراحل ایدرك بر ساعت مبارکده منزل مقصوده واصل وشرف ملاقات حکیم بزرکوار بیدپای عالیمقداره نائل اولدی پیر روشن ضمیر الهام غیبی واعلام لاریبی ایله ضمیر شاه عالمکیره مطلع اولوب اتمام مراسم اکرامدن نصکره سبب قبول کلفت سفری سؤال ایتدی رای دابشلیم قصهٔ خوابی وکنج و وصایای هوشنکی علی التفصیل برهمن روشن ضمیره تقریر ایتدی برهمن دخی ستایش وتحسین ایدوب مضمون وصایانك هر بابده نصایح و پندی مشتمل بر حکایات ایله اثبات مدعا ایدرك تفصیله شروع ایتدی کتاب کلیله ودمنه سؤال وجواب رای و برهمنه مبنی وترتیب سابق اوزره اون درت وصایا اون درت باب اوزره منطویدر والمعونة من الله المستعان * باب اول ساعی نمامك کلام نفاق انجامن استماعدن امتناع واجب ایدوکن بیان ایدر * رای اعظم دابشلیم بید پای حکیمه ایتدی مضمون وصیت اول اولدر که هر کسه که مقرب پادشاهی اوله البته محسود خاص وعام اولور وحسودلر نقض حرمت وعرضینه سعی ایدوب ضمیر منیر سلطانی

اندن متغیر ومتنفر ایدرلر حکیم بزرکوار وبرهمن حکمت
شعاردن التماس ایدرمکه بو بابه مناسب برداستان ایرادایلیه
وشول کمسه نك قصه سنه که بر پادشاه حضورنده مزید تقربله
اختصاص بولمشیکن ارباب غرض قولی ایله بنای مرتبه سی
خلل پذیر اولوب صداقت عداوته وموافقت مخالفته مبدل
اولمش اوله برهمن ایتدی بلی اساس سلطنت بووصیت اوزره در
اکر پادشاه کلام نفاق انجام حساده اعتماد بیوره ارکان دولت
انلرك افسادیله سیر سهام نکبت ومظهر عتاب ومحنت اولور
چون مفسد محتال ایکی صدیق صادق میاننده القای
نفاق وشقاقه رخصت بوله هر آینه آینهٔ الفتلرین غبار وحشتله
مغبر وبنای مودتلرین تیرمکر ومفسدتله زیر وزبر ایدرنته که بنای
مصادقت کاو وشیر اول شغال شریرتد وبری ایله خلل پذیر
اولمشدر رای ایتدی نه کیفیتله اولمشدر اول (حکایات)
برهمن ایتدی اخبارده کلمشدر که قدیم الزمانده کثیر الاموال
جهان دیده وکار آزموده بربازرکان وارایدی *بیت*
موی سفید از اجل آید بسام* پشت خم ازمرك رساند سلام*
خواسنجه پیرلك ایریشوب زمان رحلت وانتقالی قریب اولمغین
فرزندین یانده دعوت ایلیوب لازمهٔ دین ودیانت اولان
نصیحتدن نصکره تجارتله امر ووصیت ایتمکین اولدخی
فرمودهٔ پدر اوزره طریق تجارته سالك اولوب سفر دور دسته
شروع ایتدی زیر بارنده ایکی بارکش کاوی وارایدی برینه شتربه
وبرینه متربه دیرلرایدی قضای الهی اثنای راهده شتربه برخلاب
عظیمه راست کلوب کمال فتوردن عبور میسر اولمایوب آنده

قالدی اول دیارك صحرالرنده خلیع العذار کشت وکذار ایدرکن
برفرح فزا مرغزاره کلوب آب وعلفی طبعنه خوش کلمکین
آنده اقامت اختیار ایلدی نیجه زمان بند تکلف وقید تعلقدن
معرا اول مرعی ده بیچون وچرا رعی وچرا قیلوب اول فضای
دلکشا وصحرای جانفزا ده کمال ذوق وصفایله روزکار
کچوردی بغایت قوی جثه وفربه اولوب برکون نشاط تام
وانبساط مالاکلام ایله بربانك بلند ایدوب صحرا وکوهساره ولوله
براقدی مکر اول مرغزار رحوالیسنده برشیر باصولت مکین
اولمشدیکه جمیع وحوش وسباع طوق عبودیتن کردن اذعانه
پیوند ایتمشلردی اول شیر غرور جوانی ونخوت کامرانی وکثرت
خدم ووفرت حشمدن کندودن محتشم فرد تصور ایتمزیدی
اما هرکزنه کاوکورمشدی ونه آوزین اشتمشدی چون بانك
شتربه کوش هوشنه کیردی بغایت هراسان اولدی مباد اسباع
خوف وهراسمی احساس ایده لر دیو وهمندن حرکت ایتمیوب
ابواب سیر وشکاری کندویه مسدود ایدوب عزلت وانزوا
اختیار ایلدی خدمندن ایکی شغال وار ایدی دائما خدمت
ملازمتنه اشتغال ایدرلریدی برینه کلیله وبرینه دمنه دیرلریدی
ایکسی دخی ذهن وذکا وطبع دها ایله معروف ومشهوریدی
دمنه فراستله شیرك خوف وهراسن بیلوب کلیله یه ایتدی ای برادر
ملك حقنده نه دیرسك که برقاچ کوندن بساط نشاط وانبساطی
دوروب برکت حرکتدن بری ساکت وصامت اولوب مشدر
نظم * یوزنده آنك اثار ملالت * ایدرزنك درونه دلالت * کلیله
ایتدی ای دمنه رحم الله امراء عرف قدره ولم یتعد طوره سنك نه

حدڪدر كه بومقوله سوز سويليه سك واحوال ملك وملكدن سؤال ايليه سك (مصرع) تو از كجا سخن سر مملكت زكجا * بزملكك دركاه درود ولتنده خدمتكار وسماط نعمتنده طعمه خوار ز بو نعمتى غنيمت بيلوب تفتيش احوالندن فراغت ايتمك كركدر بزاو طبقه دن دكلوز كه محرميت اسرار له اختصاص بولوب احوال اسرار ملوكدن استفسار ايليه و زاى دمنه اكر مرادك بوتقريبله ملكه تقرب ايسه بوسودادن فراغت قيل حالا نائل اولدوغك رتبه يه قناعت ايدوب الكده اولان طعمه ولقمه يى غنيمت بيل دمنه ايتدى طلب تقرب ملوك مجرد طعمه وقوت لايموت ايچون دكلدر بلكه فائده انتساب مناصب عاليه يه واصل واقصاى آماله نائل اولمقدر هركسه كه مرتبهٔ بلنده ترقى قيله هرچند موسم كل كبى بقاسى قليل اوله ذكر جميل سببى ايله عقلا قتنده اصحاب عمر طويلدن معدود ومحسوبدر اول كسه كه دون همت ودنى طبيعت اوله اكرچه خارڪبى باقى وپايدار اوله فضلا اعتبارنده دفتر امواتده مرقوم ومكتوبدر كليله ايتدى طلب مناصب ومراتب برطائفه يه مناسبدركه شرف اصل ونسبله استحقاق بولمش اوله و ياسبب فضل وحسبله استعداد كلمش اوله بزده بونلرك بربسى يوقدر بزه مناصب عاليه يه استحقاق واستعداد نيجه ميسر اولور دمنه ايتدى دستمايهٔ رياست حسب ونسب دكلدر بلكه عقل وكياستدر كيمك كه عقل كامل وتميز شاملى اوله پايهٔ سافلده قالمز درجهٔ عاليه يه واصل اولور بندخى بوعقل وكياستله پايهٔ سافلده قالمغى رواكورمم البته درجهٔ تقرب شيرى حاصل قيلوب خواص خدامندن اولورم

کلیله ایتدی تقربه وسیله نه ملاحظه ایدرسك دمنه ایتدی
شیره مستولی اولان کیفیت خوف وهراسك طریق رفعنی
حسن تقریر وتعبیر دلپذیرایله عرض ایدرم باشد که تدبیر وتقریرم
مزیل ترح ومفید فرح واقع اوله بندخی بوتقریبله تقرب وانتساب
اکتساب ایدرم کلیله ایتدی چونکه بوملاحظه یه دوشمش سك
سنی بوسودادن تحویل دشوار درباری تمام حذر اوزره
اولکه ملازمت سلاطین امر پرخطر وکار صعبدر اکرچه
بن بوتدبیره مخالف وبوفکره منکرم امانه دییم (مصرع الیمدن
نه کلور مبارك اولسون * بیت * اشبه لك چونکه پندین خیرخواهك
سلامت اول یوری واراسته راهك * دمنه چون کلیلهٔ وداع
ایتدی دخول حضور شیره جرأت ایتدی شیر دمنه یی کوروب
ایتدی قنده سن ونه مهم اقتضا ایتدیکه مأمور اولمدین
حضورمزه کلدك چونکه دمنه ادارهٔ کلامه قادر وفصاحت
وبلاغتده کمال مرتبه ماهر ایدی پند ونصایحی مشعر حکایات
وامثال ایراد ایدرك اولقدر بسط بساط مقال ایلدیکه جمیع
کلماتی شیره تاثیر ایدوب آز وقتده دانش وفهم وفراستله
تقرب واختصاص پیدا ایلدی برکون وقتی مساعد وزمانی موافق
کوروب خلوتنده شیرك سبب خوف وهراسن سؤال
ایلدی اتفاق بواثناده شتربه نه بربانك بلند ایتدیکه صدمت
صیت وصلابتی آفاقی طوندی شیر آه ایدوب ایتدی بنم سبب
دهشتم وموجب حیرتم بوصدای مهیبدرکه ایشتدك اکرچه
بیلمزم بو کیمك آوازیدر اما ظنم اولدرکه صاحبنك قوة ترکیبی
آوازینه مناسب ایسه بزه بومقامده خرام حرام اندر حرام اولور دمنه

ایتدی خاطر عاطر ملکه بوندن غیری باعث تفرقه وار میدر شیر ایتدی
سبب حیرت بو تیزمی وموجب وحشت ودهشت اولمغه کفایت
ایتمزمی دمنه ایتدی بوقدر نسنه ایله مکان موروثی جلا قیلوق
ووطن مالوفدن جدا اولمق نامعقولدر آوازه نه اعتبار ونعره نك
نه مقداری وار که موجب ترك دیار اوله اکابر دیمشلردر که مهابت
صوت وضخامت جثه یه اعتماد اولماز هر صورت معنایه دلالت
قیلمز اکر فرمان عالی شرف صدور بولورسه بو صدانك صاحبنی
واروب کورم وواقع حالی بیلوب عن قریب عز حضور
موفور الحبوره خبر صحیح کتورم طبع شیره تدبیر دمنه موافق کلوب
برموجب فرمان اول جانبه روان اولدی برمدت نصکره کلوب
ایتدی ای شهریار هفت کشور اول جانور که صدمت آوازی
سمع همایونه کیدر ومزاج مبارکه دردسر ویرمشدر برکاومیشدر که
بو بیشه حوالیسنده چرایه مشغولدر اکرچه یال وبال وقد وقامتی
بی نظیر ورنك وفر وزیب وصورتی دلپذیردر اما خورد وخواب
وعلف وآبدن غیری یه میل ایلمز وتمام همتی دائرهٔ حلق وشکمندن
اوته کچمز اکر فرمان عالیلری اولورسه بن بنده واروب زنجیر
تسخیر ایله کشان کشان پای تخت جهانکیره کتورم
تا سزاداتی سدهٔ اطاعته قویوب تخم اخلاصی زمین
اختصاصه اکه *بیت* دعوتیله مسخر ایدم آنی * آستانکده
چاکر ایدم آنی * شیر بو سوزدن شاد اولوب دعوت کاوه اشارت
بیوردی دمنه رفتنه شنزبه قاتنه کلوب جری الجنان وفصیح البیان
بلا تردد وتأمل مصاحبته آغاز ایلدی وبعد السلام فتح کلام ایدوب
بیت دیدی اول نه یردندر قدومك * نه باعث اولدی ترك

مرز بومنك * بو مقامه كلمكه نه سبب حادث اولدی وطرح
رخت قامت ایتمكه نجه علت باعث اولدی شتربه قلب صافی
ایله جواب شافی ویروب واقع حالی بر بر تقریر ایلدی دمنه
احوال شتربه یه واقف اولیجق ایتدی بو اقطارك مالكی وبو بیشهٔ
سباعك ملكی بر شیر دلیر درسنی آنك خدمتنه دعوت ایدرم
اكر متابعتنده مسارعت ایدرسك بو آنه دك باب ملازمتده ایتدیكك
تقصیراتك عفو اولنور اكر تمرد ایدرسك علی الفور دونوب ماجرایی
علی ماجری علیه اعلام ایدرم احوالك نیه منجر اوله جغی معلوم
شتربه چون نام شیر وسباعی اشتدی غایت وهمندن اطاعتدن
غیری چاره بوله میوب ایتدی اكر بنی سیاستدن امین قیلورسك
ودفع شر وضررنه ضامن اولورسك فرمانكه مطیع اولورم
ووسیلهٔ مرافقتكله شرف خدمت وكرامت ملازمت بولورم
دمنه ایمان غلاظ وشداد ایله كاوه اعتماد واعتقاد ویروب
معیت ایله جانب شیره توجه ایتدیلر دركاه شیره قریب اولیجق
دمنه ایلرو واروب كاوك قدومندن خبر ویردی بر زماندن صكره
كاو كلدی شرائط خدمت عبودیتی یرینه كتوردی شیر دخی حال
وخاطرین صوردی بو نواحی یه نچون كلدك وكلمكه نه باعث
اولدی دیدی كاو سرگذشتن بالتمام حكایت ایلدی شیر ایتدی
ای مهمان گرامی (مصرع) خوش آمدی وعلیك السلام والاكرام
همان بو مقامده آرام ایله تا شفقت واكراممزدن بهره مند اوله سنكه
بزم ابواب فتوح وعنایتمز حرم حمایتمزه مفتوح ومائدهٔ پرفائدهٔ رعایتمز
ملازمان آستانهٔ سعادتمزه مبذولدر كاو مراسم دعا وتحیت
ولوازم ثنا ومدحتی یرینه كتوردی وكمر خدمت وعبودیتی طوع

ورغبتله میان جانه بند ایتدی شیر دخی اکا مرتبه تقرب ارزانی
بیورب کون بکون مرتبه سن زیاده قیلدی کیدرك عقل ودانشنه
اعتمادی افزون اولوب محرم اسرار ومظهر احکام واثار ایدندی
کاو دخی خدمت عبودیتده بر مرتبه قیام ایتدی که جمله
ارکان دولتی تجاوز اتیدی دمنه بو کیفیته تحمل ایده میوب
کمال حسدندن خواب وآرام وراحتی کندی دردواضطرابنی
حکایت ایچون یار قدیمی کلیله یه کلوب ایتدی ای برادر
ضعف رای سؤتدبیرمی کورر میسنکه کاو چراغم ایکن بندن
وارکان دولتدن ممتاز وسرافراز اولوب شیر قتنده جمله الملك
ومعتمد الدوله اولدی بن ازدیاد تقرب طلب ایدرکن بو تقریبله
منزل اولمدن تدنی وتنزل بولدم کلیله ایتدی *بیت* سن ایتدك
کندی کلزارك یرین خار *بربدر کاوله سك بلبل کبی زار*
دمنه ایتدی بلی راست سویلرسك بن بکا ایتدم اما بوبابده سن
نه تدبیر ایلرسك کلیله ایتدی اولده سکا بو عملده موافقت ایتمدم
وحالیا دخی کندومی برطرف بیلورم وبوخصوصه دخل ایتمدین
تمام احتراز قیلورم مکر کندی حقکده بنه سن فکر ایله سن که
دیمشلردر (مصرع) هرکسی مصلحت خویش نکو میداند
دمنه ایتدی بنم فکرم بودر که ممکن اولدیغی قدر بزل مقدور
ایلیوب کاوی پایه سندن ایندرم کلیله ایتدی جزم ایلدمکه
مکرمکری میان جانه بند ایتمش سك دیلرسك که یوزکدن
اکا برضرر ایریشه اما غافل اولمه که مقدمات آزار واضرار فائده
ویرمز حاسدك قصد فاسدی ینه کندویه عائد اولور (مصرع)
هرکه بدی کرد بجز بد ندید* کلام میانلرنده بو کلمه ایله تمام اولدی

دمنه برمدت ترك ملازمت ایدوب بر كوشه ده عزلت ایتدی
اوتوردی تا بركون فرصت بولوب شیر حضورنه واردی عمدیده
ركبی بوزین طوتوب وستم كشیده لركبی بوینن اكوب طوردی
شیر ایتدی خیلی مدتدر كورنمزسك خبرمیدر دمنه ایتدی ملك
دولتنده امیددركه خیر اوله شیر ایتدی چهركده اثر غم وار حكمت
ندر دمنه ایتدی بیت اكرچه غصه یه حكمت كركدر بیان قصه یه
خلوت كركدر پس شیر خلوت ایدوب دمنه یی یاننه دعوت ایلدی
وایتدی برحادثهٔ عظمایه وقوفك اكلنور علی التعجیل
عرضحضورمده تفصیل ایله كه مهمات كلیه نك تاخیرنده نیجه
مخافات واردر بیت * بیلورسك مختلفدر حكم اوقات * دیمشلردركه
فی التاخیر آفات * دمنه چون فرصتیاب اولدی دهان بیانی
آچوب كالاول تمهید مقدمات ایدرك شنزبه نك اسائه
وعصیانن بروجهله تقریره شروع ایتدكده شیر بالاخره دمنه
نك افسانه وافسونه فریفته اولوب شنزبه یه بدكمان اولدی
ودیدیكه فی الحقیقه حال تقریریكه مطابق ایسه من بعد صحبت
شنزبه دن نفرت ایلدم اولی بودركه بركسنه كوندرم تاكیفیت
حالی اعلام ایده واجازت ویرم ارض الله واسعة دیلدیكی یره كیده
دمنه ایتدی جائزكه اعلان عصیان ایلیوب برفتنه ایقاض ایلیه
صلاح بودركه آنك خیانت خفیسی سیاست مخفی ایله تدارك
اولنه شیر ایتدی بی بینه وبرهان سوء حالی نیجه نمایان اولور دمنه
ایتدی ارباب فرمانه فراستدن راست برهان وبینه اولمز خیانته
یقین تحصیل ایتمك مراد ایسه كلدكده احوال واطوارنه دیدهٔ
تفرسله نظر ایله كه خبث عقیدت وفساد نیتی كون كبی عیان اولور

علامت خيانت وانحراف باطندن بريسى بودركه متلون
ومتغير كلسه كرك وچپ وراست وپيش وپس نظر ايدوب
مجادليه مهيا ومقاومته آماده اولسه كرك شير ايتدى
بونى ايوديدك واقعا بوعلايمدن برى ظاهر اولورسه شبهه
وكمان مندفع اولور دمنه بلديكه دروغ بيفروغنه شير فريفته
اولدى مراد ايتديكه كاوى دخى كوروب القاى فساد ايليه
پس وجه سابق اوزره شنزبه واروب صورت اخلاصده
شيرك ظلم وعدواننى بيان ضمننده كنديه اولان سوء قصدين
برطرز ايله تعبير ايلديكه شنزبه كمال خوف ودهشتندن
مختل الدماغ اولوب ايتدى اى برادر بو ورطهٔ مهلكه دن طريق
خلاص نه درنه تدبير ايدرسك دمنه ايتدى ايش مرتبهٔ تدبير
وتداركدن كچمشدر انجق شرط حزم واحتياط بودركه
حضور شيره واردقده غافل بولنميه سك وچنكه شيرى
كاه ياتور وكاه طورر وكاه قالقر وكاه اوتورر وپنجه سيله
روى خاكى خراش ايدر ودنبالنى زمينه اورر كوره سن
تحقيق بيله سنكه سكا قصد ايلمشدر وقتلكه بيل باغلمشدر
شنزبه ايتدى معقول بيوردك واقعا بوعلايمك بريسى معاينه
اولنورسه ظن وكمانم برطرف اولور شك وشبهه قالمز
چون آتش فتنه بوجانبده دخى اشتعال بولدى دمنه شادان
وخندان كليله جاننه كلدى كليله ايتديكه كارنه مرتبه يه واردى
دمنه جواب ويرديكه الحمد لله تعالى بوكار دشوار كمال رفق
وسهولتله ميسر اولدى كليله ايتدى اى نادان وخامت عاقبتكى
وشئامت خاتمتكى هيچ كوررميسك بو امر صعبى نيجه

تسهیل وتیسیر ایتدم دیرسـك الفتنة نائمة لعن الله لمن ایقضها
وعیدوتهدیدندن حذر ایتمـدك عنقریب سندخی مجـازات اولوب
بلا کی یو اورسك حاصلی بونلر بو محـاورده ایکن شنزبه استطلاع
احوال ایچون جانب شـیره توجه ایلدی شـیر چون ایراقدن
شـنزبه یی کوردی دمدمهٔ دمنـه درکار اولوب کمال غضبندن
اول علامتلرکه دمنه و یرمشـیدی نمـایان اولدی شـنزبه یقین
کلیجك تحقیقـا بلدیکه شـیرهلاکنه قصد ایتمشدر ناچار اسباب
کار زاری درکار ایتـدی چون طرفیندن علایم مذکوره معاینه
اولندی آتش جدال اشـتعال بولوب حرب وقتـاله اشتغال
ایتدیلر چون شنزبه ده شیرایله مقـابله یه قوت مقاومت یوغیدی
برحمله ده ایشی بتدی شـیرپنجهٔ سیـاستله قتل اولنوب آلودهٔ
خاك وخون اولدی اکـرچه شیرك غضبی تسکین اولدی
ایندیکی تهور وخفت وتعجیل وشتـابه پشیمان اولوب تفکره واردی
امانه فائده بعدخراب البصره دمنه شیرك ملال وانفعالن کوروب
تسلی قصدیله کلوب ایتدی * بیت * عدو کیمدرکه آنی ایده سك یاد
هلاکیله نیچون اولمیه سـن شاد * شیربو سوزلرایله نوعامتسلی
اولوب آرام ایتدی لکن کـردون دخی کاوك دادنی عاقبت
دمنه دن آلوب سرانجـام کاری فضیحته یتوب قصـاص کاوایله
قتل اولندی * بیت * چو بدکردی مشواءمن زآفات * که واجب
شدطبیعت رامکافات (ایکنجی باب بدکردارلرك وخامت خاتمت
وشئـامت عاقبتلرینی بیـان ایدر) رای ایتـدی داستان ساعیٔ
نمـامه اطلاع حاصل اولدیکه حیله ومکر ایله ولی نعمتن جادهٔ
مروتدن منحرف و بد عهدلك صفتیله متصف قیلدی و کلام

فریب آمیز وفتنه انگیزی مؤثر واقع اولوب شیر کندی رکن
دولتنی هدم ایلدی حالیا حکیم سخنداندن متوقعدر که احسان
ایدوب بیان بیوره که عاقبت کار دمنه نیه منجر اولدی حکیم
ایتدی *بیت* شها لطف خدا اولسون پناهك *چراغ
عقل اولوب هم شمع راهك *سلاطین عظامه لازمدر که مجرد
عذوبت کلام وظرافت متکلمه اعتماد ایدوب برفعله اقدام
ایلیه اتفاق کلام اهل نفاقله برکار ناپسندیده وجوده کلورسه
اول صاحب غرض بروجهله تادیب وگوشمال اولنسه که
سائره موجب عبرت اوله بوقولك مصداقی (حکایت)
شیر دمنه درکه چون شیر دمنه نك حیله ومکرنه واقف وافساد
وغدرنه مطلع اولدی اکا بر وجهله سیاست بیوردیکه سائرلرك
دیدهٔ اعتباری روشن اولوب فاعتبروا یا اولی الابصار آیتنی
تکرار ایلدیلر وصورت واقعه بوصفت اوزره واقع اولدیکه
چون شیر کارکاوی برطرف قلدی وایتدیکه تعجیلدن پشیمان
اولوب انکشت ندامتی دندان ملامتله چیندی نچون عقاب
شنزبه ده شتاب ایلدم دیو همواره کندویه عتاب ایدردی وشب
وروز آنك حدیث انیس دل وذکرین سمیر ضمیر قیلوردی وحوشدن
هر برین تنها دعوت ایدوب انلردن گاه حکایت وگاه نصیحت
طلب ایدردی برکیجه پلنکه دخی بومقوله کلام سویلدی
وسوز سینه ودرد درونن بیان ایلدی پلنك ایتدی ای ملك
غم بیهوده واضطراب بی فائده دن نه حاصل اولور آنك تلافیسی
دست حیرت وضجرتله اولمازرای راست وتدبیر درسته وابسته در
صلاح بودر که بنای اموری اساس تدبیر اوزره وضع ایدوب

تحقيق احوال شيره تدقيق اولنداکر اسناد اولنان مواد
واقع ايسه سزای غدر وکفران وجزای ظلم وعدوانی بولمش
اولور اکر افترا ايسه کردن مفسد بدفرجام علف شمشیر تلف
اولمق کرکدر شیر ایتدی وزیر مملکتنك بوزمانه دك رأی اصابت
شعارکله استظهار ایدردم حالیا دخی اعتماد دم سنکادر
بو بابده هرنه طریق رای روشنکه موافق کلورسه دریغ ایتمه
یی وطه کرداب اضطرابدن خلاص ایله یلنك متعهد اولوب
کندی قضای الهی کوزی بولده کلیله ودمنه نك مسکننه
راست کلدی کوردیکه مابینلرنده مباحثه ومحاوره وار پلنك اولده
دمنه یه بدکمان ایدی شبهه سی دخی زیاده اولوب ایلرو واروب
ورای دیواره طوردی وکوش هوشدن آنلرك کلماتی استماع ایده
اوردی کلیله ایتدی ای دمنه عظیم کار ایتدك عجیب فتنه پیدا
ایلدك ملکی نقض عهد ایله موسوم ایدوب بیچاره شتربه یه خیانت
نامنی طاقدك ظلم بودرکه آنك تبعه ووبالی سکا لاحق اولوب
ایتدیکك سيئه نك قریبا جزا وسزاسن بوله سك مقرردرکه
بیشه اهالیسی احوالکه واقف اولنلر جمله سی سکا ایاق طولایوب
باشیکه قصد ایده لرمن بعد سنکله همخانه اولمق طریق
صلاحدن دور در لطف ایله وار شمدیدن صکره بریار اختیار ایله
غیله اختلاط ایلمه سکا موافقتدن هر وجله امتناع بکا واجبدر
وسنکله بکا مرافقت ومصاحبت خلاف رای صائبدر
دمنه ایتدی ای یار غمکسارم وای انیس روزکارم بنی نظر مرافقتکدن
دور ایتمه وشتربه امرنده بکا زیاده ملامت ایتمه که مضی مامضی
فعل کذشته یی تذکر سبب ملالدر بوسودای فاسدی دماغندن

کیدر وشادمانی وفراغته یوزدوندر که دشمن عالم عدمه کندی
ابواب فتوح بحمدالله مفتوح اولدی کلیله ایتدی بوقدر جرم
وقباحتدن نصکره هنوز خاطرکده داعیهٔ فراغت وار امید
ایدرسك که اوقاتك سلامتله بکچه هیهات هیهات (مصرع)
سودای خامی بختهٔ فکر محالی کردهٔ * دمنه ایتدی بلی شئامت
خیانت وسؤخاتمت مکر وخدیعتی بیلورم اما حب جاه وحرص
مال بکا ادراکندن مانع اولوب طول امل بنی بومقوله عمله تحریص
ایلدی الحالة هذه بوکا چاره دن قاصرم (مصرع) چون کنه
خود کرده را تدبیر چیست * پلنك چون بوخطاب وعتابی بالجمله
استماع ایلدی کماهی احواله اطلاع تحصیل ایدوب علی السحر
حضور شیره کلوب ماجرایی علی ماجری عرض ایلدی شیر
ترتیب دیوان ایلیوب امرا وارکان ووزرا واعیانی جمع وفرمان
ایلدی دمنه یی کشان کشان دیوانه کتوردیلر مقتضای شرع اوزره
تفتیش احوالی قضاته حواله بیورلدی اطرافدن قیل وقال
ومحاوره وجدال حد اعتدالی تجاوز ایتدی انجق دمنه طلاقت
لسان وفصاحت بیانله مشهور جهان اولمغین کمیت زبانه
ارخای عنان ایدوب جمله یی الزام واسکات ایلدی چونکه دعوی
اول کون برصورت بولمغه امکان اولمدی (مصرع) صاولك
بیچاره لر چون قالدی دیوان ایرتیه * مفهومی اوزره هرکس
مقروماً ولرینه کیدوب دمنه یی قید وبند ایله زندانه کوندردیلر کلیله ایله
مابینلرنده علاقهٔ اخوت وشفقت قرابت وحقوق صحبت اولمغین
دمنه یی کورمکه وخاطرین صورمغه زندانه کلدی همانکه آنی
اول حالده کوردی فریاد وفغان ایدوب ایتدی * بیت * بو یله

کورمکدن

کورمکدن سنی محروم اولیدم کاشکی * کلمیه‌یدم عالمه معدوم اولایدم کاشکی * دمنه دخی کریان اولوب ایتدی اکرچه کیم محنت بند ومشقت قید بلای عظیمدر اما درد محنت فراقك بکا الیمدر
* بیت * فرقت شمع رخکله وارمیدر بر کیجه کیم * آتش غمده دل کریانم اولمیه کباب * کلیله ایتدی ای برادر بدایت حالدن حقیقت مآله واقف ایدم هر بارکه پند ونصیحتده مبالغه ایدردم اصلا التفات ایتمزایدك ای دمنه بن مآل حالك بویله اوله جغنی سکا دیردم
(مصرع) بو بلالر دیدوکمك بیکده بریدر دخی * اکر مبادیء احوا لکده سکا نصیحتده اهمال ایدیدم سنکله بو خیانتده شریك اولوب حالیا بو کلامه اقدام ایده‌مزدم دمنه ایتدی ای برادر فی الواقع کلام حق تبلیغده تقصیر ایتمدك لکن شره نفس وغلبهٔ حرص وحسد عقلمه غالب اولوب زاجر نصیحتك قلبمده اثر قلمدی بن بو امرك وخامت عاقبت وشئامت خا تمتنه جازم ایکن شروع ایتدم وجمیع خطر وضرری قبول ایدوب بو طریقه کتدم کلیله ایتدی بو ورطهٔ تدمیردن خلاصه نه تدبیر ایدرسك دمنه ایتدی بو بابده ممکن اولدیغی قدر حیله ومکر وتدبیرو فکر دریغ ایتمم کلیله ایتدی بعد الیوم صلاح بودرکه جرمکه اقرار وکنا هکه اعتراف ایدوب عذاب اخرویه دن باری خلاص اوله‌سك دمنه ایتدی تأمل ایلهیم خاطریمه خطور ایده‌نی یارین عزحضوره عرض ایدرم کلیله مغموم ومهموم دونوب کتدی وتف وتاب اندوهله محموم اولوب بالین ملالته باش قویوب یاتدی اول کیجه صباحه دق تململ واضطراب ایدوب نقد جانی متقاضی اجله تسلیم ایتدی اما اولزمانکه کلیله

ودمنه میاننده بوقدر مباحثه ومحاوره واقع اولدی سبا عدن
بردد زندانده محبوس اولوب برکوشه ده یاتوردی جاری اولان
ما جرایی تقریر وقطمیر اشتدی وقت فرصتده کرك اوله دیو
جمله سن بی خلط وخبط حفظ وضبط ایتدی وقتا که صباح
اولدی ینه مجلس مظالم قائم اولوب قضاة احضار اولندی
شیر توجیه خطاب بیوردیکه دمنه نك قصه سن وجه شرعی
اوزره فصل ایتمده تعجیل ایده لر پس قاضی القضاة حضار مجلسه
متوجه اولوب ایتدی دمنه حقنده دیرسز وبو ماده ئی نجه بیلورسیز
معلوممکز مرتبه سن کتم ایتموب حق شهادتی اداده نکاسل ایلمیه
سز زیرا بلا بینه کلام بیفروغ ودعوای مجردك اکثری
دروغدر چونکه اقامت بینه لازم کلدی پلنك موقع شهادته
کلوب کلیله ایله اولان مصاحبتلرین علی التفصیل تقریر ایتدی
وسبا عدن اول دد که محبسده اولان کلماتی استماع ایدوب احواله
مطلع اولمشیدی اولدخی کلوب ماوقعی علی ماهو الواقع
سویلدی بعد التعدیل والتزکیه شهادتلری حیز قبوله قرین
اولمغین حکم اولنوب دمنه یه سیاست لازم کلدی قضاة اول
حکمی امضا ایدوب کافهٔ وحوش شنزبه ایچون دمنه قصاصنه
اتفاق ایلدیلر شیر بیوردی تا دمنه بی قید بند ایله کوشهٔ زندانده
براقدیلر طعام وشرابدن ممنوع اولوب آتش جوع وعطش
ایله هلاك اولدی ایتدیکی خیانت وجنایتك اضعافیله مکافاتی
بولدی بوندن معلوم اولورکه مکارلرك عاقبتی وخیم وغدارلرك
غایتی ذمیم وآخرلری هلاك وسرانجاملری مغاك خاکدر
(اوچنجی باب احباب واصحابك فوائد موافقتن بیان ایدر

رای برهمن ایتدی ای حکیم وبانی معلوم اولدی اول دوستلرک
داستانیکه بوغماز فتنه سازک آتش غمز وفسادیله خانهٔ صداقتلری
برباد اولوب عاقبت حاللری عداوته دفضی وبر بیکناهی بی سبب
قتلی مقتضی اولدی وحق تعالی اول غدار وستمکارک جزا
وسزاسن بولدردی آلان برهمن روشن رواندن مرجودر که
بیان بیوره شول دوستلرک حالن که یکدل ویکجهت اولوب
نهال مهر ومحبتدن برخوردار اولهلر ودفع خصم وقمع عدوده
همپشت ویکرو اولوب رضای یارانی کند ومقتضالری اوزره
تقدیم ایدهلر برهمن ایتدی عقلای کامل الذات وحکمای
پسندیده صفات بیورمشلردر که بازار کائنتده صدیق صادقدن
گرانمایه ویاران مشفقدن بلند پایه سرمایه یوقدر * بومقوله
دوست مادهٔ راحت روح ومدد فیض فتوحدر فوائدی
غایت چوق منافعنه نهایت یوقدر جمله سندن بری بودر که
ایام دولتده مدد مواد بهجت ومعاشرت وهنکام نکبتده سالک
منهج معاونت ومظاهرت اولورلر * بیت * گرکدر کیشی‌یه یار
موافق * که اوله بر برینک یولنده صادق * یاران همارقه ودوستان
یکرو حقنده مشهور اولان امثالک بریسی حکایت زاغ وموش
وکشف وآهو درکه دفاتر خواطر اکابرده مثبت ومسطوردر
رائی استفسار ایتدیکه نجه اولمشدر اول * حکایت * برهمن
ایتدی ناحیهٔ کشمیرده برمرغزار بی نظیرده برزاغ وبرموش
وبرکشف وبرآهو توطن ایتمشلردی ماینلرنده خلت ومواخات
اولمغله اتفاق واتحاد اوزره روزکار کچورلردی وهروقت برمسیره ده
جمعیتلر ایدوب مداعبه وملاعبه ایله حکایات وسرکذشت

سو بلشوب اكلنورلردی برکون اتفاق زاغ وموش وكشف مقام
موعوده كلدیلر آهو كلمدی بجه زمان انتظاردن صكره اول
كنارى ارايوب بوله مدیلر بو حال انلره موجب انفعال اولدی
زاغدن التماس ایتدیلر كه پروازه كلوب دیدهٔ تجسس ايله جوانب
صحرايه ناظر اوله واحوال غائبدن خبر آلوب بزه مقام معهوده
حاضر اوله زاغ پروبال استعجال ايله پروازه آغاز ايدوب اوج
هوادن اطراف صحرايه نظر ايتدی آهوی مسكينی برفضاده
بستهٔ بند قضا كورب يارانه خبر ايتدی كشف
موشه ايتدی بو واقعه نك دفعی سنك همت ومعاونتكه وابسته در
كركدر كه صرف مقدور ايليه سن موش دخی علی الراس
والعين ديوب زاغی رهبر ايدينوب كتدی آهويی دامه مبتلا
كورب تأسف بسيار ونصايح بيشمار دنصكره بندلرين كسمكه
مشغول اولدی بو اثناده كشف دخی ايريشوب اظهار ملال
وانفعال ايدرك وسعی مقدارى خدمتده برزدهٔ دامان اهتمام
ايكن صياد ايراقدن ظاهر اولدی اماموش اتمام خدمت ايدوب
دامی كسمشدی آهو صحرايوب قاچدی زاغ پروازه كلوب
برطرفه اوچدی موش كندوسن برسوراخده پنهان ايلدی
كشف بيچاره ده چونكه اوجغه وقاچغه تاب وتوان يوغيدی
مكاننده قالدی صياد كلوب دامی كسلمش بولدی انكشت
حيرتی دندان تحجله اصروب آيا بو بندی كيم كسمش اوله
وآهويه بو هوادارلق كيمك مددكارلغی ايله وجوده كلمش اوله ديو
چپ وراسته نظر ايدركن كوزی كشفه راست كلوب ايتدی
اكرچه بو متاع حقير ايله آهوی جسته ودام كسسته نك المی

بلاقی وندارك اولمز اما نجه ایتمك كرك دتهی دست دونوب كتمك
صیادك مذهبنده نامبارك وشوم مدرضر وری آنی طونوب
توربه سنه آتدی و پشتنه آلوب ماؤسنه كتدی صیادكیدیجك
یاران حاضر اولوب كشفی غایب بولدیلر بلدیلركه یار هوادار
بند صیاده كرفتار اولمش آهو ایتدی شرط حسن عهدو
حقیقته اوفق ورعایت حقوق واخوت وصداقته الیق بودركه
اوچرال برایدوب كشف ایچون متضمن خلاص ومتكفل
نجات اولور تدبیر ایده وززیرا احبابك عهدو حقیقتی زمان
محنت وآوان نكبتده نمایان اولور موش ایتدی بنم خاطریمه
برچاره خطور ایدركه سن بال استعجال الله اوچه سن برجانبدن
صیادك اوكنه كچه سن كند وكی ضعیف و خسته و مجروح
وشكسته صورتنده كوستوره سن زاغ دخی كاه آرقه كه
قونه وكاه كوز یكه قصد ایدركبی باشك اوجنده دونه چون چشم
صیاد سكاراست كله و بوحالكه واقف اولوب كوره زاغ له
معامله كی بومنوال اوزره مشاهده قیله دام وتوربه یی براغوب
سنی صیده متوجه اولورهركاه كه سكایقین كله لكان لنكان
اوكنجه برمرتبه یوربه سنكه سندن رشتهٔ طمعن قطع ایتمیه
وصیدكدن نا امید اولوب قویوب كتمیه بواسلوب اوزره برساعت
آردیجه نكاپو یه مشغول قیل اما حركات وسكناتكده طریق
اعتدالی مرعی طوتوب نه بالكلیه قاچوب كیت ونه طوروب
كندوكی تسلیم ایت شاید كه بواثناده كشفی خلاص ایدب
قاچرم یاران آنك رأینه آفرین اوقدیلر وآهو وزاغ وضع معهود
اوزره صیاده كوزندیلر صیاد خام طمع چون آهو یی بوكیفیتله

مشاهده ایلدی طوتمغی مقرر بیلوب طور به‌نین پشتندن براغوب
عقبنه دوشدی کتدی موش فی الحال کلوب توربه‌نك
بندین کسوب کشفی خلاص ایتدی بعد زمان صیاد آهوبی
جست وجودن وعقبنجه تکاپودن عاجز اولوب مأیوسا دونوب
توربه‌سنه کلدی کشفی بوله‌مدی حیرت غلبه ایدوب کندو کندویه
ایتدی حالات عجیبه مشاهده ایتدمکه هیچ کیمسه اعتماد
ایتمز واحوال غریبه معاینه قلدمکی برفرد حکمتنی بیلمز اولا
آهو بندین کسمك بعده کندوبی بیمار صورتنده کوسترمك
وزاغ آنك اوستنه چقماق وتوربه‌یی کسوب کشف قاچمق
بو حرکاتك مجملی بومشکلاتك تاویلی نه اوله دیرکن خوف
وخشیت ووحشت ودهشت غلبه ایدوب ایتدی غالبا بومقام
پریلر جایکاهی وغوللر خوابکاهیدر لازم اولدیکه بوموضعدن
کیدم ومن بعد بو صحرانك وحوشندن رشتهٔ طمعی قطع
ایدم پس صیاد اوراده توربهٔ براغوب قاچدی ونذرلر ایدوب
آندلر ایجدیکه اول بیابانندن کنار سلامته یتشه بردخی بقیة العمر
اول صحرانك خیالن پیرامن خاطرنه کتورمیه وسائر صیادلره
دخی شفقت ونصیحت ایدوب اول اطرافی طواف واول دشتی
کشتدن منع ایلیه چون صیاد کندی یاران ینه بریره کلوب
فارغ وامین ومسرور ومطمئن مسکنلرینه رجوع قیلدیلر
بوندن صکره نه دست آفت بونلرك روزکارنه یتشدی ونه ناخن
مخافات رخسارهٔ حاللرین خراش ایتدی یمن وفاق وحسن
اتفاقلری ایله عقد معاشرتلری انتظام واتساق بولدی
وبرکت معاونت ومصادقتلری وعقدهٔ مصاحبت ومرافقتلری

مبرم ومستحکم اولدی بودر اول دوستانك داستانیکه زمان دولت ونکبتده فرط مودت ومحبتدن دم اوررلر ووقت راحت ومحنتده قدم صدق واخلاص اوزره طوررلر چونکه وفاق واتحاد ومحبت ومصادقتلری ریب وریادن مصون وحقیقتده مرهون ایدی لاجرم میانلرنده اصلا ضدیت ومغایرتلری ایله بودکلو ورطات هائلهدن نجات بولوب مدی الایام مسند رفاهیتده حضور نامحصور ایله متمکن اولدیلر عاقل وکامل وهوشمند فاضله لازمدرکه بو حکایات عجیبهدن عبرت آله لر حیوانات ضعیفهنك بین مرافقت وموافقتدن بوقدر آثار ستوده ونتایج پسندیده حاصل اولیجق بنی آدمکه خانهٔ مصاحبت ومصادقتلرین بو طرح اوزره بنیاد ابده نه مرتبه متین الاساس اولسه کرکدر

دردنجی باب کین ومکرو کین اعدادن امین اولمق جائز اولمدیغی [illegible] بیانندهدر

رای دابشلیم برهمنه ایتدی ای حکیم کامل شجرهٔ وفاق نه ثمر ویرر ومقدمهٔ اتفاق نه یه منتج اولور بیلدم واول دوستلرك داستانیکه صداقتلرنده صادق ومرافقتلرنده موافق اولهلر کوش اذعان ایله استماع قیلدم وبرهان عیان ایله مطلع اولدم *بیت*
کیمك کم یاری وار آنده غم اولماز* کیمك کم یاری بوقدر خرم اولمز*
حالیا پیر روشن ضمیردن متوقعدرکه تقریر وبیان بیوره اول دشمنك مثلن که دعوای اخلاص واظهار اختصاص صننه اعتماد جائز اولمیه برهمن ایتدی بلی ترهات دشمنه فریفته اولمق جائز دکلدر عاقله لازمدرکه دشمندن تملق زیاده کوردکجه سوء اعتقادی زیاده اوله بیت مکرد شمندن صقین اولمه امین*

غدر ایدر تا که سکا ایلرکین * هرکس که وقت فرصتده تدارکی
فوت ایده نادم اوله اما حسرت وندامت فائده ویرمیه واکا اول
بلا یتشه که زاغدن بوملره یتشدی رای استفسار ایتدیکه
نیجه اولمشدر اول * حکایت برهمن ایتدی ولایت چینده برکوه
پرشکوهك فرازنده بردرخت منتهی سایه سنده زاغلر آشیانه
طوتمشلر یدی پادشاهلرینه بیروز دیرلریدی ملك بومان ایله
بینلرنده عداوت قدیمه اولمغین برکیجه علی الغفله شبخون ایدوب
زاغلرك لشکر وکشورین خراب وخانه وآشیانلرین بباب ایلدی
چون صباح اولدی پیروز لشکرین جمع وحکایت هجوم
سپاه بومی درمیان ایلیوب بوغائله‌نك دفعنده تدبیرمناسب نه ایسه
مشاوره اولنه دیو فرمان ایلدی ارکان دولتدن مزیت دانش
وادراکله معروف اولنلری مقتضای عقللری اوزره تدبیرلر ایدوب
کیمی جنك وجدالی استصواب ایلدی وکمی صلح والتزام
باج وخراجی معقول کوردی وکیمی دخی ترك دیار وجلای وطن
ایتمك مناسبدر دیدی اما بوجمله دن وفور عقلله ممتاز بروزیر
صاحب تدبیری وار ایدی کارشناس دیرلریدی پیروز اکا توجیه
خطاب ایدوب سن نه دیرسن دیدکده بن خلاصهٔ مافی الضمیرم
عرض حضوره تنها انهاایدرم دیوب خلوت ایتدیردی وایتدی
* بیت * شها اقبال ودولت بندك اولسون * همیشه دشمنك
افکندك اولسون * اول تدبیرلرکه ارکان دولت عرضه وانها ایتدیلر
جنك وصلح وقرار وفرار وقبول باج والتزام خراجدر بونلرك
بریسی بنم قتمده معقول دکلدر امید وارمکه اول مدامیرك تدمیری
باینده برحیله تدبیر ایلیه‌یم که بزه بوشدندن فرج تام واول مکار

ستمکارلردن اخذ انتقام میسر اوله چوق کمسه‌لر بالا قتضا
حیل حیله‌یه تمسکله مرادلرینه واصل اولمشلردر بردخی بویله
برعمله محتاج بونی صواب کوردمکه نفسمی اصلاح مصالح
وملك ملك ایچون فدا ایدم ایمدی کرکدر که دیوان عالیده جمیع
ارکان واعیان میانده بکا خشم ایدوب پرو بالم یولدرب زخم زده
وخون آلوده بودرخت التنده براغوب سز تمام لشکر ایله
بومقامدن کیدوب فلان موضعده بکا توقف ایده سز تا بن دام
حیله‌یی آنلرك کبنه قوروب حسن فکر ولطف مکر ایله پنجهٔ
قهرلرندن قورتلوب کلم وصلاح وقت هرنه ایسه عرصهٔ عز
عرضه قیلم ملك آنك رأینه تحسین ایدوب طشره چقدی
همان طاق ابروسن درهم وکلمات خشله درهم ایدرك بیوردی
کارشناسك پروبالن یولدیلر ووجودین خون آلود ایدوب
اول درختدن آشاغه آتدیلر ملك جمیع لشکر ایله اول مقام معروف
وموضع مقرره عزیمت ایتدیلر چون اخشام اولدی ملك
بومان بنه جمع سپاه ایدوب شبخون قصدیله زاغلرك مأواسی
جانبنه توجه ایتدی کلدیلر امانه زاغلردن اثر ونه حاللرندن
خبردار انجق کارشناسی زیر درختده زخم خورده وخون آلوده
بولوب ملك بومك حضورنه کتوردیلر کیمك اتباعندنسك بونده
نه آرزسك دیو سؤال ایلدی اولدخی کندی حسب ونسبن
ومنصب وزارت ورتبهٔ صدارتن بیان قیلدی ملك ایتدی بلی
سنی بیلورم وخیلی زماندر احوالك اشیدرم ایمدی خبرو برکه
زاغلر قنده کندیلر بوحرکتدن نه حیله قصد ایتدیلر کارشناس
ایتدی ای ملك بنم حالم آنلرك محرم سری دکل ایدیکمه دلیل

عزمی ملك ایتدی یا جرمك نه ایدیكه سكا بو دكلو عقوبت ایتدیلر
كارشناس ایتدی سز شبخون ایتدكدنصكره بیروز مشورت
ایتدی جمله وزرا متفق الكلمه ملكی جنكه تحریك ایتدیلر
بن جانب صلح والتزام باج وخراجی ترجیح ایتدم چون ملك
بنم بو كلامم اشتدی سن آنلرك طرفداری سون دیو جنایت
خیانتله اتهام ایدوب بو عذابله كه كوررسن عقاب ایتدی
ملك بومان مرحمت ایدوب اتباعی زمره سنه الحاق ایلدی
بر كاردان وزیری واریدی هرچند كه بو حیله كارك سوزونه
عتماد جائز دكلدر اسكی دشمن دوست اولمز تملقنه اعتقاد
ایلمك دیو پند ایلدی ملك بومان اصلا اصغا ایلمدی كوندن
كونه تقرب واحترامنی زیاده ایلدی اولدخی انواع تواضع وتملق ایله
شاه وسپاهك قلوبنه كیروب برمرتبه یه واردیكه محل اعتماد
ومحرم اسرار اولدی ناكاه بركون فرصت بولوب قاچوب ملك
زاغان قتنه كلدی ملك آنی سلامتده كوریجك نشاط بال ایله
حال وخاطرین صوردی وانجام كارنه یه منجر اولدی دیدی
كارشناس ایتدی ملك دولتنده آنلرك مغزنه كیردم ومطلوبمه
واصل اولوب مقصوده ایردم همان حاضر وآماده اولك كه
تیغ انتقامی نیامدن چكه جك زمان ودشمنی دوستلرم ادنجه
كوره جك آواندر ملك ایتدی كیفیت حالی مجملا تقریر ایله كه
احقیت واقعه یه فی الجمله واقف اولوب اسباب جدال
وقتالدن مناسب حال نه ایسه مهیا قیلنه كارشناس ایتدی
فلان كوهده برغار وواردركه لیل ونهار بوملر آنده قرار ایدرلر
تاب آفتابدن بصر بصیرتلری خیره اولمغین كوندوزلرده حركت

ایده میوب اول غار تاریك وتارده متواری اولورلر اول حوا ایده
هیزم خشك فراوان دربونی فکر ایتدیکه وقت ظهرده هر زاغ
چنکال ومنقاریله هیزم مزکوردن مقدوری مقداری جمع ایدوب
غار مزبوره کتوره بندخی واروب اول اطرافده اولان آشیانلردن
بر پاره آتش کتورب اول مجتمع اولان هیزمه اورم وملك فرمان
ایده تا زاغلر پرلرین تحریك ایدوب آتش مشتعل اوله لاجرم
هر بومکه اول غاردن چقه پروانه وار سوخته آتش بوار اوله
چقمیوب ایچنده قلنلر دود آتش دماریله بوغله ملك بوتد بیری
غایت معقول کورب ترتیب مزبور اوزره بوم همی اتمامه یتورب
تمام بوملری بوتدبیر ایله هلاك ومعدوم ایلدی و زاغلر فتوح
موفور وغنایم نامحصور ایله فریح وفخور ومظفر ومنصور
ماؤالرینه رجوع ایتدیلر بوبابده مرقوم اولان افسانه دن معلوم
اولور که دشمنك مکاید غدر ومصاید مکرندن احتیاط واحتراز
واجبدر وخصم هرچند که تواضع وتضرع کوستوره اعتماد
واعتقاد ایتمامك لازمدرکه بر زاغ بی پروبال بوعجز حاله بوقدر
دشمن انبوهی برحیله ایله پایمال ایتدی بونك سببی بوملرك رکاکت
رائی وقلت حزمیدر اکر فکر عواقبدن فی الجمله بهرمند
اوله لر ایدی زاغك تذلل وتواضع وعرض صداقت وتضرعنه
اعتماد ایتمزلر ایدی محرم اسرار ایتمك دکل یانلرینه بیله اوغراتمزلر ایدی
بو بله اولسه اول زاغ هرکز مراد نه ایرمزایدی خردمندانه
واجبدرکه بو بابده دیدۂ عبرت ایله نظر ایدوب بو جواهر
نصایحی آویزۂ کوش هوش ایلیه چندانکه عدودن مهر
ومحبت لافن ایشیده جائزدکلدرکه فریفته اولوب مقتضاسی

اوزره ایش ایده بو حکایه ضمننده برفائده دخی بودر که بازارا
دنیاده کسب یار مخلص وهوا دارخالصدن انفع تجارت اولمز
ایمش که کارشناسك امداد و اعانتیله زاغلر گرداب آفتدن
ساحل امن وسلامته یتشلریلرهر کیمکه احباب واصدقانی
عزیز طوتوب اعدادن همیشه احتراز واندیشه اوزره اوله
مقضی الآمال لولماسی بدیهی الظهور در

بشنجی باب سعی بلیغ ایله حاصل اولان مطلوب اهمال وغفلتله
ضایع اولدیغنی بیان ایدر

رای دابشلیم ایتدی کلام حکیمدن معلوم اولدیکه فریب دشمنه
اعتماد جائز دکلمش وحسن تدبیر ولطف حیله ایله آسیب کید
دشمندن خلاص ممکن ایمش ملتمسدر که بیان بیوره اول طائفه نك
مثلن که برامرك کسبنه سعی بلیغ ایدوب مقصودده واصل
اولدقدن صکره غفلت سببی ایله ضایع قیله لر برهمن ایتدی
خاطر عاطر شهنشاهی یه مخفی اولمیه که برامرك کسبی هرنه قدر
صعب اولورسه بعد الحصول آنی محافظه ایتمك دخی
دشوار درزیرا نیجه امور اولورکه مساعدهٔ بختله بیرحمت
حاصل اولور اما غفلت سببی ایله ضبطنه قادر اولمایوب
زمان قلیلده ضایع اولور هر بارکه کندوبی ملامت ایدر
فائده ویرمزنتکه اول سنك پشت پوزینه کبی بریار صادق
اله کتورمشیکن غایت غباوت ونهایت حماقتدن الدن چیقاردی
رای استفسار ایتدیکه نیجه اولمشدر اول (حکایت) برهمن ایتدی
اخبارده کلمشدر که جزایر بحر اخضردن برجزیره که پوزینه لرك
مقری ایدی کاردان نام پادشاهلری پیر اولوب ضبط مملکتده

تكاسلی ظاهر اولمغین خلع ویرینه آخرینی پادشاه ایتمشلر ایدی
اولدخی ترك دیار ایدوب بی یار واغیار جزیرهٔ اخراده عزلت
اختیار ایتمشیدی برسنك پشت دخی سیاحت طریقیله اول محله
كلوب بینلرنده موانست والفت پیدا اولوب برمدت اتفاق
واتحاد اوزره روزكار كچوردیلر بوزینه‌نك خاطرندن هوای ملك
وسلطنت كتدی وسنك پشت فرزندن وخانه ومسكنن
فراموش ایتدی برخیلی زمان كچدی مدت غیبت سنك پشت
متمادی اولدی حقی آنك فراقندن مضطرب اولوب حكایت
فراق وشكایت اشتیاقی ابنای جنسندن بریسیله درمیان ایلدی
اولدخی بوزینه ایله مابینلرنده اولان محبت ووددادی بیان ایدوب
من بعد آندن سكا فائده یوقدر مكر برتدبیرایله بوزینه‌یی هلاك
ایدوب مجددا زوجكی كمند تسخیره بندایده سن بوخسه آندن
مفارقت عدیم الاحتمالدر دیو پند ایلدی پس اول مكاره‌لر
اتفاق ایدوب صندوق حیله‌یی آچدیلر متاع افكاری دوكدیلر
صاچدیلر آخرالامر رأیلری بونك اوزرینه منجر اولدیكه
مادهٔ تمارض ایدوب دوشكاره دوشدی یاتدی وسنك پشته
بركسه كوندردیلر واروب حلیله سنك حالندن خبرویروب
ایتدی (نظم) یاتور صاحب فراش اولمش خلیله‌ك * حرام اولسون
اكرواریسه مالك * وجودین قاپلامش آلام واسقام * بلنمز نوابسر
حال سر انجام * الندن نسنه كلمز آهه قالمش * ایشی اول خسته‌نك
اللهه قالمش * سنك پشت اهلنك خسته لكن استماع ایدیجك
بوزینه‌دن استیذان ایتدی اولدخی ای یار غمكسارالدن نه كلور وارا ما
اوما رمكه بو غریبی بیشه كوشه سنده تنها قومه یوب تیز كله‌سن

دیو نیساز ایتدی پس کام وناکام یوزینه‌یه وداع ایدوب مقامی
جانبنه کتدی چون وطن مألوفه کلدی احباب واقربا بجمع اولوب
صدای خیر مقدم وحسن حبابی عیوقه یتشوردیلر و تعظیم
وتوقیر ایله خانه‌سنه کتوردیلر ایچرو کیروب عورتنی کوردی
صاحب فراش اولمش یاتور *بیت* اول سهی قدلاله خدباغ
ارمدن تازه روی * ناله‌دن صسان نال اولمش مویه‌دن کویا که موی
هرچند تحف تحیت عرض ایدوب حال وخاطرین صوردی
مریضدن برجواب صادر اولمدی پس اول همدمنه که
مریضی تمارض ایتمکه اول تحریض ایتمشیدی وکمال هوادارلغندن
باشی اوجنده اوتوروب مکس رانلغه مشغول ایدی ایتدی ای جواهر
مهربان *بیت* ای صبحی بیماریانی بکلمکدن دل شکسته
ای کوز اویخو یوزینی کورمکدن ناتوان * بیمار بنکله نیچون برآغز
سوز سویلمز ومافی الضمیرین بن پریشان خاطره اظهار ایلمز اولدیغی
درون دلدن بر آه سرد ایلدی برخسته که صحتدن مأیوس اوله
تکلمه نیچه قادر اولور سنک پشت بو کلمات درد آمیزی اشتدی
سوز وکدازه آغاز ایدوب ایتدی بو دردە بردرمان ممکنمیدر
بکا خبر ویرک مقدوریمی صرف ایدم و قریب و بعید دیمیوب
بولوب کتورم یار بیمار جواب ویردیکه کتب اطباده مصرح
ومنصوصدر که بو بردرددر طائفهٔ نسایه مخصوص و برمرضدر
آنلرک ارحامنده حادث اولور بوکا علاج دل یوزینه‌یه منحصردر
بودردە بوداروندن غیریله دوا محالدر سنک پشت ایتدی
بودارو قنده بولنور ونه حیله ایله الهکیرر ونیجه تحصیل اولور
همدم بیمار که فن مکرده ماهر ایدی جواب ویردیکه نزده

بولنورز

بولورز بودار واله كرمك دشوار در بزسنی بودواطلبی ایچون
دعوت ایتمدك بلكه یار وفا داركی آخروقتده كوره سن وآخرت
حقن حلال ایدوب وداع ایده سن حسرت قیامته قالمیه دیو
دعوت ایلدك سنك پشت بو كلمات جانكذاردن كریبان
صبری چاك ایدوب كریه یه آغاز ایلدی وتفكر بیشمار
ایدوب قتل بوزینه دن غیری چاره دن عاجز قالدی ضروری
بنیاد حقوقی نیشهٔ عفو قله هدم ایدوب صدیق صادق
و رفیق موافقنی قتله عزم ایتدی اما تا آنی مسكننه كتورمینجه
بومراد حاصل اولمیه جغنی جزم ایتدی پس بو عزیمت ایله
بوزینه جانبنه كتدی چونكه بوزینه نك اشتیاقی حدی تجاوز
ایتمشیدی قدومندن فرحناك اولوب حال وخاطرن صوردی
اولاد واحفادنك احوالنی استكشاف ایلدی سنك پشت ابتدی
ای مونس دل وای انیس خاطربی غل سنك دردفراقك درون
بیرونمه شویله مستولی اولمشدیكه آنلرك وصالندن ومشاهدهٔ
جمالندن انشراح حاصل ایدم وكیفیت احواللرینه تحصیل
وقوف ایلیم لایق كورمدمكه بن آنده ذوق وصفاده اولم سن بونده
رنج وعناده قالەسن پس اول نیت ایله كلدمكه هرنه قدر زحمت
ایسه كلبهٔ احزانمه قدم رنجه قیله سن هم دل وصالكله شاد اوله
هم منزل جمالكله زیب ورونق بوله بیت * كوشهٔ كاشانه مه برلحظه
احسان ایله كل * كلبهٔ احزانمی تازه كلستان ایله كل * بوزینه كوردیكه
سنك پشت فرط اخلاصدن ناشی ابرام والحاح ایده یور دیدیكه
ای یار وفادار طلب رضای احبا مذهب مروتده فرض واجب
الاداد ردعوتكه اجابت ایدرم اما بكا بوآبدن عبور متعذردر

سنك پشتنه ایتدی غم یمه که بن سنی پشتم کشتی سیله بودریادن
کچوررم پوزینه دخی امرینه رام اولوب زمام اختیارین الینه
ویردی سنك پشت فی الحال پشتنه آلوب جزیره جانبنه متوجه
اولدی چون میان دریایه یتشدی کشتئ خاطری کرداب
تشویش واندیشه یه دوشدی کاه بوسوء نیتدن فراغت تصمیم
ایدی وکاه اهلی جانبنی ترجیح وتقدیم ایتدی حاصلی بو افکار
ایله حرکات وسکناتنده تردد وتحیر ظاهر اولدی پوزینه کار
آزموده وجهان دیده وصاحب خرم واحتیاط اولمغله سنك
پشتك بو احوال اوضاعندن قلبنه شبهه دوشوب صور دیکه
موجب تفکر ندرکه تحیر ایله کیدرسك تغیر افعال واحوالك
تحیر وتفکرکه برهان باهردر اکر حقیقت حالدن بنی آکاه
ایلسك شاید معاونت مشورتمله ورطهٔ حیرتدن خلاص اوله
سك سنك پشت ایتدی ای برادر معذور بیورکه اهلیمك
ناتوانلغی بنی متحیر ومتفکر ایلمشدر پوزینه ایتدی بیلورم
ضجرتکه آنك بیحضورلغی باعث اولمشدر الحق راست دیمشلردر
(مصرع) بیمار اولمق یکدرر بیماره تیمار ایتمدن * حالیا لطف ایلیوب
اعلام ایله که بو مرضك علاجی نیه موقوفدر وارباب حکمت
قتنده نه اسمله مشهور ومعروفدر مزاج علیله موافق
علاج نه ایسه تحصیله سعی ایده لم سنك پشت ساده
دل کمال بلاهتندن ایتدی بنی غرقاب تفکر واضطراب
ایدن دارودر پوزینه درچون بوسوزی پوزینه کوش ایتدی
نیه اوغرادوغن بیلوب پیچ وتابه دوشدی روز روشن
کوزینه تار اولدی اما قوت عقلله کندوسنی جمع ایدوب سنك

پشته ایتدی اول مستورهنك وجه علاجی معلوم اولدی هیچ
غم چكمه كه بزم عورتلریمزده بو نوع عارضه چوق واقع اولور
بز قلبلریمزی چقاروب قاندن ایچوروز وآندن یدورز فی الحال
شفا بولورو بیزه آندن اصلا الم وضرر مرتب اولماز كه سینه مزدن
قلبمزی چكوب چقارمق واستدیكمز وقت یرینه قومق بزه
غایت آساندر یانمزده قلبك وجودیله عدمی یكساندر چون بزه
بدل زنده اولمق میسردر بونده نه مضایقه واردر اكر بوجانبه
توجه ایتمدین اعلام ایدیدك قلبمی بیله آلور كلوردم سنك پشت
ایتدی قلبك قنده دركه بیله كتورمدك بوزینه جواب ویردیكه
آنده قودم كتدم زیرا بوزینه لرك عادتلری بویله در كه تچن بردوستی
زیارته كیده لر قلبلرینی بیله الیتمزلر كه مجمع اندوه والمدر حتی اضطراب
وانقلابی سببی ایله قلب ایله ملقب اولمشدر ومنشأ خواطر اولمغله
خاطر نامیله اشتهار بولمشدر چونكه اول خسته نك علاجی
بنم قلبمه وابسته در معقول ومناسب بودر كه كیرویه دونوب
قلبی بیله مزجه آلوب آنلره هدیه كوتوره یوزهم تهی دست
وارلمیه هم باب معالجه ده تقصیر وتهاون رواكورلمیه سنك پشت
چون بو كلامی اشتدی نشاط تام وانبساط مالا كلام ایله
دونوب ینه پشته جانبنه كلدی وشتابله بوزینه یی كنار آبه
یتشدردی بوزینه كرداب بلادن خلاص اولنجق صیچرایوب
بردرخت اوزرینه چقدی ولطف حقه شكر وسپاس ایدوب
برشاخسار اوزره قرار ایتدی سنك پشت برزمان انتظار دنصكره
اوآز ایتدیكه ای عزیز قنده سن تشریف ایله كه برساعت اول
منزل مقصوده واروب استراحت ایلیه لم بوزینه جواب

وبر دیکه ای احق بن عمومی شهریارلقده کچوردم وهزار بار روزکارک کرم وسردینی کوردم زمانه بنی معزول ومنکوب ایتدی ایسه ده اول مرتبه ده دکلم که فوائد تجربه دن محروم اواوب خیر وشری ونفع وضرری بلمیم وموضع نفاقی محل وفاقدن تشخیص وتمییز قلمیم بوسوداند فارغ اول بردنحی جوانمردلک مقامنده اوتورمه ومن بعد وفاومروت لافن اورمه که دعوای صدق ووداد ایده نک عیاری وقت آزمایشده معلوم اولورسنک پشت هرنه قدر که فریاد ایدوب بونه سوءظندر حاشا که سکا غدر ومکر فکرنده اولم دیوتضرع ونیازایلدی یوزینه اصلا اصغا ایتموب ایتدی بن اول ابله دکلم که دقایق مکر وغدرکی بیلیم ودروغ بیفروغکه اعتماد ایدوب شرط حزم واحتیاطی رعایت قلمیم من بعد بندن توقع مصاحبت ایتمه وخیال مراجعتکه احتمال محالدر خاطریکه کتورمه علی التحقیق بیل عین الیقین مشاهده قیل که *بیت* ماه اولوسک آسمانه با قیم * سرو اولورسک بوستانه با قیم * سنک پشت هزار شرم وحجابله فریادوفغان ایدرک مأیوس ومحزون دونوب مأواسنه کتدی وبقیهٔ عمرنی محنت مفارقتله کچوروب هرکاه که بوسرکذشتی تذکر ایدر دی کندی کناهنه اعتراف ایدوب زبان انصافله دیردی *نظم* ای بد طالع وای بی ستاره * نکله سن سکا ایتدک نه چاره * هواغولنه اویدک یولدن آزدک وفاسزلق نامه سن اکری یازدک * بودر اول طائفه نک داستانی که بردولته ایره یار صدیق صادق النه کیره بعده غایت غفلت وغباوتندن ضایع قیلوب چاه ندامت جاویده دوشر وهر بار که

باشن طاشه و طاشی باشه اوره مفید اولمیه عاقل حازم اولا نه
لازمدر که بو حکایه دن حصه مند اولوب هر مطلوبکه النه کیره
کرك حطام دینویه دن کرك یاران معنویه دن اولسون
آنی عزیز ومعتبر طوته زیرا اول نسنه که الدن کیده تمنایله ینه کلمز
وفواتنه بیهوده تأسف وتلهف وجزع فائده ویرمز
* التنجی باب آفت تعجیل ومضرت شتابی بیان ایدر *
حکیم ربانی چون بو داستانی تمام ایلدی رای عالمکیر برهمن
روشن ضمیره توجه خطاب ایدوب ایتدی معلوم اولدی
اول طائفه نك داستانی که مطلوب سهولتله اله کیردکدنصکره
محافظه سنه اهمال ایتمکله ضایع قیله حالیا برهمن فواضل
اکتسابدن ملتمس ومتوقعدر که بیان بیوره اول طائفه نك مثلن که
امضای عزیمتده تعجیل ایدوب فوائد تامل وتحملدن غافل اوله
برهمن بزکوار ایتدی ای شهریار عالم هر کیمسه که تعجیل وشتابی
شعار ایده عواقب احوالی ندامته مفضی اوله تعجیل وشتاب
ارباب خردقتنده مردود وحکیم کامل یاننده وساوس
شیطانیه دن معدود درتته کیم بیورلمشدر التأنی من الرحمن
والعجلة من الشیطان صحائف اخبار ولطائف اسمارده بو بابه
مناسب حکایت بیشماردر اماجمله دن اول زاهدك داستانبدر
تأنی وتأمل ایتمیوب راسوی بچاره نك قاننه کیردی رای استفسار
ایتدی بکه نیجه اولمشدر اول حکایت برهمن ایتدی روایت
ایدرلر که بر زاهد مدت مدید تجرددنصکره تناکحوا تناسلوا فرمان
جهانمطاعنه امتثال ایدوب تأهل ایلدی بعد اتمام المدة
جناب حق بر فرزند دلبند احسان ایلدی زاهد نامراد

برمرتبه مسرور ودلشاد اولدیکه برآن فکر فرزند خاطرندن
کتمزایدی واداى اوراددنصکره اولاددن غیری نسنه یادینه
کلمزایدی تمام همتن اول طفلك تمشیت وتقویت وتربیتنه
مصروف قیلدی اتفاق برکون زن زاهد حمامه کتدی پسرینی
پدرینه سپارش ایدوب تعهدی بابنده مبالغه ایتدی اولدخی
محافظه سنه مشغول ایکن طرف پادشاهیدن حاجب کلوب
دعوت ایتدی زاهد فرمان حاجبه اطاعتی واجب بیلوب
ضروری پسرین تنها قویوب کتدی بونلرك برراسولری
وارایدیکه اولرین اکا اینانوب قورلر کیدرلردی وهرقنده
کتسه لر اول اوده اولیجق آنلرفارغ البال اولوب حضورایدرلرایدی
اولدخی اوده بولدوغی حشراتی برایدی ودفع موزیاتده نفع تمامی
وارایدی زاهدچون امره امتثال ایتدی آنی پسریله قودی کتدی
زاهدکتدیکی کبی برماراژدرکردار سوراخ دیواردن چیقوب
کهواره یه متوجه اولدی راسوکوردیکه پسری هلاك ایتمك استر
فی الحال زیرکهواره دن چیقوب حلقنی محکم طوتوب زوروزارایله
بوغدی آنك برکت حراستیله پسرورطهٔ هلاکدن نجات بولدی
بوحال عقیبنجه زاهد کلوب راسوینی خون آلوده کوردی
بیچاره قورسم برایش بجردم دیوزاهده قارشو واردی زاهد
اوغلن هلاك ایتدی خیال ایدوب سیلاب غضب بنای صبرین
یقدی تفحص کاروتجسس احوال ایتمدین عصاسن قالدیروب
راسوی بیچاره نك باشنه شویله اوردیکه درحال هلاك اولدی
بعده اوینه کیردی پسرین مهدسلامتده بولوب برمارعظیمی
یاننده کشته کوردی شآمت تعجیل وشتابله راسوی وفاداره

غدر

غدر عظیم ایتدیکنده واقف اولوب بومقوله حرکت
شنیعه ظهوریندن کمال مرتبه انفعال واضطرابده ایکن
خاتون کلوب حالی مشاهده ایتدی زاهده زبان ملامتی
درازایدوب تعبیر وسرزنشه باشلدی زاهد ایتدی ای خاتون
لطف ایله بومناقشه‌دن فراغت قیل بنده بیلورمکه بوتعجیل
وشتاب سببی ایله نه صبورلر جریده سنده مسطورم ونه شکورلر
صحیفه سنده مزبورم انجق بوتجربه حاصل اولدیکه تعجیل
وشتابك عاقبتی خراب وخفت وطیش مورد مضار بیحسابدر تهور
واستعجال هرحالده مذموم ومرد مستعجل حصول مراد
ووصول مرامدن محرومدر*بیت* هر ایشده تأنی کرکدر
شتاب* نتیجه خانمانی اید ویدر خراب* هرکسه که مبادی
افعالنده عواقب حال ومآلندن غفلت ایلیوب تأنی وتاملی ترك
وعجله وشتابی عادت قیله بوحکایه‌دن متنبه اولوب بوسرکذشتدن
عبرت آله بودراول کسه‌نك داستانی که بی تدبیر وتأمل برعزمی
امضایه یتوره ایمدی عاقله لازمدرکه جمیع اوقاتده تأنی وتأمله
مائل اولوب تعجیلدن اجتناب ایده

بدنجی باب حزم وتدبیر وحیله وتزویر ایله بلای اعدادن خلاص
ومضمون اولماغی بیان ایدر

رای دابشلیم ایتدی معلوم اولدی اول کسه‌نك داستانیکه
امورنده تعجیل وشتاب ایتمکله غرقاب دریای ندامت اولدی
برهمن روشن ضمیردن مرجودرکه حالیا مضمون وصیت
هفتمی تفصیل ایدوب بیان بیوره اول کسه‌نك داستانی که
هرطرفدن هاله وار اضداد بسیار واعدای بیشمار احاطه

قلمشکن حسن تدبیر ایله جمله سننك یدکید ومضرتندن خلاص اوله برهمن ایتدی بوصورتك مثلی داستان موش وکربه دررأی استفسار ایتدیکه نجه اولمشدر اول حکایت برهمن ایتدی بیشهٔ برده عده برد رخت کوشه سنده برموش تیزهوش وطن طوتمشیدی اتفاق اول وادیده برکربهٔ بیابانی دخی ساکن اولمشیدی برکون برصیاد زیردرخت مرقومده دام ترتیب ایدوب زیردامه برمقدار کوشتی تعبیه ایتدی کندی کربهٔ حریص بوحالدن غافل آرزوی کوشتله اول محله کلدیکی کبی حلقی حلقهٔ دامه کرفتار اولدی بواثناده موش دخی طعمه طلبنه سوراخدن چیقوب چپ وراست وزیر وبالایه نکاه ایدرکن ناکاه کوزی کربه یه راست کلدی خصم جانی اولمغله حیاتدن مأیوس اولوب خوف وهراسه دوشدی اما عقلنی آلدرمیوب دقتله نظر ایتدی بستهٔ بند بلاکوروب صیاده جان ودلدن دعا ایلدی ناکاه برجانبه دخی نکاه ایلدی برراسو کمینکاهده اوتورمش وکان صیدی آنك قصدنه قورمش بواثناده کوردیکه برزاغ دخی بالای درختده آنی شکار آرزوسیله طورمش هوش موشه وحشت ودهشت غلبه ایتدی وقلبنه خوف وخشیت مستولی اولوب ایتدی اکرایلرو کیدرسم کربه دن نجه خلاص اولورم اکر رجوع ایدرسم راسودن نجه نجات بولورم اکر مقاممده قرار ایدرسم زاغدن نه طریقله قورتلورم بواوزتاده آنلر ایله نجه باشه چیقارم حالیا ابواب بلاکشاده وراه کریزبسته درامّا شرط حزم واحتیاط بودرکه بوجمله ایله ینه قلبمی قوی طوتوب دیدهٔ عقلله رهکذر خلاص

کوزدم الحاله هذه بوندن انسب تدبیر یوقدر که کربه ایله مصالحه
بابنی قرع ایدم زیرا بو عارضه ده بکا هم مرزا جدر و بو دردك
علاجنه بنم معاونتمه محتاجدر شته که بکا آنك مظاهرتیله
بو آفتدن خلاص میسردر اکا دخی بنم معاونتمله بو ورطه دن
نجات مقرردر اکر کربه بنم کلاممی کوش هوشله استماع ایدوب
صدق کفتاریمه اعتقاد ایدرسه ایکیمزه ده نجات میسر
اولوب سائر دشمنلر رشته طمعن قطع ایدوب خائب و خاسر اولورلر
پس موش بو اندیشه دن صکره کربه قتنه کلوب حالنی
صوردی اولدخی آواز حزین ایله ایتدی کو رمزمیسن کردنم
بسته بند بلادر موش ایتدی ای کربه طوغریسی بودرکه شمدیه دك
غمکله دلشاد اولوردم لکن بلیه ده بو کون سنکله شریکم
خلاصم بانده برفکر ایلدمکه سنکده خلاصك اکا متوقفدر
وسیله مهربان اولوب دعوای محبتکدن دم اورمق لازم کلدی
بو بابده مضمون کلامم واقع حالدر مکر و خیانت احتمالی
بو خصوصده محالدر حقیقت دعوی و صدق مدعامه ایکی شاهدم
دخی واردر بری راسودر که عقبمده کینده اوتورمش و بری
زاغدر که بالای درختده مترصد اولوب طورمشدر هرکاه که
سایه دولتکه پناه آیدم آنلرك امیدی بندن منقطع اولوب
برکت صحبتکله بو بلا اوزرمدن مندفع اولور اکر بکا امان ویررسك
وعهد و یمین ایله قلبمی مطمئن و خاطریمی امین قیلورسك
کنف حمایتکه التجا ایدهیم هم سن نجات بوله سن هم بکا وسیله
خلاص اوله کربه ایتدی بن بو بازاره جانله خریدارم همان
بیورکه بو بابده بکا نه ایلمك واجبدر سنکله نه نوع معامله مناسبدر

موش ایتدی حضوریکه وار دوغمده بکا توقیر واحترام ایله که دشمنلرم کوروب بندن مأیوس اولوب خائب وخاسر دونوب کیده لر بندخی کردنکدن بندی و پایکدن قیدی کیدرم کربه بوقولی قبول ایتدی موش دخی اقدام اقدامله ایلرو واروب سلام ویردی کربه رسم قیام وشرط احترامی یرینه کتوروب حال وخاطرین صوردی ملاطفت ومخالصت کوستردی زاغ و راسو بو حالی مشاهده ایدوب رشتهٔ امیدلرین قطع ایتدیلر شکار موشی فراموش ایدوب دونوب مأوالرینه کتدیلر چون موش حمایت کربه ایله بو ایکی بلای عظیمدن خلاص اولدی کربه نك بندلرك کسمکه آغاز ایلدی اماچون کربه ایله بینلرنده عداوت ذاتی مقرر ایدی حزم واحتیاطی مراعات ایدوب بندلرین بر بر کسوب اول عقده که جمله سنك عمده سی ایدی حالی اوزره قودی تا اول وقته دك که صیاد امید شکار ایله ایراقدن پدیدار اولدی کربه جان شیرینندن ال یوبوب هلاکنه منتظر اولدی طوردی اول محلده باقی قلان عقدهٔ دخی حل ایتدی کربه هول جاندن یاد موشی فراموش ایدوب قاچوب براغاج باشنه چقدی موش اول تشویشدن دخی خلاص اولوب سوراخنه کیردی صیاد کلدی دامن رشته لرین کسسته بولوب خائب وخاسر دوندی کتدی بر زماندنصکره موش باشن سوراخدن طشره چیقاروب ایراقدن کربه یه عرض اعتذار ایدوب ایتدی *بیت* چون حصول دولت وصلك محال اولدی بکا * کوز اوبجی برله ایراقدن مرحبا اولسون سکا * کربه دخی آواز جان کداز ایله نالش ایدوب ایتدی *بیت* یارب اول دشمن باقشلوجانه نتدم نیلدم *

سودكدن غيرى اولدلداره تندم نيلدم * نيچون بندن اعراض
ومصاحبتمدن احتراز ايدرسن بوخدمتك مقابله سنده
سكا واولاد واحفادیكه امان ويرمشمدر بندن سكا ضرر
وكزند ايرمك محال بيمزده منعقد اولان عقد مهر ومحبت
عديم الانحلالدر موش جواب ويرديكه مابينمزده اولان عداوت
ذاتيدر طرفيندن ظهور ايدن دوستلق اقتضا حسبيله
ايدى چونكه ايكيمزكدنجى مصلحتى تمام اولدى حالا مصلحت
وقت بودركه بن سندن احتياط اوزره اولام
سن صياددن من بعد بيمزده اميد ملاقات ووصال واحتمال
اتصال محال ايدركريه نويد وصالدن مايوس اولوب برازفرياد
ايدوب ماوادى وآتش فراقله سينه سن داغلدى مفاوضه يى
بومقامده تمام ايدوب بربرينى وداع ايتديلر ودونوب براو يرينه
كتديلر مرد خردمنده بوحكايه دن فائده اولدركه عدو ايله
وقت حاجتنده فرصت صلحى فوت ايتميه چون غرض
حاصل اوله جانب احتياطى رعايتدن غافل اولميه سبحان الله
برموش بيهوش بو عجز حال وضعف بالله دقايق حيله يه تمسك
ايدوب قادر اولديغى قدر عقد ايتديكى عهدك عهده سندن
كلدى وادآب حزم واحتياطى يرينه كتوروب حسن تدبير ايله
بوقدر دشمنلرك كيد ومضرتندن خلاص اولدى اكر ارباب
عقل وكياست بوامثال عجيبه وتجارب غريبه يى بنياد كارلرينه
پيش نهاد ايلسه لر جميع امانى وآماللرى احسن وجوه اوزره
حاصل ومطالبلرينه واصل اولملرى بديهى الظهوردر
دكمزنجى باب ارباب حسدك قولنه اعتماد وتملقنه اعتقاد جائز

دكل ايدوكنى بيان ايدر

راى جهان آرا برهمن فرخنده رايه ايتدى اى حكيم ربانى
تعبير دلپذير ايله بيان ايتدك اول كسنه نك داستانن كه اعدا
هر طرفدن احاطه ايتمشكن حسن تدبير ورأى صائب وبركت
حزم وفكر عواقبله كرداب آفاتدن ساحل فوز ونجاته وصول
بولدى حاليا مأمولدركه بيان بيوره اول داستانى كه بركمسه كه
ميانه ده عداوت پيدا اولجق آنكله نه وجهله معامله ايتمك كرك
الفت واختلاط ايتمكمى مناسبدر احتراز واحتياط ايتمكمى
واجبدر برهمن ايتدى (مصرع) اى مه برج سعادت اى شه
صاحب قران جميع اموره حزم واحتياط اوزره اولوب مواضع
خير وشرى ومواقع نفع وضررى بربرندن تميز ايلمك كرك
دوست رنجيده وصديق آزرده دن احتراز فرض واجبدر
بوبابده واقع اولان امثال وحكايتدن حكايت ابن مدين وقبره
ايراده مناسبدر شاه بيورديكه نيجه اولمشدر اول (حكايت) برهمن
ايتدى روايت ايدرلركه مملكت يمنده ابن مدين ديرلر بر پادشاه
واريدى برمرغ ايله كه اكا قبره ديرلر ايدى انس تام والفت
مال كلام ايتمشدى همواره آنكله اكلنوردى قضاى الهى
قبره كوشۀ قصر شاهيده بربيضه كتوروب بچه چقارردى
ملك اكا كمال تعلقندن حرم سرايه كتوروب تعهد حالنده اهتمام
ايلمدى اتفاق همان اول كون پادشاهك برفرزندى وجوده
كلدى نه قدر كه بچۀ قبره نشوونما بولوردى شهزاده نكده قدى
بالاو بلند اولوردى وميانلرنده كمال الفت وتمام موانست واقع
اولوب شهزاده دائم آنكله طورردى وهردم آنكله اويناو ينوردى

قبره هر کون اطرافه پرواز ایدوب آدمی زاده کوزی کورمدک
میوه‌لردن بولوب ایکی دانه کتوردی برین شهزاده‌یه ویروب
برین بچه‌سنه یدوردی بو حال اوزره بچه زمان کچدی بر کون
قبره عادت معهود اوزره خدمته کتدی بچه شهزاده ایله ملاعبت
ایدرکن لطیفه قصد ایدوب سر پنجهٔ خشونتله شهزاده‌نك
الن یرتدی شهزاده بو حرکتدن غضبناك اولوب بچه‌ٔ اباغندن
آلوب یره شویله چالدیکه مادرینك خشمرتی قیامته قالدی
چون قبره کلدی بچه‌سنی کشته وخاك وخونله آغشته کوردی
کمال اضطرابندن مکافات قصد ایدوب بی محابا شهزاده‌نك
یوزینه صچرایوب منقار خونخواریله اول قرة العین سلطنتك
کوزین چیقاردی بعده اوچوب قصر شاهك کنکرهٔ کردون
اشتباهی اوزره قوندی شاهه بو خبر واصل اولیجق پسرینك
بصری ایچون بر زمان کریان اولدی آخر قصد ایتدیکه دانهٔ
فریبله اول مرغ زیرکی دام انتقامه کتوره وقفس بلاده حبس
ایدوب لازم اولان قصاص وسیاستی حد اتمامه یتوره پس
قبره نك مقابله‌سنه کلوب زبان مکر وفریبله نیازه آغاز ایدوب
ایتدی ای انیس روزکار وای مونس غمکسارم اشاغی اینکه
شمدن صکره اوله جق اولدی وقصاص ومکافات طریقیله
هر کشی ایتدیکنی بولدی قبره ایتدی اکرچه بیوردغك مقتضای
رأی صائب وپادشاهك کمال عدل وانصافنه مناسبدر اما
عهد بعید ومدت مدیددرکه قلبمده بو فکر وخاطرمده بو اندیشه
مقرر ومصمم ایدیکه عمرم اولدقچه درکاه پادشاهدن غیری
بر پناه ایلیم حمای حمایتنده حمامهٔ حرم کبی فارغ البال اولم

حالیا خون جکر کوشه می حرم سلطنتده دم قربان کبی
حلال کوردیکز بعد الیوم بکا بو بیتك طوافی حرام اولوب مکث
وآرام عدیم الاحتمالدر مادامکه شهزاده بنم نوردیده مه بو غدری
روا کوردی بندخی بی اختیار بلکه بطریق الاضطرار آنك
چشم جهان بیننه بو آفتی یتشدردم ممکنمیدرکه من بعد
بیمزده مصافات پیدا اوله چون بندن بو جریمه صادر اولدی
مقتضای رای صائب بودرکه کلام فریب انجامکی سمع قبولله
اشتمیم وسکا بروجهله اعتماد ایتمیوب فرمانکله ایش ایتمیم
ملك ایتدی ای قبره مضمون کلامك صدق وصوابه مقروندر
واقعا البادی اظلم مصداقنجه کناه بنم پسریمك ایدی اول متهور بی
باك بی سابقهٔ جرم بچه‌کی هلاك ایتدی سندخی طریق مکافاتله
قصاص ایتدك حالیانه سکا کراهیت متوجه ونه بنده آزار باقیدر
لطف ایله قولیمه اعتماد واعتقاد ایدوب بیهوده مفارقت ومهاجرت
اختیار ایتمه قبره ایتدی ای ملك من بعد میانمزده خیال وصال
احتمال محالدر حکما صحبت یارمستوحشدن احتراز واجتنابله
توصیه ایلمشلردر ای ملك سنده انصاف ایله اسباب وحشت
ونفرت بو مرتبه یه وارمشیکن تواضع وتملقنه فریفته اولمق
روش عقلادن بغایت دوردر ناچار ساحهٔ صحبتکدن
کنار وسایهٔ دولتکدن فرار ایدرم ملك ایتدی کندیکك
تقدیرجه نه زمان کلورسك قبره ایتدی کندکدنصکره کلمك
توقعن ایتمه وبو سفردن معاودت احتمالن خیالکه کتورمه
ملك چون عین الیقین بیلدیکه قبره دانهٔ فریبله دام صیده
کلمزنومیذ اولوب ایتدی چونکه مفارقت ومهاجرته عزم وجزم

ایندك

ایتدك باری توقع وتضرع ایدرمکه صیقل مواعظ ونصایحکله مرأت خاطرده اولان غبار غفلتی زدوده ایلیه سن قبره ایتدی ای شاه بنیان امور جهان اساس قضا وقدر اوزره مبتنیدر شاه ووزیر وصغیر وکبیر آنده فکر وتدبیر وتقدیم وتأخیر ایله مجال تصرف ممتنعدر*بیت* سوق ایده چونکه برایشی تقدیر*آنی عوق ایده بیله می تدبیر*براحد بلمزکه نامی جریدهٔ سعادتده می و یاشقاوتده می مرقومدر لکن کافهٔ ناسه واجبدرکه امورلرینی اساس رای صائب اوزره قوره لر اکرتدبیر موافق تقدیر اولورسه مقضی الامال اوله لر اکر برعکس اولورسه شماتت اعدادن قورتلوب دوستلر معذرتنی قبول قیله لر ومعلوم اوله که اخبث اموال اولدرکه اندن انتفاع اونمیه وابله ملوك اولدرکه حفظ ممالك وضبط رعایاده اهتمام ایلمیه احسن احبا اولدرکه ایام شدت وهنکام نکبتده دوستی جانبندن اهمال وغفلت ایتمیه اشر نسوان اولدرکه بدخلق اولوب شوهرینه ایذا ایلیه ناخلف اولاد اولدرکه اطاعت ابوینندن ابا ایلیه طرب اباد بلاد اولدرکه آنده امن وامان اوله اقبح مصاحبت اولدرکه صدق واخلاص ایله اولمیه چون بنکله ملك میانده بوقدرکدر واقع اوله اولی بودرکه مقالات ملاقاتی کلمات موادعه یه تبدیل ایدم پس بومقامده اتمام کلام ایدوب کنکرهٔ ایواندن اوچوب صحرا جانبن طوتدی کتدی ملك تأسف وتلهفله آه ایدوب قالدی بودر اول کمسه نك داستانی که خصمك دعوای صدق ووداده اعتماد ایتمیوب اخذ انتقام آرزوسیله بسط ایتدیکی کلام فریب انجامه مغرور اولمدی بوداستانی بیاندن

مراد بودر كه خردمند كامل حوادث جهان ونوائب دوراندن
بونصايح بى مانندى مرشد راه نجات ايليوب هيچ وجهله
دشمن آزرده يه اعتماد قلميه وآفت ومكر ومخافت غدرندن
امين اولميه

طقوزنجى باب طريق عفو وصفحه سلوك اوصاف ملوك
ايدوكن بيان ايدر

راى دابشليم ديدى اى بلبل باغ معانى ضميرك سر غيبك ترجمانى
معلوم اول كسنه نك داستانيكه قول دشمنه اعتقاد واظهار
تواضع ونيازنه اعتماد ايلدى حاليا برهمن فاضلدن رجاى
كامل اولدركه بيان بيوره اول داستانى كه عفو وغفران ملوكى
مشتمل اوله و پادشاه بعض مقربان درگاهدن آثار جرم وكناه
مشاهده قيله عفو ايلمكى مى مناسبدر يوخسه عقوبت ايلمكمى
واجبدر برهمن جواب ويرديكه عفو وصفح افضل اوصاف
ملوكدر خصوصا برماده نك غورينه واصل اولمدين مجرد سعايت
وغمز حسادیله منظور نظر التفات اولان بنده سن مظهر قهر
وغضب ايلميه وكركدركه هرحالده نصايح خيرانديشانى
استماع ايدوب امورنده تأنى وتامل ايله احواله تحصيل وقوف
ايتدكدنصكره نيكوكارلرك كردارنه لايق عاطفت بيوروب كنهكارلره
كناهى قدر تأديب وتنبيهى واجب كوره امثالدن فريسه وشير
حكايه سى بوسياقه اقربدرراى استفسار ايتديكه نيجه اولمشدر
اول حكايت برهمن ابتدى اخبارده كلمشدركه ديارهندده فريسه
نام برشغال بنى نوعى ميانده كمال زهد وصلاح ايله بنام اولوب
اطراف واكنافده آوازۀ ورع وتقواسى كوش كذار خواص

وعام اولمغين اول حوا ايده ملك سباع اولان كامجوى نام شير
ملاقاتنه طالب وراغب اولوب احضارينه اشارت بيوردى
اولدخى اولوا الامره امتثال ايدوب دركاه عالمپناهنده حاضر
اولدى ملك على ملاء الناس تعظيم وتوقير ايليوب مجلس عاليده
شرف اجلاس ارزانى بيوردى انواع اداب طريقت واصناف
اطوار حقيقتده كمالن مشاهده ايلمكين ابرام والحاح ايله خواه
وناخواه وزير ايليوب جميع اعمال ديوان وخزائن اموالى يد
كفايتنه تسليم ايلدى واحوال مملكتده آندن غيرى يه استظهار
يتمز اولدى اولدخى اتمام مهام واصلاح مصالح خاص وعامده
جد تمام وسعى اهتمام كوستروب بروجهله فرط عدالت ايلدى بكه
دمبدم قربت ومكانتى زياده اولوب مخالطتى غايته ومخالصتى
نهايته يتدى بوحال شيرك مقربلرينه كران كلوب جميع اركان
دولت اكا بغض وعداوت ايدوب دفع ورفعنه ال برايتديلر
آخر الامر مشاوره لرى بوكا منجر اولديكه اكا جنايت اسناد
ايدوب شيرى آندن متكدر ومتنفر ايده لر پس انفاقله ارباب
تزويردن شريك اولنلرك برين تحريك ايدوب چاشت
شير ايچون مهيا قيلنان كوشتى فريسه نك حجره سنه آند رديلر
روز ديكر اعيان دولت معتا داوزره باركاه شيره حاضر اولديلر
فريسه برمهم كلى اتمامى ايچون برجانبه كتمشدى آنده حاضر
دكلدى هنكام چاشت اولوب شيرك غدا سى وقتى كلدى طعام
استدى حاضر بولنمدى شير بغايت مضطرب اولوب
تهور ايلدى بوزمانه دك فريسه غائب خصما حاضر ايدى
چونكه شيرك كمال تهور وغضبن كورديلر فرصت بولوب

فریسه‌یی قدح وذمت ایدوب افک وافترایه باشلدیلرتا اول مرتبه
غمز وسعایت ایلدیلرکه چاشت شیری جرمء فریسه ده بولدوروب
کتوردیلر ودخی بونک امثالی نیجه جرایم اسناد ایدوب بزانک اول
امرده خیانتنی بیلوردک جائز که حسده حمل اولنه دیو اعلامه
جسارت ایده مزدک الحمد لله شاه کندو بنفسه خیانتنه مطلع
اولدی بزه دخی نفس الامری بیان اقتضا ایلدی دیوب ادله
وبراهین ایله بروجهله اثبات جرایم وعقوق ایتدیلرکه بالضروری
شیر فریسه دن متنفر اولوب احضارین فرمان ایلدی بیچاره
فریسه اثر مکاید اعدادن بیخبر امتثال ایدوب قوی قلب وجری
خاطر حضور شیره حاضر اولدی شیر سؤال ایتدیکه اول وظیفهٔ
مقرره که روزمره سکا حفظ ایچون ویرلدی نیجه اولدی فریسه
جواب ویردیکه امین مطبخ عامره یه تسلیم اولندی امین مطبخ
دخی باب غمز وقدحی فتح ایدنلردن ایدی حصار انکاره تحصن
ایدوب فریاد ایتدیکی حاشا وکلا بو بکا محض افترادر ساحهٔ
ذمتم بو تهمتدن مبرادر فریسه بیلدیکه ارباب غدر وانتقام
مصلحتلرین تمام ایتمشلر انجق کندو صدق ودیانتنه قوة قلبی
اولمغین تلخ جوابلر ویروب درشت کلمات ایتمکه باشلدی آنک کلام
غضب آمیزی حسادک ترهات فتنه انکیزینه مقارن اولوب
شیرک اشتعال آتش غضبنه باعث اولدی فی الحال حبسه فرمان
ایلیوب قتلنه عزم وجزم ایلدی اما تعجیل وشتابی مناسب کورمیوب
نتیجهٔ احواله وقوف ایچون تأخیر ایتدی چون بو خبر مادر شیره
واصل اولدی فریسه نک رتبهٔ صداقت واستقامتنی بیلوردی
حضور شیره کلوب احوال فریسه‌یی سؤال ایتدی شیر دخی صورت

حالی واقع اولان منوال اوزره تقریر ایدیجک مادر ایتدی ای
نور دیدم ارسلانم نفسکی بادهٔ خذلانده سرکردان قیلمه ومشرب
عفو واحساندن بی بهره قالمه اول زاهد دیانتمآب وصیانت
نصاب بو بابه انتما وبو جنابه انتساب ایدلدن برو شرب دم
واکل دسمدن احتما واجتناب ایلمشدر آندن سابق دخی اوصاف
مزبوره ایله معروف وموصوف ایدی بودولتخواهك ظن غالبی
بودرکه وظیفهٔ ملکی منزل فریسه یه بنه اعداسی قومش اوله
حساددن بوقدر افساد چندان بعید دکلدر صواب بودرکه
زمام حلم ووقاری الدن قومیوب بو قضیه ده تدبر شافی وتأمل کافی
بیورەسن شیر کوردیکه مادر بنك کلامی سمت غرضدن مبرادر
استقصای احوال ایدوب فریسه نك بی جرم ایدوکنه
مطلع اولوب احضارینه فرمان وکما کان مظهر عفو واحسان
ایلدی فریسه ایتدی اکرچه ملك عفو وصفحی پیشه ایدوب
عواطف خسروانه دن شان شریفنه لایق اولانی دریغ
ایلیوب سایهٔ عنایتن فرق حالمه بنه ارزانی بیوردی اما بن
بنده نك ساحهٔ ذمتی بو تهمتدن بری اولمازمادامکه امین وخائن
بالمعاینه بلنمیه کا مجوی ایتدی بو قضیه نه وجهله متبین اولور
فریسه ایتدی کرکدرکه ملك بو خصوصی جمله دن وعد
ووعید ایله تفحص ایلیوب استکشافنده شرط اجتهاد
واحتیاطی مبالغه ودرجهٔ افراطه یتوره بو وعده ایله که اکر بیان
واقعده تقصیر ایتمیه لر دامن حاللری دنس جرایمدن آب عفو ایله
تطهیر اولنه اکر مضمون قضیه یی انکارده لج وعناد اوزره
اصرار ایدرلرسه سر پنجهٔ عقابه کرفتار اوله لر چون فرمان عالی

بومنوال اوزره شرفیافتهٔ صدور اولدی اول طائفه که بوفتنه
غبارین قوپارمشلرایدی بالضروری صورت واقعه‌یی
علی ماهوالواقع بیان ایلدیلر امانت فریسه کونکبی ظاهراولوب
مسندوزارتده کمال استقلال اوزره ابقا اولندی اولدخی
مجرملرك جرایمن عفو ایدوب اهتمام تام ایله کمافی الاول اتمام
مصالح خاص وعامه قیام ایلدی ملك امرنده تعجیل وشتاب
ایتمیوب نصایح خیر اندیشانی اصغا ایتمکله بین الانام احسن
اخلاقله شهرت شعار اولدی بودر اول پادشاهك داستانی که
افسادمفسدتیله برکسه‌یه بدکمان اولمشیکن امرنده تحری ایدوب
حلیهٔ عفو وصفح ایله متحلی اولدی ایمدی خردمند کامله
کرکدر که بوبابده مذکوراولان انواع فوائد واصناف
منافعی سمع جاله کوش واز تمان ایلیوب موجبله عمل وحرکت
ایتمکه سعی فراوان ایلیه

اونیجی باب طریق مکافات ایله جزای عمل وسزای افعالی
بیان ایدر

رای دابشلیم تمام تعظیم وتکریمله پیدپای حکیمه ایتدی استماع
ایتدم اول داستانی که مشتملدر شاه وسپاه میاننده خلاف
وخیانتی وتجدید مراسم عفو وعاطفتی حالیا ملتمسدرکه بیان
بیوریله اول ستمکارلرك داستانی که رعایت نفس وصیانت حالی ایچون
عباد آفریده کاره ایذاوآزاردن خالی اولمیه عاقبت ایتدیکی افعالن
دنم مکافاتنه کرفتار اوله برهمن ایتدی ایذاواضرار وآزاری
کندویه شعار ایلمز مکر برجاهل که حقله باطلی فرقه
قادراولمیه برکسه که حقیقت مکافاتی بیله کرکدر که ستمکارلقدن

توبه وانابت ایلیه بومقامه مناسب امثالدن داستان شیر تمثیله
اوفقدر رای استفسار ایتدیکه نجه اولمشدر اول (حکایت)
برهمن ایتدی امثالده کلمشدر که ولایت حلبده بر بیشه ده برشیر
جفاپیشه توطن ایتمشیدی دائما سفك دما وظلم وجفا ایله مشغول
ایدی دلازار وستمکار وغدار وبدکردار ایدی حشمنده برسیه
کوش وار ایدی لیل ونهار درکاهنده خدمتکار ووزیر مصلحتکذار
ایدی چون صورت حالی بومنوال اوزره کوردی نتیجهٔ ظلم وبیداددن
ومن اعان ظالما سلط علیه وعیدندن خوف ووهم ایدوب
جلای وطن اختیار ایتدی بوفکر ایله صحرایه متوجه اولوب
کیدرك بر بیشه کنارینه کلدی کوردیکه برموش تیشهٔ دندانله
بردرختك عرقنی کسر بواثناده ناکاه برمار چیقوب موشی
هلاك ایلدی درعقب برخارپشت کلوب ماری اکل ایلدی
اول وادیده برروباه کرسنه کزرکن خارپشتی کوروب پشتی
اوزرینه دوندروب اوستنه تبول ایلدی خارپشت باران نیسان
اولمق تصور ایله باشن طشره چقردی روباه همانده بوغازین
طوتوب باشن بدنندن قوپردی هنوز روباهه فراغت کلی کلمدین
برسك بر کوشه دن چقه کلدی روباهی شکار ایدوب پاره پاره
ایلدی بوکیفیت اوزرینه بر پلنك تیزچنك مصادفه ایلیوب
کلبی هلاك ایلدی مکر پلنك برصیادك کمینکاهندن خلاص
اولمشیدی صیاد درعقب یتشوب پلنك سکه مشغول ایکن برخدنك
دلدوز ایله شویله اوردیکه تیر صاغ جانبندن کیروب صول جانبندن
چقدی سرعتله کلوب پوستن اوزدی وپشتن بدنندن بوزدی اتفاق
اولمقامده براسب سوار یتشدی اول پلنك پوستنه طمع دوشدی

صیاد و یرمکده عناد ایدوب عاقبت مکالمه لری مجادله ومقاتله یه ایرشدی اثناء کارزارده مرد سوار ششبر آبدار ایله صیادك باشن لشندن آیروب پوست پلنکی آلوب یولونه کیردی هنوز برفرسنك کتمامشیدیکه اسبی خطاقیلدی سوار زمینه دوشوب جان و یردی زمان اکا بردم امان و یرمدی سیاه کوش بوتجربه لری معاینه قیلوب حقیقت مکافاتی بیلدی ظن وکمانی کیدوب ایقان واطمینانی زیاده اولدی شیر سیاه کوشك غیبتن ایشیدوب احضار و باعث ترك خدمت ملازمتی استفسار ایلدی سیه کوش دخی حکایت موش ومارى وقضیهٔ خار پشت ورو باه حیله کاری واحوال سك و پلنك وصیاد وسوارى کوردیکی منوال اوزره تقریر وهر برینك جزای عملی طریق مکافاتیله کندولره واصل اولوب سزای کردارلرین بولدقلرین تفصیل ایلدی من بعد سنك دخی بودار مکافاتده مجازات اوله جغك عین الیقین اذعان ایلیوب مجاورتکدن مجانبتی ترجیح ایلدم مناسب بودرکه بوافعال قبیحه دن فارغ اولوب سکا دخی برآفت ایرشمدین توبه وانابت ایلیه سن دیو وافرسو یلدی شیر اصلا متنبه ومتنصح اولمیوب وضع سابق اوزره ظلم وعداوتن درکار ایلدی برکون ینه کشت وکذار ایدرکن ایکی آهو بره یه راستکلدی وصیده قصد ایلدی مادرمهربانی فریاد ایدوب لطف ایله بکا مرحمت ایله دیده می فراق قرة العینم ایله کریان ایلمه ای قهرمان قهار الله باغشلسون سنکده فرزندلرك واربو عالم عالم مکافاتدر ظلم و بیداد کارپرآفاتدر دیو سوز وکدازایله عرض نیاز ایلدی شیراصلا اصغا ایلمیوب

کارینه مشغول اولدی مکر شیرکده ایکی بچه سی وار ایدی
اول زمانده که بونده بو آهو بره‌یه قصد ایتمشیدی آنده برصیاد
آنکده بچه‌لرین صید ایتمشدی شیر بونده آهونک تضرع
وزاریسنه التفات ایتمیوب هلاک ایتدی آنده دخی صیاد
شیر بچه‌لری تیغ بیدریغ ایله قتل وآغشته خون وخاک ایلدی
وقتا که شیر بیشه‌یه کلوب بوکیفیتی کوردی بروجهله
خروش وبردرد له نالش ایلدیکه اهالی بیشه بیله حال زارینه
کریان اولدیلر شیرک همسایه‌سی کوشه کزین قناعت برشغال
صاحب کرامت وارایدی تعزیتنه کلوب ایتدی (بیت)
دفع ایتمکه تیر ستم کردش چرخی * عالمده تحمل کبی هرکز
سپر اولماز * هرسرورک آخرنده برغم مدغم وهرسورک عقبنه
برماتم منضمدر (نظم) وارمی برخاطر که غمدن خارخاری اولمیه *
قانی بررخ کیم حوادثدن غباری اولمیه * بوکلستان جهانه
سربسر قیلدم نظر * کورمدم برکل که خار جانکذاری اولمیه *
نیجه یلدر ایلرم بن بوخراباتی طواف * ایچمدم برباده کیم هرکز
خماری اولمیه * چون فریاد وزاری ضایع وجزع وسوک واری
غیرنافعدر بودرده قضایه رضادن غیری ایله دوا و بورنجه داروی
صبردن اوزکه ایله شفا میسر ومتصور دکلدر شیر ایتدی
عجب بوبلالر بنم فرزندلریمه نه سببله حادث اولدی
شغال ایتدی بوبلالرک نزولنه کندو افعالک باعث اولدی
انصاف ایله اول بیداد که صیاددن بچه‌لریکه ایرمشدر سائرلر
سندن اضعاف کورمشدر کما تدین تدان بی شک وکمان بوبلالر
عملک مکافاتیدر چون غیرلر سنک جورکه صبرایتدیلر سن دخی

نفسکه جبر ایدوب آنلرك قهرینه صبر ایتمك کرکسك اکر ظلم
وستم وسفك دم وهتك حرمدن اجتناب ایتمش اولیدك
بو واقعه‌یه مبتلا اولمزایدك مادامکه بو سیرت اوزره مداوم
اولوب خونخوارلق وستمکارلق صنعتنی کندوکه لازم قیله‌سن
بودکل هزار هزار بونك کبی بلا یه مبتلا اوله‌سن بی کمان
کشاکش دوراندن ایتدیکك ظلم وعدوانك جزاسن بوله‌سن
چون شیر کوش هوشله بو کلماتی استماع ایتدی بلدیکه
ایذا وآزارك عاقبتی ناکاملق واضرار وافسادك خاتمه‌سی بد
فرجاملق در متیقظ ومتنبه اولوب اکل لحم ودمدن فارغ وآب
وکیاهله قانع اولدی بودر اول ظالم خونخوارك داستانی که
جهانیانی ظلم وستمله کریان وآتش بیدادیله بریان ایدوب
آخر الامر خلقه ایتدیکی بلا وجفانك نظیرینه مبتلا اولدی
چون تجربه حاصل ایلدی ایتدیکی افعاله ندامت ایدوب
توبه وانابت ایلدی ایمدی هر عاقل عاقبت اندیشه لازمدر که
امورین اساس ظلم وجور اوزره اورمیوب نام نیك وذکر
خیر تحصیل ایدوب دنیاده وعقباده تبعات مظالمدن سالم
ومکافات جور وستمدن امین اوله‌لر

اون برنجی باب کشی رتبه‌سندن زیاده‌یه طالب اولمغله کار اولندن دخی کیر وقالدیغن بیان ایدر

رای عالیشان چون بو داستان دلپذیری خاطر نشان ایتدی
برهمنه خطاب ایدوب ایتدی ای پیر روشن روان برهان
باهر ایله بیان ایتدك اول ظالمك داستانی که خلایقه ایذا ومضرت
وآزار اوزره مصر اوله عاقبت [illegible] مکافاته جزاسن بوله

حاليا ملتمسدر بيان بيوره اول شخصك مثلن كه حالنه موافق
اولميان عمله طالب اولوب تحصيلنه جد وجهدى مفيد
اولمدوغندن ماعدا كار اولايى دخى الدن چيقاره حكيم ايتدى
لكل عمل رجال هر كيمسه كه صنعتن ترك ايدوب كندويه ملايم
وطبعنه مناسب اولميان مناصبه طالب اوله ايكسندن دخى
محروم اولوب سراسيمه وسركردان قاله هيچ بريسى حاصل اولميه
امثالدن زاهدعبرى زبان ومهمان هوس پيشه حكايتى داستان
عجيبدر وبومقامه مناسبدر راى استفسار ايتديكه نه كيفيتله
اولمشدر اول (حكايت) برهمن ايتدى روايت ايدرلر كه
ديارفتوحده برزاهد ديندار ومتورع پرهيزكار وارايدى خانقاهى
آينده وروندهيه آرامكاه ايدى اتفاق بركون بردرويش
زاويهٔ زاهده مسافراولدى زاهد دخى اكرام ضيفده تقصير
ايتميوب شرائطتوقير واحترامى يرينه كتوردى اثناء مصاحبتده
سبب سيروسياحتن سؤال ايلدى مهمان ايتدى بنم حكايتم
دورودرازدر اجازت بيوريلورسه برشمه تقرير ايتمك جائزدر
زاهد توجه ايدوب بيورك قصه‌دن حصه ممنون ومستفيد اولورز
ديدى مهمان ايتدى اى زاهد اكرچه الان مسكنم تركستاندر
اما اصلده وطنم فرنكستاندر اول دياردە بن خباز ايدم بردهقان
دوستم وارايدى هرزمان بكا يارلق ومددكارلق ايدوب مصلحته
يارغله دكانمه كوندررايدى وطلب ثمننده مهلت ويروب مسامحت
كوسترر ايدى بومعامله ايله بازار صنعتم كرم ونان معيشتم نرم
ايدى بركون بنى باغنه دعوت ايتدى ومراسم ضيافتى كمايبنغى
رعايت ايتدى تناول اطعمه‌دن صكره مفاوضاته مشغول اولدق

اثنای کلامده صوردیکه منفعت کسبك نه مقدار در ایتدم
برسنه‌ده اونی اون‌ایکی فائده واردر دهقان ایتدی سبحان‌الله
نفع وکارك چندان اعتبار ایده‌جك دکلمش خیال ایدردمکه کسبك
سودی بیحد وحاصلی لایعد اوله بن ایتدم ای خواجه سنك سرمایه
كك نصابی ندر وکسب وکارکك حسابی نه‌در جواب ویردیکه
بزم صنعتمزك سرمایه سی یسیر وفائده سی کثیر در جزئی تخم اکرز
کلی محصول تحصیل ایدرز وقت اولور اونده یوز فائده ایله
قناعت ایتمزز چون دهقاندن بو کلماتی اشتدم دهقنت
سوداسنه دوشدم فی الحال خبازلقدن وازکلدم تهیئهٔ اسباب
زراعته اشتغال ایدوب مجموعی سرمایه می آلات زراعت
وحراثته ویردم وبرمقدار تخم اکوب دیدهٔ انتظاری
راه حصول محصوله طوتوب طوردم بو خلالده عیالمك
روز عیشی تار اولدی خبازلقدن باری خرج روزمره واصل
اولوردی حالیا بریل مقداری تحصیل حاصل ایچون منتظر اولمق
لازم کلدی بالضرور برکیسه دن سرمایه ایچون برقاج اقچه
استقراض ایتدم برخدمتکار پیدا ایدوب ینه خباز دکانن آچدم
کاه زراعت مصلحتی ایچون صحرایه کیدردم وکاه کسب وکار
ایچون دکانه کلوردم چون بومنوال اوزره برزمان کچدی
خدمتکار خیانت ایدوب مایه وسودی الدن قاچدی ومحصول زراعته
دخی انواع آفت تیشوب خرجك انجق عشر عشیری حاصل
اولدی ایکی عملدن دخی زیان کوروب مدیون ومستغرق اولدم
ماملکم دخی دینمه وفا ایتمیوب بالضرورة برکیجه ترك دیار
تدبیرین ایدوب یارنده سی همان ترسان وهراسان وحیران

وبی سامان بر طرفه کندم مدت ممتادید نصکره اشتد مکه جمیع متعلقاتم آخرته کیتمشلر ومتروکاتمی صاتوب وصاووب داینلرینه تسلیم ایتمشلر پس وطن مأنوسه مراجعتدن مایوس اولوب خیلی زماندرکه طریق سیاحتده کزرم لله الحمد جناب کرامت نصابله ملاقات میسر اولدی اذن عالیلری اولورسه من بعد جاروب کشئ آستانه‌لرین اختیار وحلقه وار در ارشاد مدارلرنده قرار ایدرم زاهد ایتدی خوش ایمدی وعلیك السلام والاکرام ممنون اولورز اگرچه بومرتبه متاعب ومصائبه مبتلا اولمش سك اماغم یمه که بو شدائددن چوق فائده عائددر صوری ومعنوی منافعن مشاهده ایدرسك (بیت) مکن زغصه شکایت که درطریق طلب * براحتی نرسد آنکه زحمتی نکشد * القصه مهمان مصاحبت میزبانله خوشحال اولدی میزبانه دخی صحبت مهمانی غنیمت بیلدی برزمان بو منوال اوزره بریرده اکلندیلر زاهد اصلنده بنی اسرائیل نسلندن ایدی اگرچه لغت عبریدن غیری لغته وقوفی وار ایدی اما چون لغت عبری فضیلت موروثی ایدی آنی کمال فصاحتله سویلر ایدی مهمان لغت مزبوره ایله تکلمی تعلمه عزم وجزم ایدوب رجا ونیاز ایلدی زاهد ایتدی ای مهمان بو لسانی سکا تعلیم محل منت دکل اما لغت عبری ایله زبان فرنکی میاننده بعد مسافات وتمام منافات وار در مباداکه آنکلء القدن خاطریکه کلفت یتشه وکمالکه وجدسببی ایله ورطهٔ حیرته دوشوب حفظ وضبطنده عاجز قالمغله لسانی اولی دخی فراموش ایلیه سن هم سکا غدر وهم بنم بودکلو اوقاتم ضایع اوله مهمان مرتبهٔ

ابرامی حدمبالغه یه یوردی زاهد دخی ماهولنه مساعده ایدوب صرف مقدور ایلدی اکرچه مدت مدیدسعی واشتغال ایلدی اما بر وجهله طبعی لغت مز بوره ایله الفت ایده مدی زاهد ایتدی بیهوده زحمت چکمه احمق خلایق اولدرکه حرفتنه لایق وطبیعتنه موافق اولمیان عمله اشتغال ایده بوحالت بعینه اول حکایه در که خبازلقدن فراغت ودهقانلغه اشتغال ایلدك عاقبة الامر بمقتضای لاالی هؤلاء ولا الی هؤلاء ایکیسندن دخی سررشته سن الدن چقاردك مهمان پند زاهدی دکلیوب اولقدر جد وسعی ایتدیکه فی الحقیقه دیدیکی کبی لغت مز بوره یی تحصیل ایلیه مدیکندن ماعدا کندولسانن دخی اونتدی (مصرع) اله اوکلمدی بو کتدی الدن * بودر اول کیمسه نك داستانی که کندویه مناسب اولمیان اموره شروع ایلیه عاقله لازمدر که بو قصه دن حصه آلوب حدومقدارین بیله کندویه مناسب وحرفتنه موافق اولمیان عمله هوس ایلیه رحم الله

امرأ عرف قدره ولم یتعد طوره

اون ایکنجی باب صفت حلم ووقار لازمهٔ ملوك ایدوکن اشعار ایدر

رای دابشلیم بیدپای حکیمه متوجه اولوب ایتدی معلوم اولدی اول طائفه نك داستانی که حرفت قدیمن ترك وحالنه مناسب اولمیان مطالبه طالب اولمغله ایکیسندن الدن چیقاروب خائب وخاسر قاله حالیا حکیم حکمت مآبدن ملتمسدر که خصال شاهانه دن قنغی خصلت ستوده وپسندیده در بیان بیوره حکیم ایتدی احسن اوصاف سلاطین عدل آیین

حلم ورفق وحسن خلقده وبو وزیر ناصح کرکدرکه هربار رراه صلاحه ارشاد وحلم ووقار ونصایح وزیر نیکوکردار ایله جمیع امورنده منصور ومظفر اوله نندکه اول پادشاهلک قومیله خصومت واقع اولوب برکت حلم وتدبیر وزیر ایله انجامی خیر وسلامته منتهی اولدی رای استفسار ایتدیکه نیجه اولمشدر اول حکایت برهمن ایتدی اخبارده کلمشدرکه دیار هندده هیلار نام بر پادشاه کامکار وارایدی سلاطین روی زمیندن انواع مفاخر ایله ممتاز اولمشیدی ایکی فرزند دلبندبی ماننددی وارایدی برینه سهیل یمنی وبرینه ماه ختنی دیرلرایدی بو ایکی پسرلک مادری بر دخترینک اختریدی اسمنه ایران دوخت دیرلرایدی پادشاهک اول کوهر بی مانند واول ایکی فرزند دلبنده اولقدر تعلق وپیوندی وارایدیکه برآن آنلرسز اولمزایدی وبرزمان آنلری کورمسه زندکانیدن لذت بولمزایدی وبر وزیری وارایدی اکا بلاردیرلرایدی کفایت ذهن ووفرت عقل ایله عدیم الاقران وبر دبیری دخی وارایدی جمیع فنون ومعارفده وحید زمان ایدی وبر پیل سپیدی وارایدیکه نظیرینه کورلمش ونه ایشیدلمش ایدی ایکی بختی شتری وارایدیکه افلاک نظر ون الی الابل کیف خلقت کویا شانلرینک شاننده نازل اولمشیدی وبر سمند بی ماندی وارایدیکه بیت* غبارین کورمزایدی ریح عاصف* آیقداش اولمزایدی برق خاطف* وبر تیغ آبدار کوهر نکاری وارایدیکه دنیاده مثلی بولنمدی ملک بو مذکوراته کمال مرتبه دلبند ومتعلق وهمواره سلاطین آفاق اوزره بونلر ایله متفاخر ومتفوق ایدی اول اقلیمده نژاد همه دن برطائفهٔ طاغیه

وار ایدی دین قویم وطریق مستقیمدن منحرف اولمشلر ایدی
وخلقك عقایدنی تغییر ایلمشلر ایدی آخر الامر پادشاه حمیت
ملت وغیرت دین ودولت مقتضاسی اوزره آنلردن جم غفیر
وجماعت کثیری هدف تیروعلف شمشیر ایدوب خانمانلرینه آتش
نهبت وغارت اوردی انجق ایچلرنده فنون علم وحکمتده ماهر
درتیوز عدد کسبه آمان وبروب دائم پایهٔ سریر اعلاده اقدام
خدمته قائم اولملرین فرمان بیوردی آنلردخی بالضرور امره
امتثال ایدوب خدمت آستانهٔ پادشاهی‌یه اشتغال ایلمدیلروهنگام
انتقامه مترصد اولوب فرصت کوزتدیلر اتفاقی برکیجه ده
پادشاه پی درپی یدی واقعه کوردی دفعهٔ اولی ده کوردیکه
ایکی ماهی دملری اوزره طوروب شاهه سلام وبردیلردفعهٔ ثانیه ده
کوردیکه برقاز اوج هواده پرواز ایدوب شاهه نیازه آغاز ایدر
دفعهٔ ثالثه ده کوردیکه برمار اژدرکردار ساق ملکه حلقه
اولوب صارلدی دفعهٔ رابعه ده کوردیکه سراپا وجودی قانه
غرق اولدی دفعهٔ خامسه ده کوردیکه براشتر سفیده سوار
اولمش رکابنده ایکی پیاده خدمتکار دفعهٔ سادسه ده کوردیکه
باشنده آتش یانمش شعله سی اطرافه منتشر اولمش دفعهٔ
سابعه ده کوردیکه برقوش باشی اوجنده طورر منقاریله
باشنه اورر چونکه برکجه ده متعاقبا بو واقعه لری
کوردی کمال خوف وخشیتله بیدار اولوب صباحه دك
عظیم تشویش واندیشه یه دوشدی علی السحر طائفهٔ
براهمه حکماسنی دعوت ایدوب واقعهٔ شبانه‌یی علی التفصیل
تقریر ایلدی چون آنلر اثنای تقریرده سیمای شاهده آثار خوف

وهراس احساس ایتدیلرعن اصل بدخواه دولت اولدقلری
اجلدن اخذ انتقام قصدنه دوشوب اتفاق اوزره ایتدیلر
بوخوابلر زیاده سهمناك وبو واقعه لرغایت خطرناكدر تعبیری
اولدرکه اول ایکی ماهی که دملری اوزره قیامه کلمشدر شاهك
فرزندلریدر واول مارکه پای ملکه طولانمشدر ایران دوختدر واول
قازکه پرواز ایدرپل سپیددر واول اشترکه سوار اولدوکوز سمند
صبارفتاردر واول ایکی خدمتکار ایکی شتر بختی در واول آتش که
فرق شاهده مشتعل اولمش بلار وزیردر واول مرغکه منقار یله
فرق شاهدا ورر کمال دبیردر واول خونکه بدن سلطان آنکله
آلوده اولمشدر شمشیر آبدار درکه آنکله ملکی هلاك ایتمك استرلر
بوقضانك دفعنه چاره بودرکه بومذکورلر اول تیغ ایله قتل اولنوب
خونلری جمع اولنه اول خونله برآبزن ترتیب ایدوب ملکی آکا
قویاوز وجمله مرعزایم وافسونلر اوقویوب اول خونده وفق
وطلسمات یازاوزتاکه محتمل اولان بلیات کلیا مندفع اوله بوندن غیری
تدبیر وعلاج ممکن دکلدر اکر تأخیر واهمال اولنور سه سبب
هلاك سلطان وموجب اندراس خاندان وخانمان اولماسی
بی ریب وکاندرشاه چون آنلردن بوکلمات وحشت انکیزی
اشتدی خواب آرام وراحتی کتدی فوق الحد آزرده ومضطرب
اولوب ایتدی ای دشمنان دوست صورت وای اهرمنان آدمی
قیافت بودبدکلر یکز نیجه ممکندر آنلر بنم اسباب زینت جاه
وجلالمدر بن آنلری نیجه هلاك ایدرم وآنلرسز نیجه راحت اولورم
پس کمال حیرت وانفعال ایله فالقوب خلوتکاهنه کتدی
برکونی بر کیجه بوفکر ایله دریای غصه یه طالدی *بیت*

کلبهٔ حزن ایچنده قالدی حزین * همدمی غصه همنشینی انین *
ارکان دولت میاننده فکر پادشاه شیوع بولدی و پریشان
خاطرلری مشهور اولدی بلارو زیر چون حالی بومنوال اوزره
مشاهده ایلدی استکشاف احواله جرأت ایدوب حضور
همایونه کیردی شرط خدمتی یرینه کتوروب ایتدی موجب فکرت
وسبب حیرت نه در اکر براهمه دن وحشت آمیز کلام استماع
اولندیسه بزدخی مطلع اوله لم تا که تدارکنده اهتمام اولنه
ملك دخی قصهٔ رؤیا وتعبیر براهمه یی ودفعی بابنده ایتدکاری
تدبیر و بردکاری واهمه یی بالجمله تقریر ایلدی وزیر صائب
تدبیر ایتدی وجودبندکان صلاح حال ملك ایچون قربان اولسون
دریغ دکلدر لکن مجرد براهمه سوزینه اعتماد اولنمز شاید اخذ
انتقام داعیه سیله بو آتش فسادی ایقاد اولمش اوله لر بو بابده
رأی صواب بودر که کوه خضراده کوشه کزین غار عزلت
کاریدون حکیم درلر بر پیرروشن ضمیر واردر صدق ودیانت
ووفا وامانتده مسلم عالمدر صورت خواب وکیفیت تعبیر براهمه
اکا کشف اولسون آنلر دخی تعبیره تأویل براهمه یه موافق
چیقارسه شبهه زائل واول عزیمتی امضا لازم اولور اکر آنلره
مخالف ظهور ایدرسه ظاهر بودر که ضمیر منیر سلطانی حقی
باطلدن فرق وصحیحی سقیمدن تمییز ایتمش اولور بو کلام رأی
شاه عالم آرایه موافق کلدی فی الحال سوار اولوب کاریدون
یانته واردی شرفیافتهٔ صحبتی اولوب لوازم حلم وتواضعی یرینه
کتوردی کیفیت منامات وتعبیرات براهمه یی تفصیل اوزره
اعلام ایلدی کاریدون ایتدی بوسری آنلره اظهارده سهو

عندیم واقع اولمش زیرا آنلر دین ودیانتدن محروم وعقل
وفطانتدن مهجور ایدیلر اما ملك بو خوابلردن مضطرب
اولهرق مسرور وشادمان اولمق کرك تعبیر رؤیا بودر که
اول ایکی ماهی که دملری اوزره طورر ایدی ایلچیلردر که
جانب سرندیبدن کلور واول قاز براشقر سرافرازدر واول مار که
پای ملکه صارلدی بر تیغ کوهرنکاردر واول خون که وجود سلطانی
آلوده ایلدی بر ذی قیمت خلعت ارغوانیدر واول شتر که ملك
آکا سوار اولمشدر بر فیل سفیددر واول آتش که ملك باشنده
فروزان اولدی بر مجوهر افسردر بو جمله شاه ذهلوی ودار
الملك غزویندن تحفه طریقیله بارکاه شاهنشاهیه کورکدر
واول مرغ که منقارین سر سلطانه اوردی آندن شایبهٔ مکروه
متوقعدر اما چندان ضرر مترتب اولماز غایة ما فی الباب بر عزیز
مهربانندن هجران لازم کلور آنکچی مآلی خیره منتهی اولور
بو خوابلرك تأویل صحیح وتعبیر باصوابی بودر که تقریر ایتدم
ویدی دفعه کورلمك دلالت ایدر که ایلچیلر یدی نوبت هدایای
ملوکانه ایله درکاه عدالت پناهه عودت ایده لر ملك بو کلامی
استماع ایدیجك دفع اندوه وغموم ایدوب فریح وفخور مقر عز
واجلالنه رجعت ایلدی فی الواقع بر هفته متوالی رسوللر
هدایای مذکوره ایله کلوب یتشدیلر بو اثناده بر تقریبله ایران
دوخته آزرده خاطر اولوب غضب ایلدی یئه وزیرك حسن تدبیر
دلپذیری ایله مظهر عفو واحسان اولوب اول مکروه متوقع
دخی بو وجهله دفع اولدی و براهمه یه ترتیب جزا اولنوب سردارلری
بردار وباقیلری علف شمشیر ابدار اولدی ایتدکلری قصد فاسدك

جزاسـن بولدیلر پادشاه حلم و وقار وسکون و قرار سببی ایله
امرنده تعجیل وشتاب ایتمیوب تدبیرات خیراند یشـله مقضی
الامال واعداسی مقهور و پایمـال اولدی بودرفضیلت حلم وثبانك
داسـتانی و وزیرکاردان صـائب تدبیرك بیانی خردمند کامله
پوشـیده دکلدر بوحکایتك ایرادندن مراد منافع حلم وتواضعی
بیـاندر زیرا تواضع وحلم اعدایی احبامنزله سنه کتورر*بیت*
سـلطنتدر اکرچه عزت وناز*شاه اولدرکه اوله بنده نواز*
مهری کورایرمشیکن افلاکه‌یوزاورر دائمایته خاکه

اون اوچنجی باب ملوك قول اهل غدر وخیانتی استمـاعدن
امتناع لازم ایدوکن بیان ایدر

حکیم زمان فیلسـوف جهان بووجهله قیلمدی بو بابی عیان
چون رای دابشلیم بید پای حکیمدن اول داستانی استماع ایتدی
دیدی ای حکیم کامل منـافع صفت حلم و وقار معلوم اولـدی
الان مرادم بودرکه بیان بیوریله اول طـائفه نك داستانی که
غدر وخیانتی ارتکاب ایتـدی عاقبة الامر جزاسـن بولدی
برهمن ایتـدی بوقصه نك مصداقی حکایت زرکر و پادشـاه
وسیـاحدر رای استفسار ایتدیکه نیجه اولمشـدراول (حکایت)
برهمن ایتـدی اخبارده کلمشدرکه دار الملك حلبده برپادشـاه
نامـدار وارایدی دنیـاده فقط بر دختری اولمغین فوق الغایه
علاقه ومحبت ایتشدی برکون اکا برپیرایه ترتیب ایتمك اقتضـا
ایتـدی اول شهرك براستاد زرکری وارایدی حرم همـایونه
کتوردب ترتیب پیرایه باینده برازکفت وشـنید ایلدی مرد زرکر
فصیح وملیح برجوان نکـته پرور اولمغین پادشـاه مقالاتنـه

مائل اولوب على الدوام ملاقاتنه رغبت كوستردى اولدخى
كلمات غريب ومنايع عجيبه له پادشاهى شيفته قيلوب رتبهٔ
تقربله برمرتبه اختصاص بولديكه روزشب محرم حرم
خاص اولوب بى مهابا دختر پادشاهله بالمشافهه مصاحبت
ايتمكه باشلدى چونكه حال برزمان بومنوال اوزره كچدى
زركرمرتبهٔ اعتبارين حددن زياده كوروب پاى خدمتى دائرهٔ
استقامتدن طشره چيقارمغه باشلدى وبيم واميد ووعد
ووعيدايله اموال خلايقه دست تصرفى دراز ايلدى ناكاه دختر
شاهك تاجى ايچون بعض جواهره احتياج واقع اولدى
اول نوع جواهر خزانهٔ عامرهده موجود بولنمدى زركر تجسس
ايدوب بربازركان قيزنده اولمقوله جواهر وافردر ديو خبر آلدى
طلب ايتدكده قزكندوده موجود بولنان جواهرك جملهسنى
دريغ ايتميوب ويردى انجق مطلوب اولان جواهر بنده يوقدر
ديوايمان غلاظ وشدادايله وافراعتذار ايلدى اما زركر
بدسيرعن اصل بازركانه دلكير اولمغين بوتقريبله اخذانتقام
سوداسنه دوشوب اول بيچاره قيزى خواه وناخواه جبر
واكراهله باركاه دخترشاهه كتوروب بوكاجزاء اولمدقچه
اقرار ايلمز البته تأديب وتهديد وتعذيب وتشديده محتاجدر ديو
غمز ونفاق والقاى شقاق ايلدى دخترشاه نخوت سلطنتله
وخامت عاقبتى ملاحظه ايتميوب بى تحاشى شكنجه ايتدردى
بيچاره قيز عذاب اشكنجهيه تحمل ايدهميوب هلاك اولدى
مادر وپدرى فريادو فغان ايدرك پادشاهه رفع رقعه ايدوب
تظلم وتشكى ايلديلر پادشاه بواحوالدن زياده پريشان اولوب

هرنه حال ایسه ورثهٔ دختری اموال وافره ایله ارضا ایلدی
ودخترینه خشم ایدوب خارج شهرده اولان باغدنی ومن بعد کلمملك
اوزره فرمان ایلدی زرکرستمکردخی بیم انتقام سلطانیدن فرار وترك
دیار اختیار ایلدی بیابانده هنکام شب تارده سراسیمه و پریشان قدم
استعجال کیدرکن قضای آلهی صحراده شکارسباع ایچون
برچاه حفر ایتمشلر ایدی اتفاق بر ببر وبر پوزینه وبرمار اول چاهه
دوشمشلر ایدی بو دخی دوشدی بو حیوانات هر بری کندو
تشویشنده آخره متعرض اولمیوب برنیچه کون بو حال اوزره
قعر چاهده قالدیلر تا بر کون اهالی شهردن بردرویش سیاح
عزیمت سفر ایدوب راهی اول چاهه راست کلدی وآنلری
بو حالده کوروب پریشان خاطر اولدی کندو ایله فکر ایتدیکه
سائر چاه جهنمه اما بودردمند آدم اوغلیدر بوورطهٔ محنته
مبتلا اولوب بادیهٔ مماته قریب اولمشدر مقتضای مروت
بودرکه هرنه وجهله که میسر اوله خلاصنه سعی ایدم وبو عملك
ثوابنی یوم لاینفع مال ولا بنون الا من اتی الله بقلب سلیم ایچون
ذخیره قیلم بر رسن بولوب برطرفن بلینه برکتدی وبرطرفن قعر چاهه
صرقتدی فی الحال پوزینه یاپشوب طشره چقدی بردفعه دخی
مار مسابقت ایتدی اوچنجی نوبت ببر بنجه سن رسنه ایلدیروب
چقدی اوچیده جانلرین خلاص ایدوب سیاحه دعالر ایتدیلر
ودیدیلر بلمش اولکه سندن هر بریمزه منت عظیم حاصل اولدی
حالیا بونك مکافاتی میسر دکلدر پوزینه ایتدی بنم مقامم بر کوه
دامننده درکه بو شهره متصلدر اکر التفات اولنوب منزلم مقدم
میمونله تشریف بیوریلورسه اداء حقوق خدمتده تقصیر واقع

اولمه مبرا ایتدی بنم دخی مکانم بو شهرك حوالیسنده فلان بیشه ده
درشویله که کنذر بیوره سز مقدور وقت اولدیغی قدر رسم
خدمتی یرینه کتورم مار ایتدی بنم دخی منزلم باروی شهرده در
شویله که سعادت مساعده ایدوب کلبهٔ احزانه قدم رنجه
بیوره سن بقدر الامکان بو احسانك مکافاتن کوره سن اما عجالة
الوقت بزدن سکا بر نصیحت مناسبدر که استماعی سکا فرض
وواجبدر زنهار بوکراهی چاهدن چقارمیه سن جمال ظاهرینه
فریفته اولمیوب قبح باطن ومضرت اختلاطندن احتیاط
ایلیه سن (مصرع) صورتا یوسفدرر معنیده کرك آلك اخلاق
وخصایلن تمام تفرس ایدوب سیماسنده شمهٔ وفا مشاهده
ایتمامشمزدر بزم نصیحتمز سمع قبوله اشتمزایسك بر کون اوله که
نادم اوله سن سیاح آنلره اعتماد اتمیوب طرف رسنی قعر چاهه
صالوب زرکری دخی طشره چقاردی زرکر دعالر ایدوب بر سر
کذشتنی بر مقدار تقریر ایدوب التماس ایلدیکه بر کون خانه سی
جانبنه قدم رنجه بیوره شاید که ایتدیکی احسانك مکافاتن کوره
سیاح ایتدی حالیا پای عزیمتی رکاب سیاحته قومشمدر بر قاچ
کون عرصهٔ زمینده کزسم کرکدر وقدم عزمله اطراف عالمی
سیر ایتسم کرکدر اما شرطمز بو اولسونکه اکر قضادن امان
میسر اولورسه بر دفعه دخی شرف صحبتکز ایله مشرف اولورز
بو عهد اوزره بر برین وداع ایتدیلر وهمان اول مکاندن هر بری
مقصدلرینه کتدیلر سیاح دونوب یوله کیردی زرکر شهره کلوب
بر کوشه ده متواری اولدی دختر دخی باغ مذکورده منفی قالدی
تا بو حال اوزره بر یل کچدی سیاح نجه مسالك قطع ایدوب

چوق ممالك سير ايتدى و بومدتده تمام اوچيوز عدد التون اله كتوردى آخر حب الوطن من الايمان ظهور ايدوب دار غربتدن وطن اصلى جانبنه توجه ايتدى بر كيجه اول يوزينه مقامى اولان كوهك دامننه قريب يرده نزول ايتمشدى كيجه دن برمقدار كيچجك قضاى آلهى ايكى مردخونريز فتنه انكيز اول منزلده آنى خالى بولوب نسى وارايسه آلوب الن اياغن كند ايله باغليوب يولدن بعيد برخطرناك وادى يه شكسته وبسته براغوب كتديلر سياح بيچاره صباحه دك صبر ايليوب عاقبت درد قيدو بنددن بيطاقت اولوب فرياد وزارى يه باشلدى بومحلده مكر يوزينه طعمه طلبيله كنا هندن چيقوب اطراف دشتى كشت ايدردى بو آواز دردناكى اشيديجك يانته كلدى كوردى كه يار قديمى اولان سياحدر بسته بند بلا ايتدى اى يار عزيزنه حادث اولدىكه سز بو بلايه كرفتار اولديكز سياح دخى سركذشتن من اوله الى آخره نقل ايلدى يوزينه ايتدى خوشحال اول غم چكمه تلافئ مافات اوله جق زماندر اولابندلرين چوزوب اعزاز واكرامله خانه سنه ايلتدى وخشك وترميوه لر ايله ضيافت ايلدى بو كيجه بونده استراحت ايله تابن كلمينجه كتمه ديو نياز ايليوب حراميلرك آردنه دوشدى آنلر خود نقد ورخت سياحى كتوروب او كيجه تمام كتمشلر ايدى وعلى السحر بى تاب اولوب برچشمه يانده ياتوب امن خاطر ايله اويقويه وارمشلر ايدى يوزينه عقبلرنجه يتشوب آنلرى خوابده كوروب مالملكلرين برتقريبله الهكتوروب برمخفى محله دفن و پنهان ايلدى وايراقدن بر درخت اوزرينه چقوب انلرك عاقبت كارنه منتظر ومترصد اولدى برزماندن

صکره حرامیلر خوابدن بیدار اولوب آلتون و اشیادن نشان
کورمیوب سراسیمه وحیران اولدیلر غالبا بوجنیلر مقامی اولمق
کرک بزه بوفندی آنلر چمدر محـل شکردرکه هلاک کمزه قصد
ایتمامشلر دیو خوفه دوشوب ترسان ولرزان افتان وخیزان راه
بیابانی طوتوب فرار ایتدیلر پوزینه آنلرک بوکـونه فرارلرندن
خاطرین جمع ایدوب فارغ البال کلوب صورت حالی سـیاحه
اعلام ایلدی وقالدروب اول محله کتوردی سیاح دخی نقـد
معهودی درمیان وپوزینه یه وداع ایدوب مقضی الامال شهر
جانبنه متوجـه اولدی اتفاق اول بیشه یه که ببرک مسکنی ایدی
راست کلدی ببر کوروب تعظیم واحترام ایله مسکننه کوتوردی وشان
مهمانه لایق طعـام طلبیله اطرافی کشت ایدرکن دختر شاه
اولدیغی باغه کلدی کوردیکه دختر کنار حوضده اوتورمش
لهوولعبه مشغول کردننده برمرصع پیرایه وارهمـان ببر برحمله ایله
دختری هلاک وکردننده کی پیرایه یی قاپوب سیـاحه اتحاف ایلدی
سیـاح دخی اخذ و ببره وداع ایدوب شهره کندی بواثناده زرکر
آشنانک احوالی خاطرینه کلوب کندوکندویه ایتدی خلاف جنسیکن
بوحیواناتدن بوقدر انتفـاع ایتدم زرکرکه بنی نوعمدر قدو ممدن
خبردار اوله فوق الحد ممنون اولوب خدمتمده بذل مقدور ایتمه سی
مقرردر که خصوصا جوهرفروشدر بو پیرایه یی اعلا بهاسیله
صاتوب هم کندو انتفـاع وهم بنم سرمایه م زیاده اولور اتفـاق
واتحـاد اوزره مدت مدید رفاهیتله اوقات کچوررز پس سیاح
بونیتله طوغری زرکرک خانه سـنه واردی زرکر دخی بونی کوروب
تعظیم وتوقیر ایدوب حال وخاطرین صوردی وکندونک مغضوب

پادشاهی اولمغله مالملکی کیدوب فقیر و پریشان اولدوغنی بیان ایلدی سیاح ایتدی ای برادر غم چکمه اکر سرمایك کندیسه الحمد لله تعالی بنم بوقدر عدد دینار کامل العیارم وار و بر جواهر پیرایم دخی واردر که آتش کبی پار پار یناسار آل بونلری نقد ایله توقف ایله ومراداك اولدنجه خرج ایله تکلف چکمه ایکیمزه ده کفایت ایدر اخوت اوزره چکنه لوم بونی دیدی وزر وجوهری نظرنده قودی چونکه دختر شاهك خبر فوتی شیوع بولدی زرکر دخی اشتمشدی پیرایه یی کوریجك دخترك ایدوکن بیلوب اظهار ایلمدی انجق بشاشت وانبساط کوستروب فروخت ایدوب اقچه سن کتوره یم دیو طشره چیقوب کندو کندویه ایتدی عجب دولته ایردم عظیم غنیمت اله کتوردم اکر اهمال ایدوب فرصتی فوت ایدرسم حماقت ایتمش اولورم بوندن اسبق پادشاه مغبر الخاطر ایدی شمدی دخترینك فوتی خبریله البته متألم در قاتلی بولوب قصاص ایتمك استر بوندن اعلا حیله وبوندن اقوی وسیله یوقدر که بو پیرایهٔ پادشاهه کتوروب قاتلی بو سیاحدر دیو عرض ایلیه یم بو مقابله ده جرمم عفو وخدمتنده استخدام ایدرهم حضور شهریارده رتبهٔ اولمم بولورم هم بلا تعب بوقدر ماله مالك اولورم پس بو فکر فاسد ایله طوغری بارکاه پادشاهه واروب ایتدی چونکه خاندان ایدیالرینك قدیمی خیرخواه بنده سیم دولت پادشاهیده تفحصده سعی بلیغ ایدوب ملکه نك پیرایه سن قاتلی النده بولوب طوتدم پس فی الحال برسرهنك ارسال وسیاحی احضار ایتدی بیچاره چون هنجار کاری مشاهده قیلدی زرکره

عتاب آمیز خطابه باشلدی ملك کمان ایتدیکه بو مجرمدر انکاره مجالی یوق بو کمانی بد کردار اغذدن سوبلر پیرایه دخی بو معنایی محقق و بو ظنه یی مصدق اولدی فرمان ایلدی افبح قباحتله برخره بند دیلر ونشهیر ایدوب اسواق شهری کزدر دیلر بعده بند کرانله قعر زندانه قودیلر کتدیلر که ایام ماتم ومصیبت وشرائط رسوم تعزیت تمامنده اشد سیاستله قصاص ایده لر اول ساعتده که سیاح بیچاره بو فضاحتله شهری کزردی مار بالای باروی قلعه‌دن دیدهٔ عبرتله نظاره ایدردی چون یار مهربانی بستهٔ بند بلا کوردی عقبنه دوشوب زندانه کیرد کدنصکره حضورینه کلدی وحالی صوروب واقعه‌یه واقف اولیجق فریاد ایدوب ایتدی بن سکا دیمدکمی بو مردبد کوهر دیودندخی بدتردر اسائت واحسان یاننده یکساندر سن همان اول زمانکه یارانك کلامن استماع ایتمدك معلوم ایدیکه مآل حالك ندامته ینتسه کرك واول کافر نعمته ایتدیکك انسانیت مکافاتنده اسائت ایدسه کرك سیاح ایتدی ای صدیق صادق وای رفیق موافق حالیا وقت سرزنش وتعزیر دکلدر قادر ایسك برحیله تدارك ایله که احسن وجهله بو بلیه یی اوزرمدن دفع ایلیه سن مار ایتدی بن دونکی کون مادر پادشاهی زخم نیشمله رنجور ایتمشیدم مرتبهٔ هلاکه وارمشدر جمله اطبا علاجنده عاجز قالمشدر حالا پادشاه مادری یاننده الم وحزنده‌در آل بو کیاهی حفظ ایله محلنده سودایله حل ایدوب ایچور والده سلطان درعقب شفا بولور سندخی بو تقریبله خلاص اولورسك بونی دیدی وسیاحه وداع ایدوب طوغری سرای پادشاهه کلدی

بام قصره چیقوب ز و زندن آواز ایتدیکه شباه آکاه اولسونکه والده سلطانك زخمنك علاجی زندانده محبوس اولان سیاح بی کناهده در چون بو آواز کوش ملکه ایرشدی بام قصره آدملر چیقاردی اطرافی آرادیلر نوع انساندن دکل حیواندن بیله نشان کورمدیلر بوکا حمل ایلدیلرکه بو صدانك صاحبی هاتف غیبی اوله پس علی الصباح سیاحی زنداندن چیقاروب حضور همایونه کتوردیلر شاه علاج زخم مادری سؤال ایلدی سیاح دعا ایدوب ایتدی ای شاه عالم غم چکمه بو زهرك تریاقی بنم المده در ان شاء الله الرحمن همان بو آن ملکهٔ جهانه شفاء کامل حاصل اولورو باذن الله بو دارو ایله ضرر زهر بدنندن بالکلیه زائل اولور اما نیازایدرمکه احوال پریشانمدن برنکته انها ایلهیم کوش هوشله احوال مظلومان بیکسی اصغا بیوره سز شاه کلام سیاحدن صداقت احساس ایدوب تلطف طریقیله بیوردیکه سر انجامنی اولندن انتهایه دك اعلام ایلیه سیاح جرأت تامله اقدام الاقدام اوزره کلوب جری الجنان وفصیح اللسان اولاسر کذشتنی بروجهله بیان ایلدیکه ضمیر منیر شاهه اول بی کناهك برأت ساحهٔ ذمتی روز روشن کبی عیان اولدی بعده اول کیاهی سود ایله حل ایدوب ملکه یه ایچوردکی همانده شفا بولوب علامت صحت بدننده ظاهر اولدی قصاصدن بالعدل همت خسرو انیه لایق وخلعت کرانمایه ایله اختصاص بولدی زرکر بد کردار پای دارده الم انتظارده ایدیکه سیاح بردار اولوب اولمقدار دینار کشتدویه قاله نزد پادشاهیده رتبهٔ اولی بوله تا که مثال واجب الامتثال صادر اولدیکه سیاح بیکناهدن نعم البدل زرکر غداری بردار ایده لر بر موجب فرمان

اون

اون اوچنجی وصایانك مزایاسی معلوم اولدیكه ارازل وادانی نك تربیت ومصاحبتی آفات وفساداتی موجب واهل غدر وخیانتدن احتراز فرض وواجب ایمش حالیا ملتمسدرکه اون دردنجی وصیتك مضمونی که آخر وصایادر طریق تمثیل ایله برسبیل تفصیل اعلام بیوریله برهمن حکمت نصاب جواب ویردیکه ای شاه کامیاب عاقل وکامله لازمدرکه جمیع امورین رب العالمینه تفویض ایدوب دائما توکلده اوله زور وقدرت وقوه وعقل وزکا وبصیرت وحسن وجمال وبهجت اکرچه مدار معیشت وسبب رفاهیت کورینور چون قضای کردکار مددکار اولمیه آنلردن هیچ ثمرهٔ ظهوره کلمیه پادشاه بومسئله‌یی دروازهٔ شهر نسطورده آب زرله یازمش وکتابهٔ بابنده کالنقش فی الحجر قازمشدر بومقامه مناسب اول داستان شیرین آندن یادکار قالمشدر رای استفسار ایتدیکه نیجه مرویدر اول حکایت برهمن ایتدی روایت اولنورکه بعض ممالك رومده بر پادشاه کامکار وار ایدی وارث اورنك سلطنت ایکی فرزندی اولمغین وفاتندنصکره مهتری پدری مقامنه جلوس کهتری محروم ومایوس اولوب مبادا که برمکر وغدر ابرایشه دیو اندیشه ایدوب قراری فراره تبدیل وترك دیار وجلای وطن اختیار ایتدی تك وتنها مسافهٔ بعیده قطع وغروبه قریب برمنزله یتدی تنهالق وحشتندن وغریبلق مشقتدن کریان وغریوان (بیت) یارب بزه برار بولنوب همت ایدرمی * بو خسته کونومز بویله فلاکتله کیدرمی * دیو ناله کنان اول کیجهٔ تمام حیرت وضجرتله کچوردی (بیت) چین سحر چونکه شاهد خورشید

عالمه عرضه قلدی نور جدید * شهزاده‌یه بوله دوشدی ناگاه
اثناء راهده بر جوان صاحب جمال اکاهمراه اولدی شهزاده
عظیم حظ ایدوب دفع وحشت قلدی (بیت) سفرده بولنسه
موافق رفیق * بهشت اولور اول جهنم طریق * پس بونلر بربرلرینك
صحبتیله خوشحال اولوب مشقت طریقی فراموش ایدوب
کتدیلر برمنزلده دخی بر بازرکان زاده ملحق اولوب صورت
تثلیثدن نظر سعادت بدیدار اولدی اوچنجی کون بر دهقان
زاده توانا که احوال زراعت واطوارده هقنده مهارت
کلیه‌سی وارایدی آنلره مصاحب اولدی وخانهٔ مرافقتك ارکان
اربعه‌سی مکمل اولوب خیر الرفقاء اربعهٔ سری ظهور بولدی
یاران مهربان سرور صحبت دوستان همد ستانله غم احباب
واوطانی فراموش ایدوب کتدیلر وبربرینك دیداریله آسوده
حال اولوب طی مراحل ایتدیلر مسافهٔ دور ودراز قطع
ایتدکدنصکره شهرنسطوره یتدیلر وکارشهرده آرامش ایچون
برمناسب مقام اختیار ایتدیلر جمله سنك زاد وتوشه‌سی
آخر اولمشیدی ودینار ودرملری نهایت بولمشیدی یارنده‌سی
بریسی ایتدی حالیا ولزمانده رکه هر بریمز قادر اولدیغمز قدر
هنرکوستروب نقدفوتمز خرج ایدوب قوت لایموت اله کتوروب
فراغ حالله برقاچ کون بوشهرده اقامت قلاوز شهزاده ایتدی
امور دنیویه تقادیر الهیه به متعلقدر بنی آدملك جدوجهدینك
آنده مدخلی بوقدر کارخانهٔ ازلده مقسوم اولان رزق حرصله
زیاده اولمز (بیت) کشی به چو نکه مقدر در نصیب ازل *
نه‌اکسلور ونه آزترایدرسه سعی هزار * طلب نه فائده ایلر چو رزق اوله

مقسوم * حذرنه منفعت ايلر اجل ايره ناچار * جوان صاحب جمال تمدح كنان ايتدی تحصيل مال و منالده حسن و جمال سبب تامدر بازرکان زاده ايتدی * بيت * هر كيمه كيم عقل كامل هادی وره بر اوله * بر اوج طبراغه همت ايلسه كوهر اوله * كشی به لازم اولان سرمايهٔ عقل و كياست و رای راست و تدبير درستدر دهقان زاده ايتدی بركات كسب و طلب و ميامن جهد و تعب آدمی حضيض ذلتدن ذروهٔ عزته يتور ر چون بونلر نوبتلرين تمام ايتديلر شهزاده دن التماس ايتديلر كه بو بابده بردفعه دخی بر نكته بيان ايليه شهزاده بيورديكه بن همان اول مذهب اوزره مقررمكه بوندن اول بيان اولنمشدی و يارانك كالی كه پايهٔ حسن و جمال و سرمايهٔ عقل و كمال و بضاعت مشقت اعمال وسائل حصول مال و آمالدر چندان منكر دكلم اما بلديكم بو دركه هر كاه كه مشيت حق بر كيمسه نك مطلبنه متعلق اوله بی كسب و تعب البته حاصل و واقع اولور و چون ارادات جواد مطلق حصولنه مانع اوله مقدمات جد و جهد و سعی و كد باطل و ضايع اولور لاجرم قضاء رب العباده اطاعت و انقياد ايدوب سر تسليمی خط تقديره قومقدن غيری چاره يوقدر القصه اول كونی بو محاوره ايله آخر ايتديلر ارنده سی دهقان زاده يرندن طوروب يارانه ايتدی سز فارغ اولك تا بن بو كون ثمرهٔ اكتسابدن نصيبی نصابه يتورم و يارانك بر كونلك نفقه سی آخر اوله هر بريكوز مرتبهٔ قدرت وجه معيشت تدبيرين قيله رفيقلری بو رأی اوزره متفق اولديلر دهقان زاده دروازهٔ شهره كلوب سؤال ايتديكه بو شهرده حوايج ناسدن نه مقوله متاع رايجدر ايتديلر بو ايامده

هیزم زیاده عزیزدر دهقان زاده همان طاغ جانبنه روان اولدی
بر یوک اوطون جمع ایدوب شهره کتوروب اون درهمه بیع ایتدی
وطعام وشرابدن مناسب وقت نه ایسه آلوب جانب یارانه
شتاب ایلدی چون شهردن چقدی دروازه ده بازدیکه کسب وکار
اهلنده غم که نتیجهٔ کسب یکروزه ده درمدر محصل الکلام یاران
اول کون تمام طعام دهقانله صفالندیلر بارنده سی جوان
صاحب جماله ایتدیلر سندخی بوکون سرمایهٔ حسن وجماله
جرمال ایدوب سبب فراغ بال یاران اول جوان دخی ملتمسلرینه
اجابت ایدوب شهره کلدی اندیشهٔ کسبله ملول ومحزون
برکوشه ده اوتوردی اولزمانك آدملری قدر حسن دلبری
بلمزلرایمش کیمسه التفات ایلمدی ناکاه برعورتك کوزی راست
کلوب مفتون اولدی برکنیزك کوندروب جوانی خانه سنه دعوت
ایلدی جوان دخی ازدل وجان اجابت ایلیوب منزل زن مزبوره
مهمان اولدی والحاصل اوکون آخر اولنجه جمیع مرادات
نفسانیه لرینه واصل اولدیلر اولزمانکه جوان همراهلری
جانبنه روان اولدی زن صاحب کرم حق قدوم واجرت قدم
یوزدرم ویردی جوان دخی اخذ وحوایج معاش یارانه صرف
ایدوب دروازهٔ شهره یازدیکه ارباب حسن وجماله قلت مال
ومنالدن غم برکونلك تماشای جمالك قیمتی یوزدرمدر بوکوندخی
یاران بازرکان زادیه ایتدیلر بوکون سنك عقل وکفایتك مهمانی
اولسق کرکدر بازرکان زاده ملتمسلرینی قبول وعلی السحر
شهره دخول ایتدی کوردیکه بر بازرکان برمقدار متاع کتورمش
تجارشهر معامله یانده مساهله ایتشلر بازرکان زاده دکر بهاسیله

عقد ایدوب همان اول کون اونی اون برفائده سیله نقد ایلدی
فی الحال بیك درم فائده ایتدی اسباب معاش یارانی مهیا ایدوب
در وازۀ شهره کتابت ایتدیکه اصحاب فهم ودرایته معلوم
اولسونکه برکونلك عقل وکفایتك حاصلی بیك درمدر وفقنا که نوبت
شهزادەیه کلدی ایتدیلرسن دائما توکل لافنی اورر سك واقعا بو صنعتدن
برفائده مأمول ایدر سك یوری بو کونلك معاشمزه معاونت ایله
شهزاده کلام یارانی تلقی تامله قبول ایدوب شهره واردی قضای الهی
پادشاه شهر وفات ایتمشدی خلقی عالم تعزیت وماتمنه
مشغول ایدی شهزاده تماشا ایچون قصر شاهه چقوب
برکوشه ده خموش اولوب طوردی بروقته مصادفه ایتدیکه
شهرك اعیان واشراف وارکانی جمع اولوب مشورت ایدرلردیکه
چونکه پادشاهمزك فرزندی یوق ونبیرهلرندن برفرد قالمامشدر که
جالس تخت سلطنت اولوب جملهمزه فرمان فرما اوله زمام
سلطنت ملوك اطرافدن کیمك کف کفایتنه تسلیم اولنمق
مناسبدر بونلر بو محاوره ومشاوره ده ایکن کوزلری شهزاده یه
راست کلوب بیکانه اولمغین بادی نظرده جاسوس اولمق
احتمالن ویروب اکرچه اخذ وحبس ایچون مجلسه کتوردیلر
اماکیفیت احوالن سؤال وتجسس واوضاع واطوارین تفحص
وتفرس ایدوب کوردیلرکه (بیت) سعادت غرەسی آلنده
طالع * شهامت پرتوی شکلنده لامع * شرائط تعظیم وتوقیری
تقدیم ایدوب دیدیلرکه بودیاره قدومکه علت نەدر ومولد
ومنشأ کی ترکه واختیار غربتە کمکه حکمت ندر شهزاده آنلرك
جوابن وجه صواب اوزره ادا ایدوب اصل ونسب وفضل

وحسبن و پدرینك كیفیت وفاتی وبرادرینك كندویه عدم التفاتی
وترك دیار اختیارین سببن و یارانك بركونلك جهت معاش طلبن
بر سبیل تفصیل تعبیر دلپذیر ایله تقریر ایتدی اتفاق بعض
اكابرك پدرینك دیوانه حاضر اولوب شهزاده یی كوشهٔ تخت
شهنشاهیده كورمشلر ایدی بیلدیلر و سائر اركان دولته انك
اسلافنك شوكت سلطنت و بسطت مملكتن بیلدردیلر اول ولایتك
جمیع اصاغر واكابری شهزادهنك دیدار فرح فالیله خوشحال
اولوب سائر مملكتدن پادشاه ارامقه مقتضی بو خطهنك
حكومتنه سزاوار بو شهزادهٔ عالیقدار در كه نسب عالی
وحسب پاكیزه سی واردر دیو همان اول ساعت بیعت وشوكت
اجلال ایله جالس سریر سلطنت ایلدیلر توكلی بركاتیله كوكب
طالعی حضیض ذلتدن زروهٔ پناهه ایردی وسهولتله خلعت
وخلافت وایالت ولایت النه كیردی اول دیارده عادت بویله ایدیكه
پادشاهلری ابتداء جلوسنده برفیل سفیده بندررلردی وكافهٔ
انام جمع اولوب كردا كرد شهری كزدررلر ایدی آنك بابنده دخی
اول عادتی رعایت ایلدیلر شهزاده شهری دور ایدرك دروازه یه
كلدی اول سطوریكه یاران مزبور دروازهٔ شهر مذكورده
تحریر ایتمشلر ایدی كوروب فرمان ایلدیكه سطور مرقومك
فوقنده آب زر ایله یازه لر كه سرمایهٔ توكلك كسب یكروزه سی سلطنتدر
درخت قوت وجمال وعقل وكمال اول وقت بارور اولور كه
سحاب قضای سبحانی اكا پرورش ویره ایمدی معلوم اولسونكه
هر كیمسه كه شجرهٔ توكلده راسخ وبنای عقیدتی مكان تسلیم
ورضاده شامخ اوله مقاصد دین ودنیا انكا سهولتله میسر اولور

پس بعده مقر اجلا اننه کاوب همراهلرین دعوت ایلدی
صاحب عقل وکفایتی وزیر ولایت ودهقان زاده‌یی آسباب
واملاك خاصه اوزره ناظر نصب ایلدی وجوان صاحب جماله
مال فراوان احسان ودیار آخره نقل وارتحالن فرمان ایلدی
مبادا که حسن وجمالك سببی ایله بحسب العقل والنقل منهی
ومحذور اولان فسق وفجورك شیوعنه باعث اوله سن معقولی
بودیاردن رخت اقامتی قالدره‌قدر دیو اعتذارا والدخی برموجب
فرمان ترك دیار ایلدی بعده ارکان دیوان واشراف واعیانه
متوجه اولوب ایتدی همراهلریمك هر بری نفسلرینی برعمله تعیین
ایدوب قوت لایموت وسد رمق کسب ایتدیلر بن نه کندو
زور وقوتمه اعتماد ایتدم ونه جمال وصورت وتمیز وبصارتمه
استظهار ایتدم بنای اموریمی اساس توکل اوزره قوروب قضای
ربانی ومقدرات آسمانی یه رضا ویردم لله الحمد والمنه میامن
توکل واخلاصله جالس سریر سلطنت اولوب مقضی الامال اولدم
بودر اول کسه‌نك داستانیکه جمیع امورنده توکلی پیشه ایندی
عاقبت دلخواهی اوزره کامیاب اولدی چون بیدپای حکیم بوفصل
پراصلی آخر ایتدی ومضمون وصایای هوشنك بوداستانله
بایانه یتدی رای دابشلیم مراسم خدمت ولوازم مدحتی ادا
وحکیمی وداع ایدوب مقر سلطنته کلدی واول جواهر حکمی که
درج دهان حکیمدن النه کیردی رشته‌ تا ابده انتظام ویردی
دائما سوانح اموردە بومواعظی التجا ووقایع دهورده بونصایح ایله
استمداد ایدردی *بیت* آنکه او پیروی پند خردمندان کرد*
آخر الامر بسر منزل مقصود رسید * چون خجسته رای

بوداستان بی نظیری بدایتندن نهایتنه دك تعبیردلپذیر یله تقریر ایلدی همایون فال مرفه البال اولوب وزیری عواطف خسروانه والتفات شاهانه ایله سرافراز وسربلند ایلدی وایتدی آفرین ای وزیر صائب تدبیر بوقصهٔ شیرینك بیانی ایله کام جانمزی پرشهد حکمت ایلدك و بوحکایت رنکینك اداسیله زمین دلده تخم سعادت اکدك من بعد دستور العمل احکام جهانبانی بونصایح کافیدن غیری اولمسه کرك وکارنامهٔ حکم ربانیه بومواعظ شافیدن غیری قیلنمسه کرك بوکلمات بی نظیر درون دلمده تابو مرتبه جایکیر اولمغه باعث دکلدر الا صدق نیت وصفای طویت وزیر روشنضمیردر خجسته رای دخی بنای ثنای مدحت واداء دعای دولتن بو ایسانله تمهید ایدوب ایتدی (نظم) توای شه بخوبی اخلاق خویش* سبق بردی از پادشاهانه پیش* زهی دین ودانش زهی عدل وداد* زهی ملك وملت که پاینده باد مجلس بومقامده تمام اولدی وکلام بودعا ایله اختتام بولدی همایون فال رای دابشلیم کبی بولطائف اخبار وامثالی صحائف اخلاق واعمالنه ثبت ایدوب تشیید مبانیٔ عدل واحسانده وتمهید قواعد نظام احوال انسانده سعی موفور وبذل مجهود ایتدی وذکر محمود یادکار قودی کتدی (قطعه) دوچیز حاصل عمراست خیر ونام نکو* وزین جودر کذری کل من علیها فان* مباش در پی آزار وکام خلق برار* کزین دوکار بیابی سعادت دوجهان

بومقاله ضمن وصایای مذکوره ده علی سبیل التمثیل ممزوجا ذکر اولنان حکایات وامثال بیاننده که تجربه وانتخاب اولنوب

علی الانفراد بو محله ثبت اولندی
(پند) عاقل اولدر که راحتی محنته بدل قلمیه واختیار یله ذل غربتی عزاقامت اوزره ترجیح ایتمیه تا اول بلایه مبتلا اولمیه که اول کبوتره اولمشدر (حکایت) اولنور که ایکی کبوتر وار ایدی بر آشیانه ده دمساز و بر کاشانه ده همراز درویشلر کبی اختیار عزلت وآب ودانه ایله قناعت ایتمشلر ایدی برینه بازنده و برینه نوازنده دیرلر ایدی ناگاه خاطر بازنده یه سودای سفر عارض اولوب نوازنده یه ایتدی ای یار غمگسار بر نیجه یه دک گوشهٔ کاشانه ده قرار ایدوب محبس آشیانه ده روزگار گچوره لم کوکلمه بو هوا دوشدی بکه شهر بشهر سیاحتله بر زمان اطراف عالمده طیران ایدمکه وسیلهٔ سفرله عجایب بسیار وتجارب بیشماره وقوف میسر اوله نوازنده ایتدی ای یار همدم سن هنوز مشقت سفری چکمامش سکدر سفر بر درخت فراق بروغربت برخار مذلت ثمردر بازنده ایتدی بلی رنج غربت بی پایان وزحمت سیاحت فراواندر اما تفرج بلدان وتماشای غرایب جهان فتوح روح وراحت رواندر نوازنده ایتدی تفرج اطراف عالم یاران همدم وخلان محرمله خوشدر بر کمسه که نعمت دیدار احبادن دوراوله نه قدر کسب حضور وسرور ایده بازنده ایتدی هجر وفراق احباب غمن یمه که عالمده یاران چوق بولنور نوازنده مقابله ایدوب دیدیکه بلی (بیت) همدم بولنور یار وفادار له کیرمز یک کز آراسک عالمی بریار اله کیرمز * شویله بیل که ترک دیار ویار دشوار وشدائد اسفار بیشمار وخطر مشقت راه بسیار دربازنده ایتدی ای نوازنده رجا ایدرمکه کندو مصلحتك کوره سن و من بعد

دفتر شرح سفری دوره سن نوازنده ایتدی چونکه پند ونصیحتم
کوش هوشله اصغا ایتمیور سن اما غافل اولمه که بو غربتك عاقبتی
ندامت موجب شماتت ومورث ملال متدر کلامی بو مقامده تمام
ایدوب بری برین وداع ایتدیلر پس بازنده صحبت رفیقدن قلبنی
تفریق ایدوب پروازه کلدی هواده طیران وعالمی سیران ایدرك
مرغزار فرح فزایه نزول ایدوب غروب قریب اولمغین بر نهال
طوبی مثال اوزره قرار ایتدی هنوز رنج راهدن آسوده
اولمامشیدیکه عظیم رعد وبرق وباران وتکرك ظهور ایتدیکه
(بیت) چاك اولوردی سینهٔ کهسار تیغ برقدن* رعد وش افغان
ایدردی خاك بیم غرقدن* بازنده اول وقتده تیر باراندن خلاص
اوله جق بر پناه وصدمت طوفاندن التجا ایده جك بر آرامکاه میسر
اولمیجق ناکام اول بلای بیهنکامه تحمل ایتدی هزار رنج وغصه
ایله صباحه یتوب ینه پروازه آغاز ایتدی بر جانبه دخی کتدی
بو اثناده بر شاهین مصادفه ایدوب صیدینه قصد ایتدی بیچاره
بازنده نیه اوغرادوغن بیلوب کرداب طبطاب و اضطرابه
دوشوب بر تقریبله پنجهٔ سندن خلاص اولوب بیم جانله
بر زیرسنکده بر سوراخ تاریك وتنکه کیروب پنهان اولدی اول کیجه
هر نه حال ایسه بی آب ودانه اول محلده یاتوب علی السحر غلبهٔ
جوعدن بیمجال بهر حال تحریك پر وبال ایدوب ترسان
وهراسان دیدهٔ احتیاطله چپ وراسته نظر ایدرك آرزوی
وطن ایله پرواز ایلیوب ناکاه بر مرغزار کنارنه کلدی بر مقدار دانه
دوکلمش کوردی بی تأمل قصد صید دانه ایدوب قوندی
هنوز بر ایکی دانه التقاط ایتمامشدیکه کردنن بستهٔ بند بلا کوردی

بو دفعه کلیت ایله نجاتدن نومید اولوب کحرکة المذبوح دست
وپای وپر وبالن تحریك واضطرابه آغاز قلدی رسن دام مرور
ایامله فرسوده اولمغین حلقۀ دامدن رها بولدی غم جوع
ودغدغۀ اشتهایی فراموش ایدوب طیران ایلدی اتفاق
برقریه یه یتشدی برمقدار آسایش ایچون کشتزاره متصل
بردیوار کنارنده قرار ایتدی مگر برکودك دهقانی اول محلده
حاضر ایدی آرزوی صید ایله برسنك آتدی قنادنه ایرشوب
بیچاره بازنده هول جانله اول دیوار کنارنده برچاهه دوشدی
(بیت) جهنم کبی تاریك ایدی اول چاه * نیجه چه کم عدم اقلیمنه
راه * القصه برکون برکیجه دخی اول چاه مظلمده دل خسته
وبال شکسته مقیم اولدی هله لطف باری یاری قلوب هزار زور
وزارله کنار چاهه چقوب نالان وغریوان طیران وحوالی اشیانه پناه
ایتدی نوازنده چون تصفیق جناح رفیقی اشیدوب استقبالی ایچون
آشیانه دن طشره چقدی بازنده یی درکنار ایتدی بغایت ضعیف
وزار بولوب ایتدی بیت ندر بو ضعف بال وعجز حالك * نه درچهر کده
کرد انفعالك * بازنده ایتدی قطعه دوستم بالله حال ناتوانم صورمه
هیج * هجراندن ناله وآه وفغانم صورمه هیج * کل رخکدن آیرونه
چکدم بو باغ دهرده * شمه سی شرح اولمازای روح روانم صورمه هیج
* اول محنت وبلا ومشقت وعنایه که بو پایمال حوادث مبتلا اولمشدر
(بیت) شب یلدا کرك اکا محصل * که تقریر ایلیه م سا که مفصل
* خلاصۀ قصه بودر که اشتمشدم که اهل سفر چوق تجاربه
ظفر بولور بکا باری بو تجربه حاصل اولدیکه مادامکه قید
حیاتده اولام مسافرته نیت ایلمیم وتا ضرورت اقتضا ایتمیه

کوشهٔ آشیانه دن طشره کتمیم واختیارمله مجاهدهٔ هجرانی
دولت مشاهدهٔ یارانه بدل قلمیم (بیت) ایلیم رنج سفر اختیار*
مشکل ایمش حسرت دیدار یار* بومثلی ایراددن مراد بودرکه
عاقل عز حضری ذل سفره بدل قیلیه اول کیمسه لرکه راحت
حضره مشقت سفری ترجیح ایدرلر بوداستانی بیان
ایدوب دیرلر
(حکایت) اولنورکه ایکی باز بلند پرواز بربریله دمساز اولوب
برقلهٔ کوهده آشیانه طوتمشلر ایدی ونعمت صحبتی غنیمت بیلوب
حضور وسرورله روزکار کچوررلر ایدی برمدتدنصکره عنایت
ربانی آنلره بربچه ارزانی بیوردی کمال محبتلرندن هرکون ایکیسیده
غدا طلبنه کیدرلرایدی وجکرکوشه لری ایچون کوناکون
طعمه کتوروب یدوررلردی برکون ینه آنی تنها قویوب هر بری
برجانبه کتمشلرایدی وکلهلری وقتندن خیلی زمان کچمشدی
باز بچه ده جاذبهٔ اشتها حرکته کلوب جنبشه آغاز ایتدی هرجانبه
میل واضطراب ایدرکن زمینه دوشدی مکر بو اثناده
برزغن دخی بچه لرینه طعمه طلبنه کوشهٔ آشیانه دن چیقوب
اطرافی تجسس ایدردی اتفاق نظری اول بازبچه یه راست
کلدی برزغن چنکالندن خلاص اولمش موش قیاسیله بی تامل
هجوم ایدوب بره ایغدین قاپوب آشیانه سنه کتوردی حدت
بصرله دقت نظر ایدوب علامت چنکال ومنقارین کوروب
مرغان شکاری جنسندن ایدوکن بیلوب بحکم جنسیت قلبنده
اکا مهر ومحبت ظاهر اولوب تربیتده فرزندلریله تشریك ایلدی
تابردرجه یه تدیکه بازبچه قد وقامت چکدی وفر بروبال ومنقار

وچنكالى كماله يتدى وروز بروز مقتضاى ذات وكوهر اصليسى
ظهور ايتمكه باشلدى اكرچه كندوسن اولاد زغندن تصور
ايدردى اما صورت وسيرتى آنره مغاير كورب اكثر اوقات متحير
ومتفكر اولوب كندو كندويه ديردى كه اكر بن بيكانه اولم نيچون
بو آشيانه ده مسكن قيلا اكر بونلردن ايسم نيچون صورت وسيرتده
مخالف اولم بركون زغن ايتدى اى جكر كوشم سنى دائم ملول
ومنفعل كوررم سببى ندر باز بچه جواب ويرديكه بنده دخى
نفسمده اثر ملال مشاهده ايدرم برخوش سببن بلمم اما بلسم
دخى اعلام ايده مم انجق رجا ايدرمكه شرف اجازت ارزانى
بيوره سن تا برزمان روى هواده طيران واطراف عالمى سيران
ايدم شايدكه بركت حركتله دفع غموم واحزان ايدم زغن چون
آوازۀ هجرانى اشتدى هرچندكه مضار سفر ومنافع حضرى ايراد
ايتدى مفيد اولمدى بموجب كل شئ يرجع الى اصله خواه
وناخواه مفارقت ايده جكن مشاهده ايدوب بالضرور اجازت
ويردى اولدخى زغن وبچه لرينه وداع ايدوب كندى حضيض
آشيانه دن اوچوب اوجه متوجه اولدى برقلۀ كوهده آرام
وديدۀ تماشا ايله اطرافه نكاه ايدركن بركبك درى كورب
كندوده شكاركبكه رغبت وقدرت مشاهده ايدوب فى الحال
صيد ايلدى مدة العمر بويله لذيذ طعمه كورمشيدى معتاد اولوب
نيچه زمان فراغ بال ايله طيران وصحن عالمى سيران ايدرك نشاط
خاطر ايله كبك وتيهو شكارنه اشتغال ايتدى بركون اول
ديارك پادشاهى آرزوى سير وشكار ايله اول حواليده كشت
وكذار ايدركن ساعدنده اولان باز پرواز ايدوب برصيده قصد

ایتدی بو باز بلند همت دخی شهپر عزیمتله آنك شکارینه قصد وبرق خاطف کبی ایتوب اوکندن قاپدی شاه جوان آنك بو سرعت وجرأتن کوردی مفتون اولوب صیدینه فرمان ایلدی صیادان چابك دست حیله ایله اول باز بلند پروازی اله کتوردیلر پادشاه بونك هنر واستعداد وقابلیتن کوردی سائر بازلره ترجیح ایلیوب ساعد دولت مساعدندن آکسك ایلمدی اول باز همت بلند سببی ایله حضیض ذلت ودناءتدن ذروهٔ دولت وپناهنه یتوب ساعد شهریارده قرار ایتدی (بومثلی) ایراددن مراد اولدر که اختیار کلفت سفر باعث دولت ایمش وهر کیمسه که کربت غربته وورطهٔ محنته مبتلا اوله متأدب ومتهذب اولور نیجه تجربه‌لر حاصل قیلور (مصرع) بسیار سفر باید تا پخته شود خامی * طرفینکده کلامی واردر توفیق ارباب تجربه یه پوشیده دکلدر

(پند) قناعت اهلی اولمیان دنیاده راحت اولماز فراغت قدرین بلمین عاقبت بولماز (حکایت) اولنور که بر پیره زنك بر کربه سی وار ایدی وافر زمان خدمتنده ایدی قوت لایموتله قناعت ایدوب کچوردی مدة العمر لحم ونان کورمشدی وآوازهٔ صحن وسماط اشتمامشیدی مبلغ ترفه وحضوری کاه کاه شکار موشه مقصور ایدی برکون ضعف تام ونحافت اندامله بالای بامه چیقوب اطرافنه نکاه ایدرکن ناکاه کوردیکه بر کربهٔ شیر صورت عز وناز وتبختر واهتزاز ایله سیران وشیر زبان کبی غریو وافغان ایدر کثرت لحم ووفرت شحمدن سرعت حرکته مجال خرامان کیدر کربهٔ پیره‌زن چون کندوجنسندن اول کربه‌یی کوردی متحیر اولوب

فریاد ایتدیکه (مصرع) صورمه غمم عیب ایلمه بالله کیمک جانی یانسك
کربهٔ همسایه جواب ویردیکه بن زیره خورخوان سلطان ایوان
دیوان سماط نعم فراوانله نمودار اولدقده سمیز تلردن سمید
اتمکاردن برقاج لقمه شکار ایدرم اول کرن اول کیجه آنکله
تنعم ایدوب بو نوال اوزره روزکار کچورورم کربهٔ پیره زن
ایتدی سمیزات دیدوکك نه دن عبارتدر و سمید اتمك دیدکك
نه نسنه دن کنایتدر بن مدة العمر شورابهٔ شوربای پیره زن
وکوشت موشدن غیری نسنه کورمدم واشتمدم کربهٔ همسایه
ایتدی هی مسکین اکر سن بارکاه سلطانه حاضر اولیدك وروایح
اطعمه وفوایح اغذیه دن دماغ جانکی معطر قلیدك ممکن که حیات
تازه بولیدك کربهٔ پیره زن نیاز ایتدیکه مرافقتنه قبول ایدوب
بارکاه سلطانه بیله کیده کربهٔ همسایه دخی مسؤلنه مساعده و بیله
کتوره‌که معاهده ایتدی کربهٔ پیره زن بو نوید فرح فزا و بو امید
روح فزا ایله حیات تازه بولوب بالای بامدن ایندی و صورت
قصه یی نقیر و قطمیر پیره زنه تقریر ایتدی چون پیره زنك
یار قدیمی ایدی حق شناسلق مقتضاسی اوزره نصیحته آغاز
ایدوب ایتدی ای رفیق مهربان اغوای اهل دنیایه فریفته اولمه
کوشهٔ قناعتده توشهٔ فراغتی عالمه ویرمه بو حرص و طول املدن
فارغ اول نظم نهایت یوقدرر بو حرص و آزه * قناعت ایلیکلر
چاره آزه * قناعت قلمین اولمز توانکر * وفور ماله قارون ایسه
کر * کربه نصایح پیره زنی دکلمدی و وقت معهود و ساعت
موعودده کربهٔ همسایه ایله افتان و خیزان جانب آستانهٔ سلطانه
روانه اولدی حکمت باری بوندن اقدم کربه لرك هجومندن

پادشاه بحضور اولوب فرمان ایتدیکه تیرانداززحاضر اولوب اثنای طعامده اقدام جسارته اقدام ایدن کربه‌یی تیر جکر دوزله هلاك ایده‌لر کربهٔ بیچاره بو حالدن غافل شراب حرص وطمعله مست ولایعقل مشام جانی چونکه بوی طعام استشمام ایتدی بی اختیار کنار سفره‌یه جان آتدی هنوز یقین اولمامشدی که تیر جکردوز سینه‌سنده اویندی نظم آقوب قانی درون استخواندن* دیرایدی هم قاچردی هول جاندن* کر اولمز سم بوزخم تیرزنله* کچینم موش ونان پیره‌زنله (عسلی حظی چوزخم نیشه دکمز* عسلدن بکدرر بیك کره بکمز* بو مثلی ایرادن مراد بودر که هر کس کوشهٔ کاشانه‌سنده نائل اولدوغی نعمتی غنیمت بیلوب زیاده طلبنده اولمیه اکثر زمانه خدمتکارلری اول کربهٔ پیره زنکبی مخدومنك قدر نعمتن بیلیوب زیاده آرزوسیله ارباب دولته انتساب داعیه‌سنه دوشوب عاقبت زخم ستمدن غیری نسنه کورمزلر

پند کارخانهٔ قضا وقدرده هر رزق که مقدردر البته صاحبنه واصل اولور بیهوده جست وجوی وتکاپودن نه حاصل اولور قطعه کاورنه کاولدی مقدر فراخی وتنکی* کر کسه کوکلکی کاك طوتکرك دار* کشی‌یه چونکه مقدردرر نصیب ازل نه اکسیلور ونه ارتراید رسه سعی هزار* حکایت * اولنورکه دارالملك حلبده برپادشاه کامکار عالیمقدار وارایدی نیجه انقلابات روزکار وتغیرات لیل ونهار کورمشیدی ایکی فرزندی وارایدی نوجوانلر وجاه وجلالله شادمانلر غرور شبابله عیش ونوشه باشلیوب اسراف وتبذیری حد مبالغه‌یه یتوردیلر باد شاه هوشیار وصاحب تجربه وآموزکارایدی اموال بیشماری وارایدی

فرزندلرینك حالنی بومنوال اوزره مشاهده ایدیجك عاقبت
اندیشلك ایدوب احبابندن برزاهد متوكل ودیندار وارایدی
جمیع مالنی كمسنه مطلع اولمدین بر تقریبله اول زاهدك صومعه
سنه دفن ایدوب وقت ضرورتده فرزندلرینه ویردیو وصیت
ایتدی واخفاء مال ودفع احتمال ایچون حرمنده بر مخزن دوزوب
جمیع مالم آنده دفن ایتدم دیو فرزندلرینی آگاه ایلدی
آزمدتدنصكره شاه وزاهد واحدا بعد واحد وفات ایتدیلر
اوكنج كه كنج صومعه ده مخزون ایدی شویله مستور ومدفون
قالدی برادرلر وفات پدردنصكره مقاسمت ملك ومال ایچون
جنك وجدال ایتدیلر برادر مهتر وفورزور وقوتله غالب اولوب
تمام ممالك وجمیع ماله مالك اولدی وبرادری خائب وخاسر
ومغبون ومنكسر قالدی بیچاره منصب سلطنتدن بی نصیب
ومال موروثدن بی بهره اولیجق دامن توكله تشبث ایدوب
درویشلك اختیار ایتدی زاهد مزبور ایله پدرینك اختلاطن
بیلوردی طوغری اول آستانه یه كتدی چون صومعهٔ زاهده
واردی خبر آلدیكه وفات ایتمش دست ارادتله اول صاحب
كرامتك روحانیتنه تشبث قلدی اول صومعه‌یی جهت اقامته
قبول ایدوب مجاور اولوب قالدی اول صومعه ده بر چاه كبیر
وار ایدی دائما آنك صوین استعمال ایدوب توضیٔ واغتسال
ایدرلر ایدی شهزاده بركون داوی صویه صالدی داوی ایچنده قالدی
چقارمق ایچون صوینوب چاهه كیردی داوی آرركن
بر كوشه سنده بر حفره كوردی نه اولمق كرك دیو دقتله نظر ایدوب
بر مقدار یر بن آچدی كنج معهود نمایان اولدی مكر كتم اخفاسنده

مبالغه ایدوب اول محله دفن ایتمشلر ایمش شهزاده چون اول
نقود فراوان وجواهر بی پایانی کوردی سجدهٔ شکر واوسلوب
سابق اوزره ستر ایدوب طشره چقدی (مصرع) کورەلم
آیینهٔ دوران نه صورت کوستررر* دیوب کالاول طاعت وعبادته
مشغول اولدی اول جانبده ایسه برادر مهتر احوال لشکر وکشوردن
بی پروا امید کنج موهومله مغرور اولوب مقدورین اتلاف ایتدی
واثناده بر دشمن ظهور ایدوب خزینه یه محتاج اولدی پدرینك
تعیین ایتدیکی محلی حفر ایتدیکه کنج مدفونی چقاروب عسکر
تدارك ایده کنج موهومدن رنج محققدن غیری نسنه کورمدی
هرچند که جست وجوینده سعی بلیغ ایتدی حصول مقصوده
فائده اولمدی چونکه نوید کنجدن نومید اولدی ناچار قادر
اولدوغی قدر عسکر جمع ایدوب جنکه چقدی اثنای مقابله
ومقاتله ده ایکی طرفکده پادشاهی زخم تیرایله هلاك اولدی
ایکی لشکر تن بی سر کبی قالوب بالضرور صلح اولدیلر چونکه
تخت سلطنت خالی قالدی جمیع ارکان دولت اتفاقله شهزادهٔ
صومعه داری کتوروب اکرام واجلاله تخت سلطنته اجلاس
ایلدیلر میامن توکله هم کنج پدر میسر وهم ایالت کشور
مقدر اولدی بومثلی ایراددن مراد بودر که وصول نصیب
سعی وکسبه وابسته دکلدر نصیبك یصیبك مقدر اولان البته
کاور ظهور ایدر توکله انکا جد وجهده التجادن اولیدر*بیت*
حقه هرکیمسه کیم توکل ایدر* حق آنك امرینه تکفل ایدر*
(پند) هرکیمسه که ایراد ومصرفن بیلوب مصرف وفاتن ایراددن
تقلیل ایتمیه عاقبة الأمر ورطهٔ احتیاجه دوشوب کاری هلاکه

مؤدی اولور حکایت اولنور که بردهقان انبارنده بر مقدار غله
پنهان ایدوب وقت احتیاجده اقتضا ایدر دیو دست تصرفی
آندن قطع ایتمشدی مگر برموشك اول انبار جوارنده آشیانه سی
وار ایدی دندانیله میان انبارده بر سوراخ پیدا ایدوب هر کون
دلخواهی اوزره حیات کندم اول سوراخدن ریزان اولوردی
موشان محله کیفیت احوالدن خبردار اولوب ملازمت باب
مروتمآبنه انتساب ایتدیلر دوستان نواله وحریفانه پیاله همواره
مجلسنه جمع اولورلردی مزاجنه موافق وهواسنه ملایم ریش
خندهلر ایدرلر و خوش آمد سویلرلر ایدی مدح وثنا و شکر
ودعاسنده افراط ایدرلر ایدی اولدخی دیوانه وارزبان لاف
ودست اسرافی دراز ایدوب غلهٔ انباره هرکز نقصان ایرشمز
ملاحظه سیله انجام کاری فکر ایتمیوب بوکونم یارینه قالسون
دیمز ایدی تا اول وقته دك که اولدیاره قحط اصابت ایتدی
نظم قحط ایتمشدی اولدیاری خراب * آتش اولمش هواسی آبی
سراب * مداکن بولمز ایدی حبهسنی * خواجهلر نانهصاتدی
جبهسنی * چون حال برقاج کون بومنوال اوزره کچدی دهقان
ناچار انباری آچدی کوردیکه غله یه نقصان فاحش طاری
اولمش وافر تاسف چکوب بالضرور بقیهٔ غله یی جمع ودوضع
آخرهنقل ایلدی موش بوقضیه دن غافل هرکز دوکمز امید یله
مأمون الغایله شراب خوابله سرخوش ایدی اما سائر موشلر
صدای پاپوش دهقانی کوش ایدوب تحقیق قضیه ایچون بالایی
بامه چیقوب کوشهٔ روزنه دن انباره باقوب حالی کوردیلر انجام
کاری مشاهده ایدیجك ولی نعمتلرین تك وتنها قویوب هربری

برطرفه کندیلر موش بیهوش بالین آسایشدن باش قالدر بر وب خواب غفلتدن بیدار اولدی کوردیکه نه یاروارنه اغیا رلیس فی الدار غیره دیار چندانکه جب وراسته نظر صالدی یاراندن نام ونشان بولمدی واحبابدن خبر واثر بلمدی دهشت ووحشتدن قابنه رقت غلبه ایتدی تحقیق احوال ایچون کوشهٔ کاشانه دن طشره چقدی کوردیکه عالمه قحط وغلاطاری اولمش متنبه واکاه اولوب مفارقت یارانك سببن بیلدی اضطراب تمام وشتاب تا مایله تصور ایتدیکه ذخیره نك حفظی ایچون خانه سنه کلدی انباره کیردی کوردیکه غله دن دانه قالمامش جو بجو اطرافنی ارادی حبهٔ کندم بوله مدی طاقتی طاق اولوب دست اضطرابله کریبان شکیبی چاك ایتدی عاقبت بودردله باشن طاشدن طاشه اوروب کندوبی هلاك ایتدی بومثلی ایرادن مراد بودرکه کاسبك خرجی دخلنه مناسب اولوب اسراف وتبذیر اتمامك کرك ویارانك خوش آمدینه فریفته اولمایوب واصلا رأس ماله دکیوب ممکن اولدقجه سودندن انتفاع قلمق کرك بومثل زمانه میراث خواره لرینه عجب مماثلدر * بیت * دمادم دخل وخرجیکه نظر قل * چو دخل اولمایه خرجك پست ترقیل * پند کیمکه الخمول راحة آسایش طلب قیله آب رودن ال یویوب دائم الوقت مقیم زاویهٔ ذلت وحقارت اولمق مقرردر واول کیمسه که الشهرة آفة خارستاندن حذر ایتمیه کل مراده واصل وچمن عزتده مسند نشین سعادت اولمق محققدر رنج ومحنته تحمل باعث ترفع وتجملدر حکایت اولنورکه ایکی رفیق وار ایدی برینه سالم وبرینه غانم دیرلر ایدی برطریقه کیدرلر ایدی ومرافقتله مراحل ومنازل

قطع ایدرلرایدی ناکاه اثنای راهده برچشمه ساره یتدیلر برمقدار
آسایش وآرام ایتدیلرا طرافی سیر ایدرکن جانب ممر آبده
برحوض کوردیلر کنارنده برمرمر سفیداوزرنده خط سبز ایله یازلمش
ای شول مسافر که بو منزلی شرف نزوله مشرف قیلدك
بلمش اولکه نائل مرامت سامیه اولسك کرککدر شول
شرطله که بو چشمهٔ آبه قدم باصه سك هول کرداب وخطر
غرقابدن وهم ایتمیوب کندیکی هرنه طریقله که قادر اوله سن
کناره یتشدیره سن واول دامن کوهده طاشدن تراش اولمش
شیری بردوش ایده سن بی تأمل وتعلل بالای کوهه یتشه سن
چون بوشرائط تمام اوله مهمك انجام بوله غانم مضمون خطه
واقف اولیجق سالمه ایتدی ای برادر کل بو ایشه شروع
ایده لم سالم ایتدی مجرد برخطله که راقمی نامعلوم خطر عظیمه
ارتکاب خلاف مقتضای عقل پرصوابدر شاید که بو خطده
خلط وخبط اولمش اوله ویاسخره واستهزا طریقیله کتب وثبت
اولمش اوله آبدن مرور ممکن اولمیه فرضا که اوله بو جمله ایله
شیر سنکینی بالای کوهه چیقارمغه امکان اولمیه محضا
بوشرائطك جمله سی حاصل اوله انجام کارنه منجر اوله جغی
معلوم دکل هله بن بو کارده سکا پاداش اوله مم *بیت* صواب
اولدرکه کورم کار وباری *چقوب بو ورطه دن طوتم کناری*
پس غانمی وداع ایدوب کتدی غانم جان شیریندن ال یویوب
کنار آبه کلدی متوکلا علی الله صویه یوریدی سلامتله ساحل
نجاته یتشوب اول شیر سنکینی بردوش ایدوب بو جمله ده
بالای کوهه چیقدی برشهر عظیم کوردی غانم متحیرانه اول شهره

نكاه ايدردى ناكاه اول شيرسنكين دن برصداى سهمكين ظاهر
اولدى اهالئ شهر اول صدايى اشيدوب باجعهم طشره
چقديلرغانمى استقبال ايدوب تعظيم واجلالله شهره كتوروب
تخت سلطنته اجلاس ايتديلرغانم كيفيت حالدن سؤال ايدبجك
بومنوال اوزره جواب ويرديلركه اول چشمه ده كوردكك طلسمى
فلاسفهٔ سالفه وضع ايتمشلردركه هرقچن بوديارك پادشاهى
آخرته انتقال ايده بختى مساعد بركسنه اول طلسمى كورر
موجبيله عمل ايدوب دلالت رهبربخت ودولتله بومقامه كلوب
جالس سرير سلطنت اولور نيجه روزكاردركه عادت بارى
بودستور اوزره جاريدر حاليا بوقاعده اوزره پادشاهمزسك
غانم اكرچه بوقدر مخاطره يى ارتكاب ايتدى اما عاقبت كامران
وكامياب اولدى (بومثلى) ايراددن مراد اولدركه اختيار بلا
ومحنت وعنا ومشقت مقتضاى تقاضاى دولتدر نوش نعمت
بى نيش زحمت ميسردكلدر*بيت بودر بودير ايچنده رسم وآيين*
كه آجيسز يوانماز عيش شيرين*پند اكا بر بيورمشلردركه
مهابت صوت وضخامت جثه يه اعتماد اولنماملق كرك هرصورت
معنايه دلالت ايلمز وهرظاهر نمودار باطن اولماز (حكايت)
اولنوركه برروباه برپيشه ده كيدركن كورديكه بردرخته برطبل
آصمشلر صدمت باد ايله اول درختدن برشاخ حركت ايدوب
اول طبله طوقنوردى وآندن آوازسهمكين ظاهراولوردى روباه
ناكاه برخروس كوردى بركوشه ده كمين ايدوب آنى صيده
مترصداولدى بواثناده آوازطبل كوشنه ايردى نكاه ايتدى
كورديكه برجثهٔ غريب آندن برآوازمهيب كليور قوة طامعهٔ

روباه حركت ايدوب خاطرينه بوخلجان ايتديكه البته بونك
كوشتي وپوستي صورتنه مناسب اولمق كرك في الحال كمين مرغدن
چيقوب جانب درخته متوجه اولدي خروس واقعه دن
خبردار اولوب كنار نجاته يتدي روباه هزار محنتله بالاى درخته
چقدي دندان طمعله طبلي پاره ليوب ايچنده باد هوا اوستنده
چوب خشكدن غيري نسنه كورمدي آتش حسرتله جاني ياقدي
وكندويه زبان ملامتي دراز ايدوب ايتدي دريغ بو صورت بيمعنايه
الداندم وحيف بر خيال محالله صيد حلالمدن چيقاردم
(بومثلي) ايراددن مراد بودر كه مجرد آواز مهيب وهيكل غريبله
ايش بتمز وجاهت وقيافت كمال ذاته دلالت ايتمز
(پند) هركس كندو اعمالي سببي ايله ظهور قضايه استعداد
پيدا ايدر غيرك حقنده ايتديكي سؤ قصده ينه كندو كرفتار اولور
(حكايت) اولنور كه ملوكدن بري بر زاهده بر خلعت اعطا ايلدي
بر دزد عيار دخي جامه يي سرقة سوداسيله زاهده مريد اولدي
بر تقريبله بر كيجه فرصت بولوب جامه يي سرقة ايتدي كتدي چون
صباح اولدي زاهد خلعت ومريدي بولمدي جست وجوي
ايچون شهره متوجه اولوب كيدركن كورديكه بولده ايكي نخچير
بر بريله جنك ايدر اعضالرندن آقن قاني بر روباه حريص طورمه
يالرناكاه بونلر طقوشوركن روباه ميانه راست كلوب هلاك اولدي
زاهد بو صورتدن عبرت آلوب يولنه كتدي اخشامه قريب
شهره واردي ابواب شهري بسته كوروب متحير قالدي بواثناده
بر عورت پنجره دن زاهدي كوروب مرحمة اول كيجه لك مسافرته
قبول ايلدي مكر اول عورت ناپاك وبدكردار ايدي فسق وفجور ايچون

جاریه‌لری وار ایدی * بیت * و برردی هر برینه دراوز ینت *
کز ردی هر کیجه صحبت بصحبت * اول جوار یدن برینك برجوان
عاشـقی وار ایدی اولدخی اول کیجه عشرت ایچون کلمشیدی
عیش ونوش ایدوب شراب خوابله مست وخراب اولدقـده
اول عجوزهٔ بدکار اول جوانی هلاك قصدیله برمقدار زهرهلاهل
حل ایدوب برماسـوره‌یه قویدی وماسوره‌نك برطرفن دهانـه
وبرطرفن منخرجوانه قویوب مراد ایتدیکه نفخ ایده تااول زهرك
بعضیسی جوانك دماغنه کیده ناکاه جوان عطسه ایتدی
زهرك کلیسی عجوزه‌نك بوغازینه کتدی فی الحـال تأثیر ایدوب
هلاك اولدی زاهد بوحالی مشـاهده ایتدی هزار زحمتله صباحه
یتدی شهره کتدی برکفشکر دوستی وار ایدی خانه‌سـنه مسافر
اولدی کفشـکر تعظیم ورعایت ومراسم ضیافتی اهل بیتنه
وصیت ایدوب کندونك آخر برده مصـالحی اولمغله کـتدی
مکرخاتوننك برعاشقی وار ایدی مابینلرنده واسـطهٔ مواصلت
دلاله برحجام عورتی وار ایدی درحال عاشقه خبرایلدی اولدخی
اشـارت دلاله ایله درخانه‌ده حاضرا واوب منتظر فتح الباب ایدی
ناکاه کفشکر بلای ناکهانی کبی کلوب اول بیکانه‌یی خانه‌سی اوکنده
کوردی اولده عورتنه بدکمان ایدی ظنی یقینه مبدل اولوب تهور
وغضبله ایچرو کیردی زن بدبختی محکم دوکوب سـتونه بندایلدی
وکندو فراشنه کیدوب یاتدی زن حجـام بوحالدن غافل باعث
تاخیرنه درعاشق سکا منتظر عجله ایله دیو آواز ایلدی زن دخی
دلاله‌یی یاننه چاغروب ماجرایی نقل ایدوب ایتدی اکر لطفك اولورسه
نی بو بنددن خلاص ایله‌ونه قدر زحمت ایسـه ده دستوری

سنی ستونه بند ایدم دفعی وار وب دلداریه اعتذار ایدم کلم
زن حجام وفور مرحمتی مقتضاسنجه کندوبی ستونه بند ایدوب
آنی طشره کوندردی زاهد بو کلماتی استماع ایدوب سبب جنك
زن وشوهرینی دوکن بیلدی بو اثناده کفشکر بیدار اولوب عورتنه
آوازایلدی زن حجام ناکاه آوازندن بیله کیفیت حاله مطلع اوله
دیوخوفندن جواب ویرمدی کفشکر بنه تهور ایدوب فی الحال
الینه بچاق آلوب کلدی زن حجامك بورنن کسوب النه
ویردی دوستکه کوندر خوش تحفه دردیدی زن ترس وهراسندن فریاد
ایتمیوب صبرایتدی چون زن کفشکر کلدی زن حجامی بودرده کرفتار
کوردی بغایت ملول اولوب آغلدی اعتذار بسیاردن صکره
بندین کیدروب وضع سابق اوزره کندین بنه ستونه باغلدی
زن حجام نیجه ایتسون ضروری بورنن النه آلوب افتان وخیزان
وترسان ولرزان اوینه کلدی (مصرع) که آغلرحیرتندن
که کوردی زاهد بو احوالك جمله سن مشاهده قیلدی اما زن
کفشکرچون برساعت کچدی دست حیله یی قبلهٔ دعایه آچوب
ایتدی نظم الهیا قادراپروردکارا * خدایاپادشاهاکردکارا *
سکامخفی دکلدرهیچ براحوال * بیلورسك بندن اولمادی بو افعال *
بوحلالم بکا افترا ایدوب فعل حرامله تهمت وجزای عقوبت
ایلدی الهی فضل وعنایتکله مدد قیل بو عضو مقطوعمه
بروتام احسان ایله نظم بنم صدقم یوزین پرنور ایله * دروغ وشك
نقابن دورایله * خلاص ایت دامنم تهمت الندن * یاقم قورتار مدد
محنت الندن * عورت تضرعده ایکن کفشکر بیدار اولدی
ایتدی ای نابکار تبه روزکار بونه حاجتدرکه دیلرسك قبول

اولوزمی ظن ایدرسك زن نعره ایتدی که ای ستمکار دل آزار کل
جناب باریتك قدرتنی کور چون دامن عصمتم بو تهمتدن پاك
ایدی ایزد سبحانه وتعالی بورنومی درست ایلدی مرد ساده
خاطر زن فاجردن بو کلامی اشیدیجك متحیر ومتعجب اولدی
چراغ کتوروب باقدی زنی سلامت کوردی بورنی برقرار بولدی
فی الحال کناهنه اقرار وافتراسنه اعتراف ایدوب اعتذاره مشغول
اولدی بر وجانبده ایسه زن حجام ستمدیده و بینی بریده خانه سنه کلدی
متحیر که نه حیله تدارك ایده وبو واقعه یی شوهرینه نه صورتله
کوستره وخویش وبیکانه یه نه طریقله جواب ویره بو اثناده حجام جامهٔ
خوابندن طوروب عورتنه صباح قریبدر آلات واسبابمی آلیور که
فلان خواجه خدمتنه کیدرم دیدی زن توقفله جواب ویردی
واسبابنی ویرمکده نیجه مدت مکث ایتدکدنصکره کیسه دن
بر استره چقاروب تنها صونی ویردی مرد حجام خشم ایدوب
شب تیره ده استره یی زن جانبنه آتدی ناکاه زن فریاد ایدوب مدد
بورنم دیو کندوسن یردن یره اوردی حجام متحیر قالدی اقرباء
وهمسایه لر جمع اولدی زنی خون آلوده وبینی بریده کوردیلر حجامه
زبان ملامتی دراز ایتدیلر اول بیچاره حیران اولدی نه انکاره
مجالی نه اقراره ایده جك حالی وارچون صباح اولدی اقربای زن جمع
اولوب حجامی قاضی یه ایلتدیلر اتفاق زاهد دخی خانهٔ کفشکردن
چیقوب مرید عیارك احوالنی استفسار ایچون محکمه یه وارمشیدی
خصماء حجام قضیه یی قاضی یه تقریر ایتدیلر قاضی دخی الجروح
قصاص نص قاطعی موجبنجه قصاص امر ایلدی زاهد چون
بو حالی کوردی قاضی حضورینه کلوب ایتدی ایها القاضی

بو امرده تفکر وانی ودیدهٔ فراستله نظر کافی یوزلمق کرك
قاضی دخی زاهدده توجه ایدوب کیفیتی سؤال ایتدی زاهد
سرکذشتن من اوله الی آخره حکایت ایدوب ایتدی اکر بنده
مرید جمع ایتمك سوداسی اولماسه دزدبکا انتساب وجامه‌یی سرقه
ایتمزایدی روباه حرص ایلمسه زخم نخجیرایله هلاك اولمزایدی
اکرزن بدکار جوان غافلی زهرایله‌هلاك مراد ایتمسه کندوبی
تلف ایتمزایدی اکرزن حجام اول فعل حرامه مددکار اولماسه
کفشکرآنك بورنن کسمزایدی بو مثللی ایراددن مراد بودرکه
هرکیمسه‌که اساءت ایده احسان توقع ایتمیه (مصرع) هرکه
کند بخود کندور همه نیك و بدکند
بند هرکیمسه که بصر بصیرت وعین عبرتله نظر ایدوب
بوعالم عالم مکافات ایدوکنه عالم اوله شك دکلدرکه دست وزبانن
آزار وایذای خلقدن محافظه ایدوب جانب خیرومرحمته میل ایدر
حکایت اولنورکه زمان قدیمده بر پادشاه ظالم وارایدی مرتبهٔ
جوروظلمی حدی تجاوز ایتمشدی اکثر اوقات شکاره کیدردی
شکاردن کلوب مسند سلطنته جلوس ایتدکده منادیلره
ندا ایتدردیکه عامهٔ رعایا وکافهٔ برایا آکاه اولسونلرکه ظلمه تائب
اولدم بعد الیوم عدل ایدرم فی الحقیقه اولمرتبه عدالت ایتدیکه
بین الانام شاه عادل نامیله شهرت تام بولدی برکون خواص
حرم سلطنتدن بیری فرصت بولوب کیفیت حالدن سؤال ایتدی
شاه ایتدی اول کونکه آرزوی صیدو شکار ایله مرغزاره
چقمشدم فضای شکارکاهده تك و پوی ایدوب هرجانبه
نظاره ایدرکن کوردمکه برروباه سکردوب کیدر و برسك عقبنده

دوشوب دندانیله سکرلرین چکوب دیدر بیچاره روباه پای لنکله برسوراخه کیروب قورتلدی سك دونوب کیدرکن برپیاده طاش آتوب اتفاقا کلبك ایاغنه راست کلوب خردایلدی برساعت کچمدین پیاده نك ایاغن برآت دپوب کلبك انتقامن آلدی بر مقدار کتمدین آتك دخی ایاغی برسوراخه کچوب قیرلدی چون آنلردن بوکیفیتی مشاهده ایدوب عبرت آلدم ایتدیکم ظلمه نادم ومنهج عدالته عازم اولدم بومثلی ایرادن مرادبودرکه هرعمله مکافات اولوروا حسان واسأت هرکشی ایتدیکنی بولور

پند بناء امور وفورقوت وزور وکثرت اعوان وانصاره مبتنی دکلدر رأی راست وتدبیر درست بوجمله دن مقدمدر الرای قبل شجاعة الشجعان اول نسنه که رای ورویتله اولور غالب بودرکه زور وقوة آندن عاجزقالور حکایت اولنورکه برزاغ برکوه کمرنده اشیانه طوتمشیدی اول سوراخ جوارنده برمار دخی توطن ایتمشیدی هرکاه زاغك بچه لرین شکار ایدردی چون مارستمکار ایذاء وآزاری حددن کچوردی زاغ بیچاره ضروری ماری اهلاك قیدینه دوشدی چون کندوده مار ایله مقاومته قدرت یوغیدی برشغالك پند وار شاد وتدبیریله اخذانتقام ایچون پروازایدوب برشهر مقابله سنه کلوب بربام اوزرینه قوندی ناکاه کوردیکه برخاتون برآلتون هیکلی کوشه بامه قومش اغتساله مشغول فی الحال اول هیکلی چنکاله آلوب بروجهله پرواز ایتدیکه عیوندن غائب اولمدی بعض کسنه لر اول پیرایه یی اله کتورمك داعیه سیله عقبنه دوشدیلر زاغ دخی مقابلهٔ ماره کلیجك هیکلی چنکالندن برآقدی عقبنجه کلنلر هیکلی اخذ وماری

هلاك

هلاك ايلـديلر زاغ بوتدبير دلپذير ايله مارك شر و ضررندن
خلاص اولـدی بوتمثیلی ایراددن مراد بودرکه اول نسنه که
رای ورويتله ميسر در زور وقوتله متصور دكلدر
پند هر تير غدر وتدبير كه كمان غفلت وكين صداقتدن كشاد بولسه
زياده جايكير اولور حكايت اولنوركه بغداد نواحيسنده برمرغزار
فرحفزاده وحوش بسيار وسباع بيشمار توطن وقرار ايتمشلرايدی
اول حواليده برشير خونخوار وارايدی هركون بونلردن برين شكار
ايدنجه جمله سن جانندن بيزار ايدر دی عاقبت بونلر اتفا قـله
حضور شـيره كلوب عرض عـبو ديت وانقـياد
ايدوب ايتـديلركه حاليا بز فكر ايلـدك هم سزه سبب
حـضور و فراغت هم بزه باعث امن وراحت اوله شـويله
كه بزه هركاه متعرض اولـميوب هردم وقتمز پريشـان
ايتميه سـن هركون على السحر مطبخه برشكار وظيفه كوندره لم
بوخدمتك اداسنده تقصير وتهاون روا كورميه لم شير بوقضايه
رضـا ويردی پس بوعهدی مقرر بيلوب هركون قرعه آترلردی
وحوشدن كيمك نامنه كلسـه برسبيل وظيفه آنی مطبخ شـيره
ارسـال ايدرلردی بوحال اوزره نجه مدت كچدی اتفاق بركون
قرعه برخركوش نامنه راست كلدی خركوش پرهوش ايتدی
بنی ارسـالده برمقدار توقفده رخصت ويرر سـكز رأی وتدبيرله
جمله كزی اول غدارك شكنجهٔ قهرندن خلاص ايده يم وحوش
منتلر ايلديلر خركوش شـو اقدر توقف ايلديكه وقت معـين
كچدی شيره غضب مستولی اولدی بعده نرم نرم شيرقتنه واروب
ايتدی وحوش عهد سـابق اوزره بن بنده ايله مطبخ عامره يه

برخرکوش ارسال ایتمشلرایدی آنکله بیله عزیمته ملازمت ایتمشکن اتفاق فلان پیشه‌ده برشیرشریر قرشو کلوب آنی المدن آلدی هر چند فریاد ایلدم اصلا التفات ایلمدی وسنزه اطاله لسان هرزه وهذیان سویلدی عاقبت الندن قاچوب علی التعجیل صورت احوالی اعلامه کلدم شیر چون خرکوشدن بو خبری کوش ایتدی غضبه کلوب ایتدیکه تیز آنی کوستر که حقندن کلم پس خرکوش اوکنه دوشدی وشیر عقبنجه روان اولدی خرکوش شیری برچاه عمیق کنارینه کتوردیکه آبی غایت صفادن صورتلرین کوستردی ایتدی خصم نابکار ایشته بو پیکارده در بن وهم ایدرم بنی یانکه آلورسک خصمی سکا کوسترهیم شیر خرکوشی دوشنه آلوب چاهه نظر ایتدی کندونک وخرکوشک صوده صورتنی کوروب خیال ایتدیکه اول شیر بدفعال واول خرکوشدرکه کندویه ارسال اولنمشدر فی الحال خرکوشی یره قویوب کندوسنی اول چاه آبه آتدی برایکی غوطه ایله جان زبانی جهنمه تسلیم ایتدی خرکوش سلامتله دونوب وحوشی کیفیت حالدن خبردار ایتدی جمله‌سی شکر ایدوب فراغ بالله اول مرغزارده روزکار کچوردیلر (بومثلی) ایراددن مراد بودرکه خصم نه قدر قوی و زور آور اولورسه کمین غفلتدن اکا ظفر میسر ودشمنک معینی نه قدر کثیرایسه تدبیرک تأثیری مقرردر

(پند) کج مزاجدن هرکز استقامت کلمز وبدطینت و زشت سیرت ستوده خوی وپاکیزه خصلت اولمازکل اناء یترشح بمافیه (حکایت) اولنورکه برکشف برکژدم ایله همدم اولوب دائم دعوای وداد واتحاد ایدرلرایدی اتفاق بروقت بحسب الضرورة

جلای وطن ایتمك لازم کلوب مرافقت وموافقتله برءامن آخره
متوجه اولدیلر قضای ناکهانی آنلرك راهی بر نهر عظیمه
راست کلدی چون عقرب اول نهردن مرور ایتمك متعذردر
کشف کمال محبتندن عقربی پشتنه الوب سفینهٔ سینه سن
صویه صالوب روان اولدی میان آبده کیدرکن ناکاه کوشنه
برناساز آواز ایرشدی وحرکت عقربدن پشتنده خراش احساس
ایدوب ایتدی ای برادر بونه صوتدرکه بن استماع ایدرم
نه عملدرکه اشتغال ایدرسن عقرب جواب ویردیکه سنان
نیشمی جوشن وجودیکه آزمایش ایدرم کشف پرغضب اولوب
ایتدی ای بی مروت بن سنکچون بوکرداب بلایی ارتکاب ایتدم
چونکه التزام منت ایتمیوب حق صحبت قدیمه اعتبار ایتمزسك باری
بونیش اورمغه سبب نه در عقرب ایتدی معاذ الله که بومقوله
معنا خاطریمه کلمش اوله امابوقدر وار که بوحرکت مقتضای
طبیعتم ونیش زنلك لوازم جبلیتمدر بوبابده بکا خاره وخار اونشتر
دوست وسینهٔ دشمن علی السوادر کشف انك خبث باطنی جبلی
ایدوکن عین الیقین مشاهده ایدوب غرقاب هلاك ایلدی
بومثلی ایرادن مراد بودرکه نفس خبیث وشخص خسیسه
مروّت همان دامنده خاروکریبانده مار تربیت ایتمکدر اول
کیمسه که اصلنده نسیب اولمیه آندن خیر وبرکت نصیب اولمیه
نطفهٔ خبیثه دنیادن کتمیه تا ولی نعمتنه کفران واساءت ایتمیه
پند فکر وتدبیر اول وقت تأثیر ایدرکه قضا آنك عکسنه امضا
اورمامش اوله امافرمان قضا امضا وحکم قدر نفاذ بولدقدنصکره
نه چاره نفع پذیر ونه حیله دستکیر اولور اذا جاء القضا عمی البصر

حکایت اولنورکه بر باغبانك بوستاننده کوشهٔ چنده بر کلین تازنینی وارایدی هرکون باغبان کلوب اول کلبنك کللرین تماشا ایدوب ذوقلنوردی برکون ینه کلوب کوردیکه بر بلبل کلمش منقاریله اوراق کلی پریشان ایدوب برك خزان کبی روی زمینه دوکر باغبان اوراق کلی بویله پریشان وخاکله یکسان کوریجك عظیم مضطرب ومتألم اولدی ایکنجی کون دخی کلزاره واردی احوال کل وبلبلی بومنوال اوزره کوردی (مصرع) دل دهقانه اوردی داغ برداغ اوچنجی دفعه‌ده کوردیکه بلبل زار ینه منقاریله اوراق کلی تارمار ایتمش (مصرع) دوکلمش برك وباری خاری قالمش باغبانك عنان اختیاری الدن کیدوب اخذ انتقام ایچون بلبلی دام فریب ودانهٔ حیله ایله شکار ومحبس قفسه کرفتار ایلدی بلبل زار دخی طوطی وار دهان کفتاری آچوب ایتدی ای باغبان بنی نه سببله حبس ایتدك و نه جرمم مقابله سنده بو عقوبتی رواکوردك اکر بندن برکناه صادر اولدیسه لطف ایدوب آکاه ایله باغبان ایتدی ای بلبل سن اوراق کلی تار مار ایتمکله بکا نه قانلر یوتدردك طریق مکافاتله بنده سنی داروديار وتماشای کلزاردن مهجور ایتدم بلبل ایتدی ای باغبان بوسوزدن فارغ اولکه بن که برکل پریشان ایتمکله مستحق حبس اولدم سنکه کوکل پریشان ایدرسنك حالك نیجه اولور بوسوز باغبانه تأثیر ایدوب بلبلی آزاد ایتدی بلبل دخی دل شادان وزبان روانله ایتدی ای باغبان چون بو احسانی بکا ارزانی بیوردك البته هل جزاء الاحسان الا الاحسان مکافاتنه سعی واجبدر ایمدی مژده اولسونکه بوستانکده فلان درخت دبنده

بر آفتابه مدفوندر که در ونی زر صاقی ایله مشحوندر باغبان بو بشارتله شادمان اولوب تعیین ایتدیکی محلی حفر ایدوب التونی بولوب آلدی وایتدی ای بلبل عجبدر که قعر خاکده آفتابه‌یی کوررسن زیر خاشاکده دامی کورمزسن بلبل ایتدی بلی بلمز میسن اذا نزل القدر بطل الحذر چون قضای ربانی نازل اولور نه دیدهٔ بصیرتده نور قالور ونه تدبیر خرد نفع وفائده ویرر (بو مثلی) ایراددن مراد بودرکه وضیع وشریف وقوی وضعیف حریف پنجهٔ قضا وقدر دکلدر فرمان تقدیره تسلیمدن غیری تدبیر یوقدر

(پند) هرچن اهل نفاق وارباب شقاق بر مظلومک هلاکنه ساق سعینی تشمیر ونطاق اتفاقی درمیان ایدوب ال برایتسه‌لر البته اکا ظفر بولورلر حکایت اولنورکه بر زاغ بدکار وبر کرک خونخوار وبر شغال مکار بر شیر شکاری خدمتنه بل باغلمشلر ایدی وبونلر رهکذر انامه قریب بر بیشه‌ده مقام قلمشلر ایدی اتفاق کلوب کیدن قافله‌دن بر تاجرک راحله‌سی بر شتر بیطاقت اولوب اول خوابیده قالدی بر مدتدنصکره قوة بولوب طلب علف ایچون هر طرفه تک وپوی ایدرکن اول بیشه‌یه راست کلوب خدمت شیر ایله مشرف اولدی شیردخی امان ویروب سایهٔ دولتنده خلیع العذار وکسسنه مهار کشت وکذار ایدوب غایت فربه اولدی بر کون شیر شکاره کیدوب اتفاق بر فیل مسته راست کلوب میانلرنده جنک عظیم ومحاربهٔ قوی واقع اولدی شیرک بعض جوارحی مجروح اولوب افتان وخیزان مقامنه کلدی بیمار اولوب بر کوشه‌ده دوشدی یاندی زاغ وکرک وشغال که شیرک هر بسهٔ فریسه‌سی

وكاسه لبسى ايديلربنى برك ونواقالديلر بالضرور مكر وحيله يه
آغازايدوب اتفاقله بويله مشاوره ايلديلركه شتر بو بيشه ده اجنبى
دربزه آندن نه منفعت ميسر در مناسب بودر كه برتدبيرايله هلاك
ايدوب برقاج كون تعيش ايده لم تدبيرهلاك شتر بواولديكه اتفاقله
شيرك يانته كتديلر شتر ساده دل دخى آنلرك تسويلنه الدانوب
موافقت ايتدى چون حضور شيره كلديلر تقديم ستايش
ودعا دنصكره زاغ حيله باز تكلمه آغاز ايدوب ايتدى *بيت*
شها بزم طربده شادمان اول *سرير سلطنتده كامران اول *
بزبنده لرك راحتى ملكك صحت ذاتنه وابسته در حالا دفع ضرورت
ايچون جانمى باشمى خاكپاى ملكه فدا ايدرم بوجسم نحيف
ملكك حوصلۀ شريفنه سدرمق اولمق رجا ايدرم ياران ايتديلر
سنى اكلدن نه غداى صالح حاصل اولور قرغه ييجك اتك يوق
زاغ چون بونى اشتدى سكوت ايتدى بعده شغال كلامه آغاز
ايدوب ايتدى بندخى ديلرمكه ملك بنى طعمه ايدوب زحمت مجاعتدن
خلاص اوله سائرلرى ديديلر كه ديديكك فرط هوا داريدر
اما سنك اتك بويناك وزيانكاردر مبادا كه تناولى ازديا درنجه
باعث اوله كرك كرك دخى دهان تذويرى آچوب ايتدى ديلرمكه ملك
بنى بارى طعمه ايليه ياران ايتديلر بوسوز محض اخلاصدر
اماسنك لحمك مورث خناقدر مزاج ملكه مضردر پس شتر كردن
فراز كل طويل احمق مهارنى درازوزبان نيازايله كلامه آغاز ايدوب
ايتدى بندخى بوآستانه بنده سيم شويله كه مطبخ ملكه لايق
ومزاج شريفنه فى الجمله موافق اولام محل توقف دكلدر سائرلرى
متفق الكلمه ايتديلر بوسوز افراط محبتدن ناشيدر فى الواقع

دم و لحمك غايت نافعدر و مزاج ملكه موافقدر رحمت سكا و احسنت
همتكه و لى النعمتكدن تن جانكى دريغ ايتمدك و بو معامله ايله
عالمده ذكر جميل يادكار قودك كتدك پس جمله سى شتره حمله
ايلديلر اول مسكين يرنده ساكن اولدى اعضا و اجزاسـن
بربرندن جدا ايتديلر وزاغ وكورك وشغال دوه سى اولمش عربه
دونوب نيجه زمان آنى غدا ايتديلر بو مثلى ايراددن مراد بودر كه
ارباب نفاقك تير مكر وخدنك تذويرى خصوصا كه كمان اتفاقدن
كشاد بوله تأثير ايتمك مقرردر

پند هر كيمسه كه خيرخواهلرك سوزينه اويميه وناصحلرك كلامنى
قولاغنه قويميه بر بلايه كرفتار اوله كه هركز نجات بولميه
حكايت اولنور كه بر آبكيرده ايكى بط بر غوكك ساكن اولوب اتحاد
والفت ايتمشلر ايدى ناكاه بطلره جلاى وطن اقتضا ايدوب غوكه
وداعه كلديلر غوك سخن وداع وكلام هجرانى اشتدى فرياده
باشلدى بنى دخى بيله كتورك ديو اغليوب نياز ايلدى بطلر ايتديلر
بزه سندن مفارقته راضى دكلوز مرافقته نوعا امكان وار
اما سنده خفت علامتن كوررز شايدكه بزم فكريمز ايله عمل
قلميه سن واقرار ايتديكك عهده اوزره طور ميه سن فكريمز
بودر كه چون بزسنى بر تدبير ايله هوايه كوتوره يوز اصلا لك اياغك
ديرتميه سن ومطلقا فتح كلام ايدوب بركلمه برسوز سويلميه سن
هرچندكه حرف اندازلك ايده لر تحمل ايليه سن اكر بو شرطه
رعايت ايده بيلورسك مرافقت ممكندر غوك بوقوله راضى اولوب
سكوته وعد وعدم مخالفته يمين وعهد ايلدى پس بطلر بر چوب
كتوريلر وميانن غوكك دهانه ويرديلر وكندولر ايكى جانبنه ياپشوب

کوتوردیلر چون اوچوب اوجه چقدیلر کیدرك برقریه مقابله سنه
کلدیلر اهالی قریه جمع اولوب تماشالری ایچون طشره چقدیلر
تعجب کنان هرطرفدن فریاد ایتدیلرکه کوروك بطلر غوکی نیجه
کتورورلر غوك برمقدار تحمل ایدوب سکوت ایتدی کوردیکه کیدرك
غربو وغوغا زیاده اولدی بالاخره صبرایده میوب خلقك سوزونه
ایتدی بلی (مصرع) رقیبك کورا کینه کورکوزونه هما ندمکه
جواب ایچون آغزآچدی اوج هوادن اوجدی روی زمینه
دوشدی قازلر آوازله شرزنشه آغاز ایدوب ایتدیلر ای خفیف
الادراك ونحیف الدماغ دوستلر نصیحتن دکلمیوب موجبیله عمل
ایتمیه نك حالی بودربو مثلی ایرادن مرادبودرکه کیمکه احبابك
کلامن سمع قبولله استماع ایتمیه کند و هلاکنه سعی ایتمش اولور
بیت اکادیر عاقل اولنلر خردمند * که کوش هوشله اصغاایلیه پند
پند هر کیمسه که تبعات مکردن اندیشه ایتمیوب حیله وغدری
کندویه پیشه ایلیه عاقبتی وخامته وخاتمتی شئامته یتشور واخرالامر
کرداب ملامته دوشوب غرقاب ندامت اولور حکایت اولنورکه
ایکی شریك وارایدی بری عاقل وبری غافل عاقل فرط ذکاده
بیمعادل اولمغین تیزهوش دیرلرایدی غافل سودوزیانی تمییزدن
عاجز وحمق وبلاهتده کامل اولمغین حازم دیرلرایدی بونلر
آرزوی تجارتله رفاقت اوزره سفره متوجه اولدیلر یولده کیدرکن
بربدره التون بولدیلر تیزهوش حازمه دیدی بوندن منفعتلو
سفراولمازاولی بودرکه شمدیلك ایچندن دفع ضرورت
ایده جك مرتبه خرجلق آلوب قصورینی بردرخت دبنه دفن
ایده لم احتیاج اولدقجه کلوب تدریج ایله الهلم هم خرجمزه

وفا ایدوب وقتیله مدار اوله هم آفتدن بعید وسلامته قریب اوله حازم دردمند نیرنك حیله دن غافل بو افسونه فریفته اولوب افسانه یی حسن قبولله تلقی قیلدی وجه مذکور اوزره بر مقداریی اخراج و باقیسنی بر درخت دبنده دفن ایلدیلر ودونوب شهره کلدیلر برقاچ کوندن صکره تیزهوش تنها واروب اول درخت دبندن التونی بالتمام آلوب در بغل ایلدی شریك غافل بیخبر الندهٔ اولان نقدك خرجنه مشغول اولوب کیدر آخر خرجلغی دوکندی تیزهوشه واروب ایتدی کل برادر اول دفینه دن خرج ایچون حصه اخراج ایده لم تیزهوش تجاهل ایدوب یك معقول کل کیده لم دیدی پس معیتله موضع معهوده واردیلر اوله‌دن تفحص ایتدیلر دفینه دن براثر بولمدیلر تیزهوش خروش ایدوب کریبان حازمی محکم طوتدیکه بو زری سن آلدك سندن غیری برفرد بوکا مطلع دکل ایدی بیچاره هرچند ایمان غلاظ وشداد ایلدی مفید اولمدی القصه مجادله مرافعه یی مقتضی اولدی شریك عاقل غافلی محکمه یه کوتوردی ومضمون قصه یی تقریر ایلدی حازم معاذ الله دیو انکار ایدیجك قاضی شاهد طلب ایلدی تیزهوش ایتدی بنم اول درختدن غیری شاهدم یوقدر امید وارمکه اول قادر پرکمال اول درخته قوهٔ نطق ومقال ویره بو خائن بی انصافك خیانتنه شهادت ایده قاضی بو سوزدن متعجب اولدی قیل وقال بسیاردن صکره بونك اوزرینه قرار قیلدیلرکه علی الصباح قاضی پای درخته حاضر اولوب درختدن اقامت شهادته ناظر اوله اکر شهادتی مدعای تیزهوشه موافق واقع اولورسه موجبجه حکم ایدوب قضیه فیصل

بوله پس تیزهوش خانه سنه کلوب قضیه‌یی پدرینه عرض ایلدی وایتدی ای پدر بن سکا اعتماد ایله خیال شهادت درخت ایتدم اول درخت مجوفدر وتجویف درونی برمشابه ده درکه میاننده ایکی شخص پنهان اولمق میسر در رجا ایدرمکه بو کیجه واروب اول درختك درونه کیره سن یارنکه قاضی کله درختدن شهادت طلب قیله رسم شهادتی یرینه کتوره سن پیر پرتزویرحرص مال وحب عیال دامنه کرفتار اولوب اوغلنك ماً مولنه مساعده ایدوب اول شب مظلمده واروب درختك جوفنه کیردی علی الصباح قاضی واحالئ شهر پای درختده واروب استعلام حال ایلدیلر درون درختدن برآواز کلدیکه مالی حازم آلدی واول ظالم تیزهوشه ظلم صریح ایلدی قاضی جزم ایتدیکه میان درختده برشخص پنهان واردر آنی اخراج تدبیر صائبه محتاجدر پس فرمان ایتدی تاهیمهٔ فراوان دردیلر واطرافنه آتش سوزان اوردیلر پیر حریص برزمان غیرت ایلدی کوردیکه ایش ایشدن کچدی آمان طلب ایلدی نیم سوخته چقوب واقعه‌یی کماهی عرض ایلدی حازمك صدق وامانتی نمایان وتیزهوشك غدر وخیانتی ظاهر وعیان اولدی حازمه حصه سن حکم وتیزهوشه اشد عقوبت ایلدیلر بومثللی ایرادن مراد بودرکه عاقبت مکر

ناپسندیده وخاتمت غدر شوم ونکوهیده در

پند هر کیمسه که یارنا اهل ایله مصاحبت اختیار ایدوب یاران نادان ایله مستظهر اوله عاقبتی ندامت وهلا که مؤدی اولسور عدو عاقل خیر من صدیق جاهل حکایت اولنور که بردهقانئ باغبانك بر بستانی بی نظیری وارایدی شهر وقرایه بعید اولمغین

باغبان تنهالق وحشتندن احیانا تفریح خاطر ایچون اطراف
باغی طواف ایدوب ازهار واشجارین تماشا ایدردی اتفاق
برکون ینه کزرکن برخرس زشت صورت وقبیح سیرته مصادفه
ایلدی طرفیندن رابطهٔ جنسیت واسطه سیله سلسلهٔ محبت
حرکته کلدی اول روستایی مصاحبت خرسه مائل اولوب باغه
کوتوردی خرس دخی انس والفت ایلیوب اختیار اقامت ایلدی
وفاق واتحادلری برمرتبه یه واردیکه هرکاهکه باغبان خوابه
وارسه خرس باشی اوجنده مکس رانلغه مشغول اولوردی
برکون ینه باغبان عادت معهود اوزره خوابه واردی خرس مکس
رانلغه مشغول ایدی هرچند که طرد ذباب ایدردی درحال ینه
معاودت قیلورلردی آخرالأمر خرس آشفته اولوب برسنک
سنکینی قتل ذباب قصدینه قالدیروب باغبان مسکینك باشنه
اوردی نهیب سنکدن مکسلره آسیب وضرر ایرشمدی اما سر
باغبان پریشان اولوب خاکله یکسان اولدی بومثلی ایراددن
مراد بودرکه نادان مصاحبت ومصادقته شایان دکلدر

بواجلدن دیمشلردرکه دشمن دانابه ازنادان دوست

پند اخلاق سیئه‌نك اقبح واشنعی خیانتدر وخیانتك انجامی
ندامت وفضیحتدر تجربه اولنمدین برکسه‌نك امانتنه اعتماد
جائزدکلدر حکایت اولنورکه برباززکان اندك مایه تجارت ایچون
سفره توجه ایدوب دوراندیشلك یوزندن برد وستنه یوزمن
آهن ودیعت قودی کتدی اتمام مرامدنصکره کلوب آهنی
طلب ایلدی مکرکه مردامین آهنی صاتمش وثمنی لوازمنه
صرف اتمشدی حیله یه سالك اولوب ایتدی ای خواجه بن

اول آهنی صباتدن ایچون مخزنمه قومشیدم بوندن غافل ایدمکه
اول کوشـه ده برموش آشیانه طوتمش ایدی بن واقف اولنجه
فرصتی غنیمت بیلوب آهنلری تمام دیشدن کچـورمش بازرکان
نجاهل ایدوب ایتدی راست سویلرسن موش اکل آهندن قتی
حظ ایدر اول لقمه یی صابونی حلوا کبی یودر مرداه‌ین بازرکاندن
بوسوزی ایشید بجك شـاد اولوب حریفی دروغ ایله فریبله
فریفته ایلدم اولی بودرکه صدق وامانتمی تأیید ایچون ترتیب
ضیافت ایلیم تابو واسطه ایله برائت ذمتم مبین اوله دیو بوکیجه‌لك
مهمانمز اولك دیدی بازرکان ایتدی بوکون برمهم مصلحتم وار
اولماز اما ان شاء الله یارین علی السحر کلورم دیدی چون مهمان
منزل میزباندن طشره چقدی قبوسی اوکنده پسرلرندن برین
اوینار کوردی فی الحال زیردامنه آلوب خانه سنه ایلتدی علی السحر
کلدی کوردیکه مرداه‌ین پریشان وحزین سبب تفرقهٔ خاطرین
صوردی اولدخی جواب ویردیکه دونکی کون بنده زاده لریکوزدن
بریسی غائب اولدی نیجه نوبت شهرك کوچه لرین کوشه بکوشه
ارادم بولمدم بازرکان ایتدی دونکی کون بن بوندن کتدم وصف
ایتدیککك صفت اوزره برکودکی کوردم برموش کیرهوایه کوتورب
کیدردی مرداه‌ین آواز حزین ایله ایتدی نیچون نامعقول
سویلرسك اختیار کذب ایلرسن برموش کبی بو جثهٔ ضعیفه ایله اون
بطماندن زیاده برکودکی نیجه کوتورب هـوا ده اوچر بازرکان
تبسم ایدوب ایتدی بونه محل تعجبدر اول برده که موش یوز بطمان
آهن یمه موش کیراون بطمان جثه یی نیچون هوا ده کتورمیه
مرداه‌ین بیـلدیکه حالنه ذر ایتـدی غم یمه که موش آهن

بماه شدر

يما مشدر بازركان جواب ويرديكه دلتنك اولمه كه پسرك موش كبركونور مشدر آهنى كنور كودكى كونورا (بومثلى) ايراددن مراد اولدركه هركس دعواى امانت وديانت ايتمكله قبل التجربه حكم جائز دكلدر بركيسه كه صديق وصدوقنه غدر وخيانتى روا كوره غيرينه انديشه ايده كندويه ده ايتديكى خيانت مقابله سنده رسواى اولديغى قالورايند) هركيسه كه ناخن نفاقله رخسارهٔ عهد وميثاقى خراش ايدوب لازم الكتمان اولان اسرارى فاش ايدر عاقبت دست روزكار سربى دولتن تيغ خونپاش بوارايله قلم وارتراش ايدر (حكايت) اولنوركه برپادشاه واراى برادرينه بدكمان ايدى دائما هلاكنه بهانه وطريق آرركزردى انجق بوسره كيمسه بى محرم ايده مزدى خواص خدمندن بر ركابدارى وارايدى نغربى جمله دن زياده ايدى بركون مخفى مافى الضمير ين اعلام ايدوب طريق هلاكنى مشورت ايلدى وسر وكتمانى بابنده مبالغه ايدوب يمين ويردى اولدنحى (مصرع) سرويرمك اولور سرى عيان ايلمك اولمازديه رك كتم واخفاسنه متعهد اولوب ايمان غلاظ وشداد ايله پادشاهى اينانردى درعقب نقض عهد وپيمان ايدوب برفرصت محلنده ماجرابى برادرشاهه على ماجرى انها ايلدى اولدنحى عظيم متدار اولوب مواعيد بسيار ايله ركابدارى متسلى ايليوب حزم احتياط اوزره حركت ايدر اولدى تااول وقته دك كه نوبت سلطنت كندويه دكدى جالس سربر سلطنت اولديغى كون ابتدا فرمان ركابدار حقنده صادراولدى ركابدار فرياد ايدوب ايتديكه جرمم ندركه مقابلهٔ احسانده ترتيب جزايه شايان كورسك پادشاه بيورديكه اى ركابدار اعظم

جرایم خدمتکار افشای اسراردر برادر یمك پرورده‌ٔ نعمتی ایکن سرینی فاش ایتمکی روا کوردك من بعد سکا نیجه اعتماد اولور پس بر موجب فرمان عالی اشدعقو بتله قتل ایتدیلر (بوندلی) ایراددن

مراد بودر که افشای اسرا ر موجب شرور بیشماردر

(پند) هر کیمسه که شراب غرور ایله مست ولایعقل اولوب بصر بصیرتی پردهٔ غفلتله بسته اوله بر وقت افاقت بولوب بیدار اوله که حقیقت حاله مطلع اولوب ایتدیکی افعاله پشیمان اوله اما پشیمانلق فائده و برمیه (حکایت) اولنور که برکور و بر بینا مرافقتله مسافرته نیت ایدوب برطرفه کتدیلر اتفاق اثنای راهده اعمانك الندن تازیانه سی دوشدی چون سوار اولدیغی مرکبی تحریکده اکا احتیاجی وارایدی باب تفحصده مبالغه قیلدی قضای الهی مکر برمار بر ودت هوادن او یوشمش واثر سرمادن منجمد اولوب آنده دوشمشدی النه راست کلدی تازیانه سن تصور ایدوب آلدی کوردیکه کندی تازیانه سندن نرم ومستحکم شاد وخرم اولدی رفیق بینا فریاد ایتدیکه ای اعمی اول تازیانه تصور ایتدیکك افعی در زهر دهانندن ضرر کورمدین الکدن کیدر یوخسه ایشك بتر اعمی لطیفه یه حمل ایدوب ایتدی *بیت* طمع دستنن کرم قیل ایله کوتاه *سکا دخی عنایت ایده الله* بصیر هرچند باب بلاغتده تقصیر ایتمیوب مدعاسن ایمان فراوانله تاکید ایلدی فائده ویرمدی کیدرك هوا کرم ومارد ن افسرده لك کیدوب تمام نرم اولدی اثنای حرکتده دندان زهرناکیله اعمای بی ادراکك النه برزخم اوروب فی الحال هلاك ایلدی (بوندلی) ایراددن مراد بودر که هر کیمسه که دولت دنیا ایله مغرور اوله دیدهٔ

بصيرتى بى نور اولوب انجام كارى هلاكه مؤدى اولور
پند اولياء اللهدن چوق كمسه لر برمقتضاى خدمت الملوك نصف
السلوك خدمت سلاطينه بل باغلمشلردر وآنى سبب صلاح خاتمت
ووسيلهٔ فلاح عاقبت اكلمشلردر حكايت اولنور كه شهر فارسده
پيرروشن ضمير ديرلر بر شيخ صاحب كرامت وارايدى طنطنهٔ كشف
وكراماتى عالمه منتشر اولمشيدى اتفاق ماوراء النهردن
بردرويش آرزوى شرف خدمتيله نواحئ سمرقنددن دارالملك
فارسه كلوب لب ادبله خاك استانهٔ شيخى تقبيل ودست طلبله حلقهٔ
باب كرامت مآبى تحريك ايتدى خادم خانقاه چقوب كورديكه
بردرويش غريبدر ايتدى برمقدار تحمل ايله كه حضرت شيخ
ملازمت سلطانه كتدى قدومى وقتى قريبدر درويش چون
ملازمت سلطانى اشتدى ايتدى *بيت* دريغا بونجه راه
دورودشوار *دريغا بونجه رنج ودرد بسيار* برشيخ كه اهل دنيا
مسلكنه سلوك ايدوب خدمت آستانهٔ پادشاهه كيده بكا آندن
نه فتح الباب ميسر اولسه كركدر پس ملاقاتندن اباواعراض ايدوب
خانقاهدن چقوب بازاره واردى اسواق شهرى كزركن شحنهٔ
شهره راست كلدى قضايى كوركه آنك شكلنده بردزد اول كيجه
زندانى آچوب قاچمشدى بولنوب سياست اولنمق اوزره فرمان
عالى صادر اولمشيدى درويشى كوريجك دزدكريخته خيال
ايدوب فى الحال طوتوب سياستكاهه كتوردى درويش دلريش
چندانكه دعواى صدق واستقامت ايدوب فرياد ايلدى
مفيد اولمدى قطع يددن غيرى صورت ال ويرمدى جلاد بى رحم
كاردآبدارى دست درويش اوزره قودى بى محابا قطع ايده جك

محلده حضرت شیخ یتشوب بوتهمتدن مبرا دردیوب درویشی
دست جلادبی اماندن خلاص ابلدی بیچاره چونکه قید بنددن
آزاد اولدی خاکپای شیخه جبین سای اولوب رکابنه دوشوب
کیتدی شیخ کرامت پیشه دست مبارکن دوش درویشه قویوب
ایتدی ای درویش درویشلره اعتراض وسوء اندیشه مناسب دکلدر
اکر مشایخ ملازمت سلطانی مرتکب اولمیه لرایدی سنك کبی
مظلوملر ظالملر النددن خلاص اوله مزلرایدی بومثللی ایراددن
مراد اولدر که کبار مشایخ سلاطین عظام ووزرای ذوی الاحترامه
ملازمتلرینه دخل وتعرض اولنمامق کرکدر سلف صالحین
اکابرین وائمهٔ مهتدین ایکن ملازمت سلاطیندن اعراض
ایتمامشلردر

پند اقبح خصائل ذمیمه حسددر عیاذا بالله تعالی حسد بر آتش
درکه سرای دین ودیانتی یاقر وبرسیلدر که بنای فکر و صبری
یقار بلکه آنك سببی ایله کشی ایماندن چقار غایت حسد بونی
اقتضا ایدرکه کندویه اولان احساندن بیله قاجر حکایت
اولنور که اوچ رفیق برطریقده کیدرلرایدی أثنای راهده بربرینك
سبب مهاجرتندن سؤال ایلدیلر بری ایتدی ارتکاب مشقت
واختیار هجرته باعث اولدرکه ساکن اولدیغم شهرده بعضی
اوضاع حادث اولورکه بن اکا حسد ایدرم وصرصر حسد خرمن
صبریمی برباد ایدر بن آتشلره یانارکیدرم بالضروری ترك دیار وجلای
وطن اختیار ایلدم ثانی وثالث دخی بودرد ایله ارتکاب غربت
ایتدکلرین بیان ایدوب مرحبا بالوفاق علی احسن الاتفاق
دینوب بحکم جنسیت خوشحال اولوب ملاطفت ومصاحبت ایله کیدیلر

اتفاق

اتفاق بر كون ميانه رهگذارده بر بدره زر خالص تمام عيار بولديلر
بو نعمتی غنيمت بيلوب همان اولمكانده نزول ايتديلر چونكه اول زری
تقسيم مراد ايتديلر كمال حسدندن هر بری راضی اولمديكه
كندودن غيره اول بدره دن بهره واصل اوله پس متحير وفر ومانده
قالديلرنه قويوب كيده بيلديلر ونه على السويه قسمت ايده بيلديلر
بر كون بر كيجه بو نزدد او زره آج وصوسز ميان بيابانده قالديلر
حكمت الهی مكر اول نواحينك پادشاهی قصد شكار ايله صحرايه
چقمشدی اول محله كلدی آنلری كوروب كيفيت حاللرين صوردی
آنلر دخی صورت واقعه بی على ما هو الواقع عرض ايلديلر
پادشاه ايتدی ايمدی مرتبهٔ حسدلريكوزی بيلوب اكا كوره حكم
ايليه‌لم حسود اول ايتدی بنده اول صفت بد اول حدده درکه
استمزمكه بر شخصه بندن ذره دكلو احسان صادر اوله ايكنجسی
ايتدی بنم حسدم اول درجه درکه راضی دكلم بر كشی بر كشی يه
درم ايله كرم ايليه اوچنجسی كه ارباب حسدك غلاتندن ايدی
بن اول مثابه ده حسودمكه غيری بانده دكل بنم حقمده دخی
براحددن كرم صدور بنه راضی دكلم ملك چون آنلرك حالن كوردی
زری مستحقينه تقسيم وحسوده اولی نفی بلد وثانی وثالثی اشد
عقوبتله قتل ايلدی (بو مثلی) ايراددن مراد بودر كه بر مقتضای
الحسود لا يسود ارباب حسد دنياده وعقباده ملول ومذموم ونعمت
راحتدن محروم ايدوكن بيلوب اولمقوله‌لر ايله اختلاطدن احتراز ايده‌لر
بندبر كيسه كه لا عن اصل بر نسنه جرأت وبيلديكی قضيه يه شهادت
ايليه انجام كاری فضيحته مؤدی اولور (حكايت) اولنور كه كرم
صفات وشرف ذاتله معروف بر مرزبانك صالحاتدن بر عفيفه زنبانك

اعتقادی وبلغی نژاد برغلام بدنهادی وارایدی غلام مزبور
مرزبان مذکورك بازدارلکی خدمتیله مأمورایدی اول حرامزاده
مرزبانك خاتوننه تعشق ایدوب طلبکار وصالی اولدی هربارکه
افسانه وافسونده صیدی قصدینه دورشدی میسر اولمدی
عاقبت نومید اولوب اول خاتونك فضیحتی بابنده مکر وحیله یه
شروع ایدوب برصیاددن ایکی طوطی آلوب هر برینه زبان بلخی
ایله بو الفاظی تعلیم ایتدیکه بن کدبانویی دربانله همپهلو کوردم
برینه دخی اوکرتدیکه بنده کوردم غیر تمدن هلاك اولدم تمام
بو الفاظی برخوش تعلیم ایتدکدنصکره برکون مرزبانه هدیه
رسمنده کتوروب تسلیم ایلدی مرزبان زبان بلخی بلمزایدی انجق
طوطیلرك لطافت آواز وتناسب الفاظیله استلذاذ ایدردی
کمال محبتندن حرمنه کوتوروب خاتوننه ویردی بیچاره خاتون دخی
زبان بلخی بلمزایدی بونلرك پرورشنه مشغول ایدی برزماندنصکره
اتفاق بلخیلردن برطائفه خانهٔ مرزبانه مهمان اولدی مرزبانه دخی
طوطیلرك مزایای مقالاتن اکلمق ایچون مجلسه احضار ایتدی
چون بلخیلر طوطیلردن اشتدیلر شرمنده اولوب سرفرو ایلدیلر
مرزبان شبهه یه دوشوب البته مضمون مقالاتی اعلام ایتمه لوسز
دیو ابرام ایلدی آنلر دخی بالضروری قضیه یی تقریر ایلدیلر
مرزبانك عقلی باشندن صچرایوب درحال خاتونك قتلنه عزیمت
ایلدی بو کفتکو اثناسنده غلام بازدار دخی آواز بلند ایله ایتدی
ای خواجهٔ بزرکوار بو خبرك حقیقتنه مطلع اول کافر نعمتلر
حقنده طوطیلرك کلامی واقعه مطابقدر خاتون ایتدی ای امیر کبیر
(مصرع ایندن غرضك جان ایسه جانانه تکلف انجق تعجیل

وشتاب ایله بو امرك تحقیقن ایده کور اکر طوطیلر بو ایکی کلمه دن غیری کلامه قادر ایسه فرمان سنکدر و اکر مآل کلاملری بو الفاظه منحصر ایسه خیانت بازدارك و صالحدن مأیوس اولوب بو اهانته جسارت ایلدی واقعا بلخیلری آلیقویوب بر هفته تفحص احوالده شرط حزم واحتیاطی مرتبهٔ کماله یتوردی مدت مزبوره ده چندان سعی ایتدیلر طوطیلرك زباننه دن بو ایکی کلمه دن غیری بر حرف استماع ایتمدیلر چونکه خاتونك عصمتی مقرر اولدی بازداری احضار ایلدی بازدار السنده بازدلنده نیازکلوب ایتدی بن خاتونك دربابله معامله سن کندو کوزمله کوردم هنوز کلامن تمام ایتمدین الندە اولان باز فی الحال صچرایوب منقاریله کوزین چقاردی بازدارك غدر و خیانتی مرزبانك عین الیقین معلومی اولوب اشد عقوبتله بردار وعبرتنمای روزکار ایلدی بو مثلی ایراددن مراد بودرکه برکیمسه بلمدیکی شیء ایله تهمته جراءت و کورمدیکی نسنه ایله علی العمیا شهادت ایتمك موجب خجالت دنیا وفضاحت آخرتدر

پند حکما بیورمشلردرکه دشمنك قول زوریله مسرور ودعوای محبتیله مغرور اولمامق کرك هر بارکه اظهار صدق قنده مبالغه قیله اکا باور قیلمامق کرك هر کیمسه که عهد دشمنه اعتماد ویمان وایمانه اعتقاد ایلیه عاقبت کرفتار مصائب وبلیات اولور حکایت اولنورکه برشتر سوار اثنای سفرده برموضعه یتشدیکه آنده کاروانلر نزول ایتمشلر ایدی نته کیم دیمشلردر قونوب کوجدیکی منزلده قومزمی کاروان آتش یاقوب قوبوب کتمشلر ایدی آنلر رخت اقامتی کوتور. بجك آتش اطرافنده اولان خار وخاشاکه

اصابت ایلیوب اول نواحیده اولان درختان بالکلیه طتوشوب
اول صحرانك هر کوشه سنده برلاله زار پیدا ر اولدی میان
بیابانده مکر برمار عظیم واقعیٔ جسیم مقیم ایدی آتش اطرافنی
احاطه ایدیجك عاجز وفرومانده قالوب هیچ برجانبه یول بوله مدی
آزقالدیکه تاب آتش ایله تابه ده ماهی کبی قاوریله چون اول سواری
کوردی تضرع وزاری ایله خلاصنی نیاز ایلدی سوار غایت
مشفق وکریم ایدی مارك استغاثه سن اشیدیجك مرحمت ایلیوب
یاننده اولان توربه سن الندە اولان نیزه سنك اوجنه باغلیوب
مار طرفنه اوزاتدی مار توربه کبی حصار حصینه واستواری
کوریجك بی اختیار کندوسن ایچنه آتدی سوار نیت خیر ایله
اول مظهر شری ضرر شرر ناردن خلاص ایتدی بعده توربه
دن چقاروب بعضی مؤثر کلماتله نصیحته باشلدی بعد اتمام النصایح
مار ایتدی ای سوار بو سوزدن فارغ اول که بن سنی زخم نیشمله
هلاك ایتمه اویم انجق اولا زخمی سکامی اوریم یوخسه شترکدنمی
ابتدا قلایم سوار ایتدی بونه سوزدر بن سنی آتشدن خلاص
ایدوب مرحمت وشفقتده قصور ایلمدم احسان وکرم
مقابله سنه اسأت ایلمك روا میدر مار ایتدی بلی انسانیتده
قصور قومه دك اما محلنده واقع اولمدی لطف واحسانکی
دریغ ایلمدك لکن مستحقنه وصول بولمدی سوار ایتدی ای قهرمان
ستمکار انصاف ایله احسان مقابله سنده اساءته قنقی شرعده
رخصت ویرمشلردر *بیت* بنا اولالی بو دیر پرآفات *بنه احسانه
احساندر مکافات *مار ایتدی ای سوار سن بو کانه انکار ایدرسن
که بو عادت انساندر سیزك مذهبکزده خیر وشر برابر اساءت واحسان

بكساندر (بيت) كور راحسان ايدر عصيان عجبدر * عجبدر
عادت انسان عجبدر * القصه سوار هربار حصار انكاره
تحصن ايتدى مفيد اولميوب آخر كار بوعهد اوزره قرار ايتديلركه
مارشهود عدولله دعواسنى اثبات وسوارى اسكات وهلاكيله
مكافات ايليه بواثناده بركاومېشه راست كلوب دعوالرين
تقرير ايتديلر كاومېش ايتدى ادميلر مذهبنجه جزاء احسان
اساءتدر بودعوانك صدقنه دلالتده بوكفايت ايتمزمى كه بن نيجه
زماندر بونلردن برينه خدمت ايتدم هربيل بركوساله كوتورب خانهٔ
خداوندېمى شير روغن ايله مالامال ايدردم چون پير اولدم
شايع نيجه دن قالدم حقوق ماضيه يى فراموش ايدوب بنى بوصحرايه
تك وتنها صاليوردى چون بوعلفزارده برمقدار اوتليوب كزدم
بدنمده فى الجمله سمن ظاهر اولدى دونكى كون كلوب بنى برقصابه
بيع ايلدى يارين سلخخانيه كوتورب ذبح ايتسه كركدر انسان
طائفه سنده احسانك مكافاتى بودركه بيان ايتدم مار ايتدى
اشته حكايت حال مكافاتى اشتدك سوار ايتدى برشاهده دخى
محتاجدر اتفاق بردرخت كورديلر معيناله واروب مكافات احسانى
سؤال ايتديلر اولدخى ايتدى مذهب انسانده جزاء احسان
اساءتدر بوبرهانله كه بن بوبيابانده بردرخت سايه دار ايدم بنى آدمدن
هرآينده وروندده تاب آفتابدن بى تاب اولوب درمانده وفرومانده
سايهٔ دولتمده آسوده اولورلر چون شدايدر اهدن فراغت
ونكابت هوادن افاقت بولورلر كوزلرين آچوب زير و بالايه باقوب
ايدرلركه هرشاخنده بوقدر دسته چوب و بوقدر تير صابى
واوزكندن بومقدار تخته وآندن بوقدر قابوچقار باللرنده

باتیر بولنور یاکسر فی الحال چیقوب شاخلرك برقاچن کسر
بونك برله بوندن صنقا بولورلر جفاقیلورلر با وجود که بندن راحت
کوررلر زحمت ویررلر مار ایتدی ای سوار شاهد امری دخی
برطرف اولدی شمدنصکره نه بهانه ك وار سوار تعلل ایدوب ایتدی
تعدیل وتذکیه لازمدر مکر برروباه اول حوالیده کزوب بونلرك
مناظره لرینه قولاق اورردی چون مار آنی کوردی ایتدی
ای سوار کل بوقصه یی روباهدن دخی سؤال ایده لم اولده نه جواب
ویرر کوره لم پس روباهك یاننه واروب ماجرایی سویلدیلر
روباه ایتدی اکرچه مذهب آدمیده مکافات احسان اسأتدر اما
مدعاکزه اعتماد اولنمز مار ایتدی بلی سوار راست سویلر
اشته اول توربه که بنی آنکله ورطهٔ آتشدن خلاص ایتدی
روباه تعجب صورتن کوستروب ایتدی بو کلامه اعتماد نیجه
متصوردرکه سن بوقدر جسامتله بویله برتوربه یه صغمق میسر
اوله مار ایتدی اعتماد ایتمزسك اشته خراشته نردبان روباه ایتدی
بوقضیه یی عین الیقین ایتمدکجه دعوا کوزه فیصل ویره مم پس تحقیق
دعوی وتصدیق مدعی ایچون سوار توربه نك آغزین آچدی
مار روباهك سوزینه مغرور اولوب ایچنه کیردی روباه ایتدی
ای سوار ایشته دشمنك زندانده کوردك فرصتی غنیمت بیل مجال
ویرمه امرینی تدارك قیل *بیت* دشمنه کر فرصت ال ویره همان*
قیدینی کور بر نفس ویرمه امان* سوار توربه نك آغزین محکم
طوتوب سنك خارایه شویله اوردیکه درحال هلاك ایلدی
(بومثلی) ایرادن مراد بودرکه خردمنده لازمدرکه طریق حزمی
نامرعی قومیه وخصم فتنه انکیزك رای فریب آمیزینه مغرور اولمیه

وهیچ

وهیچ وجهله عهدینه اعتماد وقولنه باور قیلمیه تا آنك دام بلا سنده درمانده قالمیه (قطعه) اولکه قول خصمله مغرور اوله * شمع عقلی تیره و بی نور اوله * دوست اولمق دشمن اول وقتن اولور * کم قرانق شب یوزندن دور اولور

پند هر کسك صورت وکسوتنه و زهد وصلاح ایله شهرتنه فریفته اولمامق کرکدر حکایت اولنور که برکبك ایله بر تیهو میاننده آشیانه نزاعی دوشدی مدت مجادله تمادی اولوب محاوره زمر افعه یی مقتضی اولدی کبك ایتدی بو حوالیده برکربهٔ روزه داروار در محکمهٔ دهرده اندن اعدل بر قاضی کلمامشدر صواب بودر که اکا مراجعت ایدهلم دعوامزه فیصل ویرسون پس ایکیسیده آنك قضاسنه رضا ویروب بعد التراضی خانهٔ قاضی جانبنه روان اولدیلر همانکه اول کربهٔ صائم الدهرك چشمی آنلره راست کلدی اایاغ اوزره کلوب محرابه متوجه اولدی ورفع ید و تکبیر بلند ایدوب دور ودراز نمازه شروع ایلدی چون نمازدن فارغ اولدی بونلر حضورینه کلوب دعوالرین تقریر ایلدیلر کربه ایتدی ای جوانلر پیرلك زمانی یتشمش وقوهٔ سامعه یه خلل کلمشدر نه قدر زحمت ایسه دخی یقین کلوکز ودعواکزی صوت بلند ایله تکلم ایدیکوز تا بن دخی مدعاکوزی کوش هوشله استماع ایدوب حق عدل اوزره قضیه کوزی فصله قادر اولم چونکه بونلر اول نماز ونیاز وعبادت وطاعت وورع وتقوایی کورمشلر ایدی مطمئن الخاطر بی تکلف وبی توقف یاننه کلدیلر کربهٔ روزه دار چون اول ایکی شکاری دام حیله یه کرفتار ایدوب ایکی نکارکی کنارینه چکدی همان بی اختیار ایکی حمله ایله ایکیسین دخی طوتوب

روزهٔ صد ساله سن آنلرك شربت خون آبدار ونعمت كوشت خوشكواری ايله افطار ايتدی مقدمات روزه ونماز وصلاح وپرهيز واحتراز نفس خبيث وطبع خبيثی مقتضاسی اوزره بو نتيجه‌يی منتج اولدی بومثللی ابرادن مراد اولدر كه هرغدار بد سيرتك حسن صورت وشكل صلاحيتنه اعتماد ورفق تقرير وصدق ضميرينه اعتقاد جائز دكلدر *نظم ای نيچه آدمی وارا هل نماز* صورتا صوفی طيلسانی دراز* ظاهری طاعته موا فقدر* ليك باطنده‌كی منافقدر* فرقی اوستنده تاجی قبه قدر* بيمز ايمان دلنده حبه قدر* طيلسان ولسانی كذب ودروغ* يوق درونده زره دكلو فروغ الّنه عاصيلق عصا اولمش* بويني اوزره ردا ريا اولمش* خلق ايچنده صلاحی آدايلر* فرصت الويرسه چوق فساد ايلر* نيچه چوق كيسه‌لر حيل حيله‌يه تمسكله مرادلرينه واصل اولمشلردر* واول امور عظامه كه مكابره ايله اتمامه اتمام ميسر اولميه مكر وفريبله چاره بولمشلردر حكايت اولنوركه ولايت كركانده برزاهد قوربان ايچون برقويون آلوب بوينه رسن طاقوب صومعه سنه كيدركن يولده طرارلردن برنيچه عيار اول كوسفندی كوروب حيله ايله دست زاهددن آلمق سوداسنه دوشديلر هر بری واحدا بعد واحد زاهدك يولنه كلوب بريسی ايتدی ای شيخ بوسكی نيلرسك بريسی دخی ايتدی ای زاهد پاك دامن صفن دامنكی تلويث ايلرسك اوچنجيسی ايتدی بوسكی يدرسك بكمز كه شكاره كيدرسك بری دخی ايتدی ای اوستاد بوكلبی قنده بولدك بری ايدر ای صياد بوتازی‌يی كيمدن آلدك بری ايدر بوكلب ايله بوشيخ بكمزكه شهرك پاسباني‌در القصه عيارلرك

جمله سی متفق الکلمه هر طرفدن برحرف آتوب زاهدی
بیچاره بی طعنه طاشنه نشان ایلدیلر بونمط اوزره هر بری
برافسون اوقیوب بونسق اوزره افسانه سویلدیلر صوفیٔ
صافی ضمیر چون جمع کثیرک بوکلّه ده اتفاقن مشاهده ایتدی
خاطرنده اول کوسفندک سك اولماسنده شك ظاهر اولوب
کندو کندویه ایتدی مبادا که بونی صاتن کمسنه ساحر اولوب
سحر ایله کوزم باغلیوب سکی بکا کوسفند صورتنده کوسترمش
اوله اولی بودرکه بوندن وازکلم بایعك پاینه دوشوب نقد ایتدیکم
ثمنی کیرو الم بونی دیدی وغایت بلاهتندن النده اولان کوسفندی
صالیویردی و بایعك طالبی ایچون یوله کیردی طرارلر چون زاهدك
کتدوکین کوردیلر قورتلر کبی قوینی کوتوردیلر (بومثلی) ایراددن
مراد بودرکه حیله وتدبیر ایله اعدایه غلبه وکرمکره تشبث ایله
مطلوبه ظفر ممکندر

(پند) اختلاف کلمهٔ اعدا موجب ایتلاف دل وانتظام حال اولیادر
(حکایت) اولنورکه برزاهد دیندار و پرهیز کارك مدد معاشیچون
برکاومیشی وار ایدی بردزد سرقه ایتمك سوداسیله بر کیجه
صومعهٔ زاهده متوجه اولدی بردیو کمراه دخی شیخی هلاك ایتمك
قصدیله صورت انسانه متشکل اولوب اول جانبه کتمشدی
اثناء راهده دزد ودیو بربریله ملاقی اولوب کیفیت عزیمتلرندن سؤال
ایلدیلر معلوم اولدیکه مقصود واحد ومقصد معبد زاهد فرحبا
با لوفاق علی احسن الاتفاق دیوب بوله کیردیلر وشبانکاه
صومعهٔ زاهده واردیلر زاهد وظائف عباددن فارغ اولوب
خوابه وارمشیدی دزدك خاطرینه بوخطور ایتدیکه چون غول

بونی قتله مشغول اوله جقلردر فریاد ایدوب جوارنده اولان خلائق
متنبه اوله‌لر بو تقدیرجه کاوه دست رس اولمز غول دخی بو فکره
دوشدیکه دزد کاوی آلیجق البته قپویی آچسه کرك شاید که
صبر یبابدن زاهد بیدار اولوب عزایمه مشغول اوله بو فرض اوزره
اکا ظفر بولنمز پس دزده ایتدی کرم ایله برزمان توقف ایله
بن زاهدی قتل ایده یم صکره سن کاوی آل دزد ایتدی لطف ایله
سن بر آن آرام ایله بن کاوی آله یم بعده امرین تمام ایله بو خلاف
میانلرنده قائم اولدی وعاقبت مکالمه‌لری مجادله یه منتهی اولدی
دزد زیاده مضطرب اولوب فریاد ایتدیکه آکاه اول بودیو سنی
هلاك ایتمك استر بو دخی نعره اوردیکه بیدار اول بو دزد کاوی
آلوب کتمك استر زاهد انلرك آشوب وغوغاسندن اویانوب خروش
ایتدی اطرافنده اولان اصحاب واحباب آکاه اولوب صومعهٔ زاهده
شتاب ایتدیلر دز دودیو هر بری برطرفه قاچوب کتدیلر زاهدك نفس
ومالی اول ایکی ظالمك خلاف وجدالی سببی ایله صحیح وسالم
قالدی (بومثلی) ایراددن مراد بودرکه هرچند که اعدا اختلاف
اوزره اوله سکا جمعیت خاطر میسردرچنکه ائتلاف اوزره اوله
پریشانلق مقرردر ممکن اولدیجه جمعیت اعدایی پریشان ایدوب
میانلرینه القای مخالفت وشقاقه سعی واهتمام اولنه
(پند) طائفهٔ نسایه اعتماد ومکر وفریبلرینه فریفته اولمق
جائز دکلدر (حکایت) اولنور شهر سرندیبده برنجار وار ایدی
بلاهتده هبنقهٔ زمان ایدی عورتی سوءحالله متهم اولمغین نجار دخی
بدکمان ایدی استطلاع حال ایچون تدبیر ایدوب برکون عورتنه
ایتدی بن فلان قریه یه کتسم کرك برقاج کون کلمم زنهار قپویی

آغزين قوغه يوب محكم بند ايده سن * بيت * كيجه كه مهرم ايله
مهر اوره سن * حق كوزتمكده اركبي طوره سن * زن دخي
بندشوهري قبول ايدوب سوكند ايله مؤكد قلدي همان لحظه كه
اري كندي عاشقي اولان جواني دعوت ايتدي ترتيب بزم عشرت
ايدوب عيش ونوشنه مشغول اولديلر نجار نابكار ايسه كيدوب
اخشامه دك بر يرده توقف ايلدي بكاه بر مخفي راهدن خانه سنه
كلدي اتفاق اولوقت ايديكه مهرله ماه قران ايتمشدي واول ايكي
يار على رغم الاغيار جامهٔ خوابه كيرمشيدي بودخي آهسته آهسته
بونلرك يانده بر كوشه ده متواري اولوب ياتدي نامصاحبتلرين
اشيدوب حقيقت حالي كندو كوزيله كوروب يله بو اثناده ناكاه
زنك كوزي ارينه راست كلدي وكتمسي بو حالي تحقيق ايچون ايمش
بيلدي في الحال ديك مكري آتش فكر ايله قيندوب عاشقنه سرا ايتدي
جهر يله بندن صوركه بشيءي زياده سورسك بو خسته شوهريكمي
جوان دخي رفع صوتله سؤال ايتدي زن ايتدي سوزك طوغريسي
بودركه عورتلر اكثر يا سهو وغفلت ولهو وشهوت جهتندن بو مقوله
حركت ايدرلر چون حاجت نفسلري روا اوله بيكانه لردن كيمي يوب
نظر اعتباردن دور ايدرلر اما شوهريمز جان درجه سنده در
تنده روح مرتبه سنده در بدنده نهال عمر جوانيدن برخور
دار اولسون اول عورتكه شوهريني نفس نفيسندن عزيز
كورميه شراب زندكاني حرام اولسون اول زنه كه حلالني
جان شيرينندن لذيذ بلميه چون نجار بو افسون وافسانه يي اشتدي
كوكلندن رأفت ومرحمت آثاري ظهور ايتدي وعرق
شفقت ومروتي حركت ايدوب كندو كندويه ايتدي آز قالمشديكه

بو عورت حقنده بندن بر حضرت صادر اولوب خدای پروردکار
حضورنده کنهکار وشرمسار اولیدم بو دردمند حقنده تعجب
سوء ظن ایتمشم بو مسکین بکا عاشق زار ایمش وبنم محبتمده
روز وشب بیقرار ایمش بو قدر تعلق وتعشق وار ایکن لایق بودرکه
خطاسنی یوزینه اورمیم پس همان اول کوشه‌ده خاموش اولوب
اوتوردی تا اول وقته دک که آنلر مصلحتلرین بتوردیلر صباح اولدی
مرد بیکانه طوردی خانه‌سنه بیوردی وزن جامه خوابده کندوسن
اویخویه اوردی نجار آهسته یرندن طوروب رفق والطفله کلوب
عورتی یاننده اوتوردی زن پرفریب کوزین آچوب ارین کوریجک
صچرایوب توقیر واحترام ایدوب سعادت وسلامتله قچن کلدیکونی
دیو سؤال ایلدی نجار ایتدی اول وقت کلدمکه سن اول
بیکانه ایله هم آغوش وصال ایدیک اما بیلدمکه سکا البته ضرورت
حادثه اولمشدرکه بو مقوله فعله باعث اولمشدر شرائط لطف
ومروتی رعایت ایلیوب حضورکزه مانع اولمدم علی الخصوص
بو واسطه ایله بکا نه رتبه مهر ومحبتک وار ایدوکن بیلدم وبکا میل
وتعلقکه مطلع اولدم لله الحمد والمنه بنم مظنه‌مه موافق وخلقک
مساویسنه مطابق چقمدک زن دخی زبان سحر آمیز ایله
کلمات مکر انکیزی درمیان ایدوب موجب وحشتی بالکلیه
فراموش ودست مصالحه ومصافحه ایله دوش ملاطفت
وموافقتی در آغوش ایتدیلر (بومثلی) ایراددن مراد بودرکه
کید ومکر نسواندن صون صمدانی‌یه التجا ایتمک کرکدر مکر
وفسونله رجالی بو قیافته قورلر (نظم) چو بیلدک اصلنی
بوداستانک * صقین اولمه امین مکرندن آنک * که کیدی محکم

ومكرى متيندر * بولردن دور اولان حقـده يقيندر

پند طينت شوم وسيرت مذموم قرار اصليدن متغير اولمق محالدر وخبث نيت ولوث عقيدت سيول انهار ومياه بحار ايله طاهر اولمق وهم محض وخيال محالدركل شئ يرجع الى اصله بونكتنديه دالدر حكايت اولنوركه بر زاهد مستجاب الدعوه بر جويبار كنارنده تقاعد اختيار ايتمشدى اتفاق بركون بر زغن پرواز ايدركن اول مقام مقابلهسنه يتشدى مكر بر موش بچه شكار ايتمشدى حكمت الهى منقارندن خلاص اولوب زاهدك اوكنه دوشدى زاهد آنى كوريجك شفقت ايدوب خرقهسنه صاردى بونيت ايله خانهسنه كوتوروب فرزندى تربيت ايلهيه ناكاه خاطرينه بو خاطره خطور ايتديكه بو بر زيانكار جانوردر اهل خانه بوندن متضرر اولمق مقرردر پس دعا ايتديكه ايزد تعالى بونى بر دختر ايده تبر دعاى زاهد هدف اجابته قرين اولوب مشاطهٔ تقدير آنى بر دختر صورتنده تصوير ايتديكه (بيت) خلق اوللدن نكارخانهٔ خاك * كلمدى نقشى كبى صورت پاك * زاهد مسرور اولوب تعهد حالنده سعى بليغ ايتدى كيدرك دختر حد بلوغه يتدى زاهد ايتدى اى جان عزيز شمدن صكره سنى بركسهيه تزويج ايتمك لازمدر بو امرى سنك رضاكه تفويض ايتدم بو بابده سن نه ديرسك افراد آدمى وذوات علوى وكائنات سفليده كيمى اختيار ايدرسك دختر ايتدى بن بر شوهر ديلرمكه قدرت قاهره وقوة ظاهرهسى اوله وعلو وعظمتنده درجهٔ بلند ومرتبهٔ ارجمند ايله اختصاص بوله زاهد ايتدى بو اوصافله موصوف كامياب اما غالب مرادك آفتابدر دختر ايتدى بلى واقعا اول بنم زوجم اولمغه سزادر بنى اكا عقد ايلسك روادر زاهد صورت حالى آفتابه عرض ايتدى

آفتاب چون قضیه یی استماع ایتدی جواب ویردیکه ای زاهد سکا بندن توانادن خبر ویره یم که اول سحابدر کوشهٔ سایبان رفعتی خرکاه آسمانه برابردر ذیل ظلمی ایله جهرهٔ انواری مستورایدر واهل عالمی تماشای دیدارمدن محجوب ومهجور ایدر زاهد ابره متوجه اولوب فصل سابق الذکری تقریر ایتدی ابر ایتدی اکربنی اختیاره باعث قوة غالبیت ایسه باد بندن بومعنایه الیقدرکه هرجهتدن غالب مطلقدر عنانم آنك الندهدر هرنه جانبه دیلسه چکر کیدر زاهد بونکته یی مسلم طوتوب جانب باده متوجه اولدی جمال دختری وقصهٔ شوهری تفصیل سابق اوزره باده بادایلدی باد ایتدی قوة علی الاطلاق کوهه صادقدرکه پای تمکینی دامن وقاره چکوب اوتورمشدر بنم قوتم آنده اوقدر تأثیرایدرکه کوش اصمده صدای صور وصفحهٔ ساده ضرب پایهٔ مور زاهد بواحوالی کوهه عرض ایتدی کوه صدای بلندله ایتدیکه ای زاهد خرقه پوش قدرت وقوتده موش بندن زیاده درکه اطرافمی دندان خاراشکافیله قازر ودر ونمده دراودرلو خانه وآشیانه‌لر دوزرچون دختر کوهدن بو کلامی اشتدی عرق جبلیسی حرکته کلوب ایتدی صدقت وبالحق نطقت راست سویلرسنکه موش جمله یه غالب مطلقدر وبنمله ازدواج وامتزاجه اولی والیقدر زاهد دخی قبول ایدوب بوموشه عرض ایلدی موش رغبت کوستروب ایتدی اکرچه بودختری استرم اما واجبدرکه چفتم کندو جنسمدن اوله دختر ایتدی بوامر آساندر زاهد دعا قلسون بن موش اولم وسنی دست عشرتله در اغوش قیلم زاهد کوردیکه طرفیندن رغبت کامل وهربری آخره جان ودادن مائل ال

آل فادير. ب دعا ايتدی فی الحال عز جانبه قربن اولوب كل شیٔ
يرجع الی اصله حكمی ظهوره كلدی دختردن صفت صورت
انسانيت منخلع اولوب موش صورتنه كه صورت اصليه سی ايدی
جلوه قيلدی وزاهد آنی اولموشه ويروب فارغ اولدی بو مثلی
ايراددن مراد اولدركه مقتضای طينت ولوازم جبلت هر چند
كه بعض عوارض سببی ايله اولكی حالدن تحويل ايتمك ميسردر
اما عاقبة العاقبه همان حالت اصلی سنه معاودت محقق ومقرردر
پند مرد عاقل كركدركه اساس امورين خيال محاله مبتنی قيلميه
واوهامكه وسوسهٔ شيطانيه در قلبنه يول ويرميه بو درده اطبا
ماخوليا ديرلر الی رنج صداع وجنونه وؤدی اولور* حكايت اولنوركه
بر بقاللك بر پارهمسايه سی وارايدی هر زمان روغن وعسلدن اول
پارسايه حصه ويرردی اولدخی بعضيسنی حويجنه صرف وبعض
آخرين ذخيره قلوردی مرور زمانله بوندن برسبو طولدی پارسا
بو بضاعتدن سود سودا سن ايدر اولدی بركون سبويه نظر
صالوب انديشه بحرينه طالوب طورركن خاطرينه بو خطورايتديكه
آيا بوسبودهنه قدرمن روغن وعسل جمع اولمش اوله آخر آنی تقدير
وتخمين ايله اون من تعيين ايتدی اولی بودركه بو ذخيره يی اون آلتونه
صاتوب بهاسنه اون قيون آلم ظاهر بودركه بونلرك هر بری آلتی
آيده بر ايكيشر طوغرسه كرك بر ييلده قرق اللی عدد اولوب اون ييلده
بونلرك نتيجه سندن رمه لر پيدا اولسه كرك بعضيسن صاتوب
استظهار كلی حاصل قيلم وبرخاندان بردختر نازنين آلم اولدخی
طفوز آيده بندن بر پسر ملك منظر وجوده كتوره اكا علم وادب
اوكردم اماچون ضعف طفوليتی قوة شبابه مبدل اوله يمكن كه بنم

فرمادن تجاوز ایدوب سرکشلکه آغاز ایلیه بونقدیرجه آنی
تأدیب ایلمك لازمدر بوالده اولان عصا ایله آنی تأدیب ایده‌یم دیدی
وعصا یی قالدردی بحر خیاله شویله مستغرق ایدیکه پسر
کردنکش بی ادبی حضورنده تصور ایدوب عصا یی اول سبویه
محکم اوردی مکر سبو بالای طاقده طورردی وکندو زیر طاقده اکا
متوجه اولوب اوتورردی عصا سبونك چاق وسطنه راست کلدی
فی الحال شکست اولوب یاغ وبال ایله پارسانك صاچی صقالی مالامال
اولدی بوتمنای محال یوزی پرس وخیالك بو نجه بخنلری ترس
اولدی بومثلی ایراددن مراد اولدرکه هرنقدفکری تاپوته قلبده
خالص اولمیه قاله کتورمك کرك واکر مکر ولعل وعسی ایله محاله
وجود ویرمك کرك دیمشلردر که اکرومکری تزویج ایلسك آنلردن
متولد اولان پسر کاشکی نام اوله
پند هرکیسه‌نك که جمال حالی پیرایهٔ خال وفادن خالی اوله
مآل احوالی هلاکه مؤدی اولور * حکایت اولنورکه بردهقانك
برجیله عورتی وار ایدی نیجه زمان ثروت وسرور ایله روزکار
کچورمشلر ایدی انقلابات زمان ایله دهقانه فقروضرورت الویروب
احتیاج ومضایقه‌دن ترك دیار وجلای وطن اختیار ایلیوب جانب
بغداده روبراه عزیمت اولدیلر اثنای مسافرتده برکون شدائد
راهدن بیطاقت اولوب بردرخت سایه سنده یاتدیلر دفع ملال
ودفع کلال ایچون مقتضای حاله مناسب قیل وقال انتقال ایتدیلر
کیدرك الکلام یجر الکلام مقاللری بومقامه یتشدیکه دهقان
ایتدی ای یارکرامی محنت غربت اختیار ایدوب عنان عزمی بردیاره
توجیه ایلدك آنده بزی برفردبلمز بزدخی آنده برواحدی بلمز محتملدرکه

اول دیارڭ خلقی مسلط وجبار و بااهل حیله ومکار اوله سنده کی
بو یال و بال وحسن جمال واردر مبادا که افسون وافسانه ایله
و یا تعلل و بهانه ایله سکا طمع ایده لر سندخی غرور جوانی وامید
کامرانی ایله آنلره نائل اولوب بو پیر بیچاره نڭ صحبتندن اعراض
ایده سن و پیرلك و فقده بو فقیری حرقت فرقت وکربت
غربتده قویوب کیده سن اکر عیاذاً بالله حال بو منوال اوزره اوله
من بعد احتمال حیات مقولهٔ محالاتدن اولور زن چون بو کلماتی
استماع ایتدی کمال انفعال اظهار ایدوب ایتدی بونه کلام
شورانکیزدر که سویلرسڭ ونه خیال وحشت آمیز اولورکه ایلرسن
(نظم) تن وجانم سنڭ قربانڭ اولسون * قولم یاصدق صاچم
بو رغانڭ اولسون * اسیرڭ اولهیم تا جان ویرنجه * بو جسم
ناتوان قبره کیرنجه * اکر بندن نوع خیانت اولسه وطن مألوفدن
انتقال وسنکله مشقت مسافرت اختیار ایتمز ایدم امید وارمکه
ایله زفافده ایتدیکم عهدی آخره یتشدرم حالا دخی تجدید عهد
ایدرمکه مادامکه جانم تنده در سندن برآن مفارقت ایلیم پیر کهن سال
بو کلماتڭ استماعیله خوشحال اولدی زن دخی وجه مذکور اوزره
پیمان و عهدی ایمان غلاظ وشداد ایله مؤید ومؤبد ایلدی
(نظم) اولور کذاب اولانڭ کاری سوکند * چو برسوز سویلیه
بیك کز یخورآند * چراغ کذب بی چون روشن قیله زن * و یرر کوزی
باشندن آکه روغن * پیر فقیر فراغ دل وصفای ضمیر ایله باشنی
زانوی زن دلجوی اوزره قویوب خوابه واردی بوحاله مقارن
اولمقامه برجوان اسب سوار کلدی زنڭ حسن جمالن کوروب
میل ایتدی زن دخی جوانه تعلق ایدوب فی الحال ماینلرنده معاشقه

پیدا اولدی زن پیمانهٔ پیرنی سـنك عدر ایله صیوب عقد ایتدیکی
ایمانی بالکلیه فراموش ایتدی آهسته پیرك باشنی دیزندن اندیروب
یره قویدی و جست وچالاك عقب جوانه سوار اولوب دست
اعتماد له میان دراغوش ایتدی بو اثناده پیر دهقان بیدار اولدی
کوردیکه جانانی برجوانك عقبنه سوار اولمش کیدر فریاد ایدوب
ایتدی ای بیوفا قنی عهدو پیمانك قنی شرط وایمانك قنی حقوق
صحبت قنی دعوای عفت خوش ایمدی بو ایشی که ایدر سـك
اما عاقبت پیمان شکنلك مکافاتنه کرفتار اولورسك (بیت)
صقن آهمدن ای نکار صقن * کینه جودر بور و زکار صقن *
زن اصلا آنك جانبنه التفات ایتمیوب جوانه ایتدی نه طوررز
کیده لم تا جفای بادیهٔ فراقدن قورتلوب سرمنزل صفای وصاله
ایره لم جوان دخی زبرانند ه اولان اسبه ارخاء عنان ایدوب آن واحده
دیدهٔ دهقاندن غائب اولدی پیر بیچاره بو حالی مشاهده ایتدی
فریاد وفغان ایله افغان وخیزان عقبلرینه دوشوب کتدی زن وجوان
بر زمان کتدیلر خیلی مسافه قطع ایتدیلر بر چشمه ساره یتدیلر
برمقدار آسایش ایچون اینوب یاتدیلر اول اثناده زن دهقانه
تجدید طهارت لازم کلدی حرمت ادب رعایت ایلیوب اول موضعدن
خیلی مسافه کتدی بر بیشه قربنده بر چشمه کوردی هنوز
کنار چشمه یه وارمدین برشیر راست کلوب فی الحال قلاب چنکال ایله
قاپوب اول بیشه یه ایلتدی جوان صفیر شیری کوش وزنی درکنار
ایتدوکن تماشا ایدیجك بم حالنه همان اول آن کند وسن
آت ارقه سنه براغوب راه بیابانی طوتوب کتدی القصه جوان هول
جاندن آردینه بقمیوب قاجدی وجانان چنکال شیر غرانه کرفتار

اولوب مزرعهٔ جهانده نه اکدیسه بچدی بیر دهقان عقبلرنجه
کریان کریان کیدرکن اول چشمه کنارینه کلدی کوردی که شیر
جانانه سنك شکمین چاك ایتمش برمقدار بن یوب باقیسن آنده
قومش کتمش برفرتوت اول حالی مشاهده ایدوب سراسیمه ومبهوت
اوادی بیلدی که اول بیوفا ایتدیکی غدر ونقض عهدك جزا
و پاداشنی بولمش مجنابت خیانته مکافات اولمش (بومثلی) ایراددن
مراد بودرکه هرکیمسه که چهرهٔ عهد و وفایی ناخن غدر وجفا ایله
خراش ایده کاتب دهر کذلك قهر ایله رقم وجودین صفحهٔ دفتر
روزکاردن تراش ایدر

(پند) هرکیمسه که خلاف جنسیله مصاحب اولور عاقبت
کرفتار بلیات ومصائب اولور (حکایت) اولنور که برغوك ایله
برموش میاننده مواخات وخلت وکمال انس والفت اولوب هر زمان
بربریله کوریشوب صحبت وعشرت ایدرلر وساز وطربله روزکار
کچورورلر ایدی برکون موش ایتدی ای برادر سنك مقرك قعر آب
وبنم مقامم سوراخ درخت هر وقت ملاقات متعسر کاه بن
کنار چشمه یه کلورم فریاد ایدرم سن صدای آبدن اشتمزسن
وکاه سن سوار خم قپوسنده کلورسك بن بیابانده بولنورم انتظار
چکرسك صواب بودرکه بر رشتهٔ دراز پیدا ایدوب برطرفن
سنك پاینه بند و برطرفن بنم پایمه پیوند ایده لم تا که اول رشته یی
تحریك ایتمکله بربریمزك قدومندن خبردار اولوب بی تعب انتظار
کوریشه یوز چونکه طرفیدن عقد عهده بو رشته اوزره انتظام
وعقد صحبته بو وجهله استحکام ویردیلر همواره بو شرطی رعایت
قیلدیلر وهر بری آخرك حالندن بو طریقله خبردار اولدیلر برکون

موش لب آبه کلدیکه غوکی طلب ایدوب صحبت ایلیه ناکاه بر زاغ
فضای هواده اوچرکن کنار چشمه ده موشی کوردی فی الحال
اینوب قصاب وار قنارهٔ منقار ینه اوروب پروازه کلدی اول رشته
سببی ایله که برطرفی پای غوکه و برطرفی پای موشه بند اولمشیدی
غوک درون آبدن طشره کلوب روی هواده معلق وسرنکون اولدی
خلایق زاغ وغوکی بوحال اوزره کوروب تماشایه چقدیلر وتعجب
کنان زاغ خلاف عادت برغوک شکار ایتمش هیچ کورلمامشدر دیو
طعن وطنز ایله هـای وهوی وفریاده باشلدیلر غوک فریاد ایتدیکه
حالیا غوک شکار زاغ اولمامشدر لکن شئامت مصاحبت موشدن
بو بلایه کرفتار اولمشدر هزاران هزار بومقوله بلایه سزا واردر
اول کیمسـه که خلاف جنسیله مصاحبت اختیار قیله (بومثلی)
ایراددن مراد اولدر که صاحب رأی صائب هرکز خلاف
صحبته طالب اولماز

پندمکتمیدر که برکیمسـه ستمکارلق ساغرندن جرعه نوش ایده
خمار بلایه مبتلا اولمیه بازمین حال وبوستان اعمالنده بیداد
نهالن دیکه آندن ثمرهٔ ندامت ونکال سیاست حاصل قیلمیه
(حکایت) اولنور که شهر رقه ده محاسن واوصافله موصوف
ومکارم اخلاقله معروف بردرویش صاحب کرامت وار ایدی
دانا دل دیرلر ایدی واول شهرک اهالیسی اکا جان ودل ایله
محبت ایدرلر ایدی برکون زیارت بیت الله الحرامه احرام
بند عزیمت اولوب بی همدم ورفیق بادیه طریقن طوتدی
کتدی یولده برقاچ خونی حرامیلر آنده مال احتمالن ویروب
قتله قصد ایتدیلر بیچاره هرچند که نیاز ایلدی مفید اولمدی متحیر

اولوب هر طرفه نظر ایلدی حیوانات متنفسه‌دن بر فرد نظرینه
راست کلمدی مکر کلنك جنسندن بر فوج سمت رأسنده اوج هواده
پرواز ایدرلر ایدی دانا ال آوازه ایکذارلرین ایشیدوب فریاد ایتدیکه
مرغان همایون بن بو هامونده بو ستمکارلرك پنجهٔ قهر و دست
هلاکنده زبونم حضرت عالم الاسراردن غیری دیار بر احد حالمدن
خبردار دکلدر شاه مرغانك خانه‌سنده اولان اسم اعظم حقیچون
وخلیل الرحمننك معمور ایتدیکی حرم معظم حرمتیچون بنم حقمی
بو ستمکارلره قومیوب قانمی هدر ترك ایتمیه سز وتا بنم انتقامم بو خونخوار
لردن آلمایجه آشیانهٔ جهاندن کتمیه سز حرامیلر بونك کلامنه
استهزا ایدوب کولشدیلر و وضاعت خاتمتی فکر ایتمیوب بیر فقیری
شهید ایتدیلر و قلیل و کثیر نسی وار ایسه آلوب کتدیلر چون آنك
خبر قتلی اهالیٔ شهره یتشدی محزون اولوب قاتللرین بولمغه
دقتلر ایتدیلر عاقبت عهد بعید ومدة مدیده دنصکره یوم عیدده
اهالیٔ شهرك اکبری مصلاده جمع اولمشلر ایدی دانادلك قاتللریده
اول مجموعه حاضر اولوب بر کوشه‌ده اوتورمشلر ایدی بو اثناده
کلنکلردن بر فوج عظیم اوج هواده بو حرامیلر محاذاتنده پرواز ایدوب
شویله موزا آوازه آغاز ایتدیکه خلق آنلرك صفیر شور انکیز وفغان
دردآمیزندن نماز ونیاز و اوراد واذکارلرین اونتدیلر حرامیلرك
بریسی بو حاله تعجب ایدوب تبسم ایتدی واستهزا طریقیله کندو
همراهلرینه ایتدی بونلر مکر دانادلك قاتلن طلب ایدرلر قضاء
آلهی آنلرك جوارنده اولان شهر قومندن بریسی بو سوزی ایشتدی
همان اول ساعت صورت حالی حاکمه اعلام ایتدی فی الحال
مجال ویرمیوب حرامیلرك جمله‌سن طوتدیلر آنلر دخی شوادبه

عذابدن جاشنی طاتمدین واقع حالی بربر تقریره باشلدیلر اول خون ناحقك مكافاتی بتشوب قصاص صعبله اختصاص بولدیلر بومثلی ایراددن مراد بودرکه طینت طبیعت آب مكافاتله سرشته اولمشدر ومزاج روزكاری خاصیت مجازاتله پرورش بولمشدر مجرم بهرحال ایتدوکن بولور اکرعقاب عاجلده مهلت اولورسه عذاب آجلده مسامحت میسر دکلدر عاقبت یاکندو یااولادی شربت محنت وشورابهٔ عقوبتدن چاشنی طتمق مقرردر

پند ارباب حسددن بعض بی خرد آخره ایصال ضرر قصدیله کندو هلاکن اختیار ایدر حکایت اولنورکه شهر بغداده برخواجه وارایدی علات حساددن ایدی براورع زهاددن برهمسایه سی وارایدی اهالی بغداد آنی ازدل وجان سورلر وآستانه سنه کلورلر کیدرلرایدی وعبودیت ایدوب درم ودینارنثار ایدرلرایدی بوجهتدن حسود مذکور آتش حسدایله پردودایدی عاقبت تحمل ایده میوب غلامنه ایتدی بوکیجه بنی زاهد همسایه نك بامی اوستنده ذبح ایده سن وهمان اولمکانده خاك وخون ایچنده غلطان قویوب کیده سن چون صباح بنی آنده کشته کوره لر هرآینه آنی طوته لر کرك وعرض ومالن پامال وخانمانن ویران ایتسه لر کرك انك حقنده خلقك اعتقادی بوزیلوب بردخی زهد وتقوی دعوا سن ایده مسه کرك غلام هرچندکه بونه کلام بد فرجامدر ردیو منع ودفعنه سعی ایتدی مفید اولمیوب ایتدی بنم دردحسددن طاقتم طاق اولمشدر اکرحق خدمتی بیلورسك بی توقف فرمانمه اطاعت قیل وبی تکلف بوامره شروع ایلیوب بوخدمتی جانمه منت بیل ایشته عتق نامك حاضردر سكا ویره یم وبربدره زرکه بقیة العمر

معيشتكه كفايت ايدر تسليم ايديم تا بو شهرده طوره‌يوب كيده سن
بر ولايتده دخى اقامت قيله سن غلام دخى خانهٔ زاهده اوزره
خواجه‌نك باشن كسوب جسدين كه مجمع حقد و حسد ايدى
آنده قودى كتدى و عتق نامه و بدرهٔ دنيارى آلوب دار الامان
آصفهانه رو براه عزيمت اولدى يارنده سى خواجه بدنينى زاهد
سيرتك بامى اوستنده مقتول بولوب زاهدى طوتديلر شرعا قتلى
موجب جنايت ثابت اولميوب اكثر اعيان بغداد عفت وصلاحنه
شهادت ايتمكدن حبسله اكتفا ايلديلر مدة متمادى محبوس قالدى
نيجه زماندن صكره كبار تجاردن بريسى اصفهانده غلامى كوردى
غلام خواجه و زاهدك احوالنى صوردى تاجر دخى خواجه‌نك
قتلندن و زاهدك حبسندن خبر ويردى غلام ايتدى زاهد بيكناهدر
عجب ظلم اولمش بو ايش فرمان خواجه ايله بندن صادر اولدى
زاهده افترادر اولمرد پارسا بو ماجرادن بيخبر و بو تهمتدن مبرادر
تاجر دخى تجار بغداددن جمع كثيرى مضمون قضيه‌يه اشهاد ايتدى
شهر بغداده كلديكى صورت واقعه‌يى حكامه اعلام ايتديلر زاهد
استقامتى بركاتيله اول ورطه‌دن نجات بولدى حاسد سقاوتى
شآمتيله نشانهٔ تير لعنت ور سواى دنيا و آخرت اولدى
(بوندنلى) ايراددن مراد اولدر كه اهل كينه و ارباب حسددن
نه فسادلر ظاهر اولورمش عبرت بين اوله‌لر بونلر كندو لرى بابنده
بويله ايتمك مقرر اوليجق آخره نه مرتبه ايصال ضرر ايتسه‌لر
كركدر ملاحظه اولنه

(پند) تهمت حقيره عقوبت عظيمه روا كورميه‌لر كركدر كه جرايم
كثيره دخى مشرب عفوى تيره ايتميه‌لر (حكايت) اولنور كه

يمن پادشاهی برکون حاجبنه متغیر اولوب درکاهندن رد ایلدی
بیچاره حاجب ناچار کوشهٔ کاشانه ده تقاعد اختیار ایدوب ذل فقر
وفاقه یه تحمل ایتدی شول هنکامده دلنکه پادشاهك ضیافت
عظیمی واقع اولدی حاجب لباس مستعار پیدا ایدوب درکاه
شاهه کلوب مقام خدمتده طورمغه جرأت ایلدی کلمسی جائزکه
فرمان شهریاری ایله اولمشدر دیو کمسنه منع ایلمدی پادشاه
اکرچه حاجبی کوروب تهور ایتدی اما آتش غضبن آب حلمله تسکین
ایدوب برسوز سویلمدی چونکه حاجبك فقر جاننه کچمشدی
اثنای خدماتده فرصت بولوب فی الحال بر طبق زرینی که
بیك مثقال ایدی زیردامننه آلدی شاه آندن بو حرکتی کوروب
بلدیکه بو جراءته باعث فقر وفاقه وضیق معاش وعدم طاقه در
دامن حلمله عیبنی ستر ایلدی واول جریمه یه قلم عفو چکدی مجلس
آخرنده چاشنکیر طبقی تفحص ایتدکده پادشاه بیهوده آرامه که
اونکیسه که طبق زرینی آلدی ویرمك محال واول کیمسه که آلانی
بیلور سویلمك نه احتمال حاجب بارکاه شاهدن طشره چقدی
ومنزلنه کیدوب بر ییل تمام طبقك بهاسیله تعیش ایتدی عام
مستقبلده ینه بر حیله ایله بارکاهه دخوله ظفر بولدی ومقام معهودنده
طوروب سائر خدام کبی خدمته مشغول اولدی شاه چون
آنی کوردی حضورینه دعوت ایدوب آهسته ایتدی بکزرکه
طبق دستکده زولان زر تمام اولمشدر وکیسك بهاء طبق زریندن
خالی قالمشدر حاجب روی تضرعی زمین نیازه قویوب جرمنه
اعتراف ایلدی وباعث کستاخی فقر وضرورت ایدوکن بربر
سویلدی ملك ایتدی راست سویلرسك کیفیت حال وصدق

مقالك معلوم اولدی پس آنی ینه نوا خت ایدوب منصب سابق ومرتبهٔ اولی سن ارزانی بیوردی (بو نلی) ایرا ددن مراد اولدرکه عفو وصفح احسن اخلاق حمیده ایدوکن بیلوب ستر عیوب وعفو ذنوبه سعی واهتمام ایده لر

(پند) هر کیمسه که حرفتندن فراغت ایدوب کندویه ملایم اولمیان صنعته اشتغال ایده عاقبت دام بلایه کرفتار اولور (حکایت) اولنور که براعرابی دجله کنارنده کازرلکه مشغول ایدی واول حوالیده برکلنك وار ایدی کنار جویبارده بولدیغی حشراتی شکار ایدوب صباحدن اخشامه دك آنکله قناعت ایدر اخشام مأواسنه کیدردی برکون برباشه اول حوالیده برفربه کبوتر شکار ایتدی کوشت نرمندن اشتهای کرمله براز ییوب باقیسن آنده قودی کندی کلنك باشه نك بو پیشه سن کوروب کندو کندویه ایتدیکه بوجانور بوجثهٔ حقیرله کبوتر شکار ایده بن بویال وبال ومنقار وچنکال الله بو محقر جانور ایله اکتفا ایتمك دنائت همتدر صلاح بودرکه من بعد بو محقراته تنزل ایتمیوب باز بلند پروازه کوز آچدرمیم پس شکار حشراتی ترك ایدوب صید تیهو وکبوتره مترصد اولدی طوردی قضایی کورکه اول فضاده برکبوتر ظاهر اولدی کلنك کبوتری صیده قصد ایدوب پروازه کلدی کبوتر لب آبه متوجه اولوب ساحل جانبنه کتدی کلنك کرانه عقبنجه کیدرکن ناکاه کنار جویباره دوشدی انفاقی کنارجویبارکل ایدی بیچاره نك پایی کله باندی هر چند طبطاب واضطراب ایتدی دخی ایچرو کتدی بوحاله اول کازردیدهٔ عبرت ایله ناظر وعاقبت کاره منتظر ایدی فی الحال آنی طوتدی سرور موفور ایله خانه سنه کیدرکن برآشناسی کوروب

صوردیکه ایش هذا یاسیدی اعرابی جواب ویردیکه تکلف للصید وقع فی القید یعنی برکلنك درکه باشه پیشه سنه هوس قلدی کندودخی قیدصیده کرفتار اولدی (بومثلی) ایراددن مراد بودرکه هرکشی کندو صنعتنه مشغول اولوب طریق قدیمندن طشره کتمامك کرك

(پند) مقرردرکه طلب معرفتده هرمحنت عاقبت منحته مبدل اولور وعلمایه خدمت ایدن البته نعمت وثروت بولور (حکایت) اولنورکه بردرویش وارایدی صیاد صنعت صید مرغ وماهی ده استاد اتفاق برکون برمرغزارده دامن قوردی وکندو کمینکاهه کیردی اوتوردی هزارزحمت وانتظار ایله حوالیسنه اوج قوش کتوردی بیچاره لرك حلق حلقهٔ دامه کچه جك محلده ناکاه عربده آمیز آواز اشتدی مبادا صیدلر بوصداسببی ایله رمیده اوله لر دیو کمینکاهدن چقدی کوردیکه ایکی طالب بحث علم ایدرلر صیاد آنلره واروب تضرع ایتدیکه برزمان آرام ایدك تا بوصیدلر رمیده اولمیه آنلر دیدیلرکه اکر بزی بو صیده تشریك ایدرسك سکوت ایدەلم والا محال صیاد هرچند که نیاز ایلدی مفید اولمدی ناچار راضی اولدی طالبلر سکوت ایلدیلر اولمرغك اوچن دخی شکار ایلدی شرط معهودی تقدیم ایدوب صید مزبوری کندو ایله ایکی طالب بیننده علی السویه تقسیم ایلدی بعده ایتدی معلوممکزکه سزه خدمتم کچدی رجا یدرمکه اول نطقی که آنکله بحث ایدردیکوز بکا تعلیم ایلك تاکه بندخی سزك مائده فائده کزدن بی بهره قالمیم دانشمندلر تبسم ایدوب ایتدیلر بز ماهیت خنثی دن بحث ایدرزك صیاد صوردیکه خنثی نه دردیدیلرکه خنثی اولدرکه

نه مذکر ونه مؤنث صیاد اول لفظی حفظ ایدوب کتدی واول کیجه
قوت لایموتله قناعت ایتدی چون صباح اولدی صید ماهی
آرزوسنه دوشوب توکل تام ایله دامی دریایه صالدی حکمت الهی
برماهی صید ایتدیکه مدة العمر نظیری کورلمامشیدی کندو کندویه
ایتدی صواب بودرکه بونا دیده صیدی تحفه طریقیله پادشاهه
کوتوروب مظهر احسان اولم برخدمتدر ایلیه لم بالق بلمزسه خالق
بیلور پس برظرفه قویوب پادشاهه عرض ایلدی پادشاه آنی
بکنوب بیك دینار احسان ایلدی اخسای ندمادن بریسی بو احسانی
استکثار ایدوب بویله تحفهٔ حقیره بومرتبه عطیهٔ کثیره محض
اسراف و تبذیر دردیو پادشاهی پشیمان ایتدی پادشاه ایتدی
کرچه سوزك وارد در اما بعد الوقوع استرداد و خلف
وعدنه کیفیتله متصوردر ندیم ایتدی بو بابده تدبیر ممکندر
هم خلف وعد لازم کلمیه وهم زر بسیار دخی ضایع اولمیه طریق
بودرکه سؤال اولنه بو ماهی مذکرمیدر یا مؤنث میدر هر قنغی
شق اختیار قیله بویله که وار بولداشن کتور وعدود معهودی
کوتور ضروری جواب ویره میوب شیٔ قلیل ایله متسلی اولور
پس پادشاه صیاده متوجه اولوب بوماهی مذکرمیدر یوخسه
مؤنثمیدر سؤال ایلدی صیاد اول لفظی که علمادن یادکار آلمشیدی
فی الحال درخاطر ایدوب بوماهی خنثی درد یو جواب ویردی
شاهه صیادك جوابی غایت خوش کلوب دینار معهودك اوزرینه
هزار دینار دخی زیاده قیلوب صیادی ندماسی جمله سندن ایلدی
بومثلی ایراددن مراد اولدرکه علمك فوائدی چوق و خدمت علمانك
زیانی یوقدر کرکدرکه هربار علما ایله صحبت و مجلس شریفلرندن

اکتساب منفعت ایده‌لر

پندد وات دارینی جامع اولان خصلت غیظی کظم وخشمی هضم
وهنکام غلبهٔ غضبده میل جانب حلمدر حکایت اولنور که بر پادشاه
وار ایدی کبا رمشایخدن بریله ملاقات وانفاس متبرکه سیله
مستفید ومستفیض اولوب ازالهٔ حدت طبعه دوای روحانی طلب
ایلدی شیخ ایتدی بن اوچ قطعه رقعه یه بعض نسنه یازایم آنی
خواصکدن برینه سپارش ایله چون ناصیهٔ حالکدن امارت
تغیر مزاج مشاهده قیله آنلرك بریسن نظریکه عرض ایلیه یمکن که
فائده سی ظاهر اولوب نفسکه تسکین وتسلی حاصل اوله اکر اول
موعظه ایله دفع غضب ممکن اولمازسه ایکنجی رقعه یی کوستره اکر
اولدخی مفید اولمازسه اوچنجی رقعه یی عرض ایلیه امید وار مکه
بو وسیله ایله طبع ملکدن عنف وخشونت کیده چون ظلمت خشم
برطرف اوله یرینه لمعهٔ حلم خیرالخلف اولورملك بو کلماتدن خوش
وقت اولدی وشیخ اوچ قطعه رقعه یازوب خواص شاهدن
بریسنه ویردی مضمون رقعهٔ اولی بو ایدیکه محل اقتدارده عنان
اختیاری نفس بدفرماانه ویرمه که سنی ورطهٔ هلاکه القا ایدر فحوای
مکتوب ثانی بو ایدیکه هنکام خشمده زیردستلره رحیم اول تا وقت
جزاده دوستلرسکا مهربان اوله‌لر محصل کتاب ثالث بو ایدیکه اجرای
فرمانده حد شرعدن تجاوز ایتمه وهیچ برزمانده دائرهٔ انصافدن
طشره کیتمه همیشه هنکام غضبده بو رقعه لری اکا عرض
ایدرلر ایدی وبومناسبتله ملك الرقاع دیرلر ایدی بو بادشاهك بر محبوبه
جاریه سی وار ایدی شاه آنك شمائلنه شویله مائل ایدیکه مصاحبت
حرم خاصدن استنکاف وسائر جواری ایله استیناسدن استکراه

بيلورايدى كه بانوى شاه غايت رشك وحسدندن مرتبه هلاكه
واروب دفعى بابنده زمين دله هميشه مكر وحيله تخمن اكردى
القصه غصه سن هضم ايده ميوب مشاطهٔ حرم سرايه حالنى
اعلام ايلدى وآندن شاهى قتل وكنيزكى رد يا بنده امداد
واعانت طلب ايلدى مشاطه ايتدى همتكله شاهى تباه ايتمك
بكا ايتمك يمكله يكساندر (بيت) صونايم حيله ايله اكه برجام * كه عمرى
جامنى طولدرسون ايام * مصلحت بودركه بكا برمقدار زهر هلاهل
ويره سن تاانى ايله حل ايدوب كنيزكك ذقن وغبغبنه خاللر ايليم
هرچندكه ملك كيفيت حالنده لبن اكاد كوره همان اول مقامده عمرى
تمام اولوب امرى سرانجام بوله ملكه يه دخى بوشدتدن فرج
وبو مضيقدن مخرج ميسر اوله ملكه بو فكر ايله دلشاد اولوب
ديلديكى داروبى مهيا قيلدى ومشاطه منوال مزبور اوزره
اخلاط حيله دن بر تركيب تدبير ايتدى وحقهٔ تذويره قويوب
كنيزكك چاه ذقنى كنارنده بر شامه رسم ايتدى
پادشاهك بر غلامى وارايديكه حرم سرايه محرم ايدى حكمت
آلهى وراء حجابدن خاتونله مشاطه نك مكالمه سن اشتدى وكيفيتى
على وقوعه عين اليقين مشاهده ايتدى بو احوالى شاه وكنيزكه
افاده ايتمكه بر طريقله فرصت بوله مدى آخر پادشاه عادت
معهودى اوزره كنيزكك خوابنه كاهنه كيروب كيفيت شرابدن
خوابه واردى غلام حق شناسلق طريقيله آهسته آهسته بالينى
اوزرينه كلوب كوشهٔ آستينى ايله حوالئ ذقندن كدرنيلى كيدردى
بو حالده شاه بيدار اولوب ناكاه كنيزكك زنخداننه دست دراز
ايتدكن كوردى تند باد حميت آتش خشمن تيز ايدوب تيغ انتقامله

قصد غلام ایتـدی غلام خلوتسرادن طشره قاچدی ملك عقبنجه خنجر خواب النده قپویه چقدی اول معتمد خاص آنده طوروب رقعه‌لری الـنده طوتردی چونکه ملکی متغیر کوردی رقعه نك بریسن صونی وردی دریای خشمك تموجنه مانع اولمدی بریسن دخی عرض ایلدی آتش غضبی آنکله دخی سکون بولدی اوچنجی رقعه‌یی عرصهٔ عرضه‌یه‌ تشدیدك خشمی برمقدار ساکن اولوب غیظ و غضبن کظم وهضم ایتدی وتلطف طریقیله غلامی یانه دعوت ایدوب ایتدی ای غلام راست سویله که بوجراءته باعث نه ایدی غلام ماجرایی علی ماجری ! علام ایلدی ملك خاتونی کتوردوب بو امری تحقیقده نه قیق مبالغه یه‌توردی ومشاطه حقه سیله احضار ایتدیلر نیلك بقیه سی هنوز حقه ده موجود ایدی اول نیلدن اکا برازچاشنی ویردیلر همانده که دهانه کیردی نقدجانی خزینهٔ داراجله ویردی چون حقیقت حال ملکه منکشف اولدی زنك حقندن کلوب غلامی ازآد ورتبهٔ وزارت ایله دلشاد ایلدی اول پادشاه کظم غیظ وحلمی پیشه ایتمکله بو تخلیندن رازنهان اکا عیان واعدا واحبانك حالی نمایان اولدی بو مثلی ایراددن مراد اولدرکه هرحالـده تعجیل وشـتابدن اجتناب واجب وهرامرده تامل ایدوب غیظ وغضب وخشمی ترك ورفق وحلم وعفوی پیشه ایدنمك مناسبدر

پند هرکیمسه که احتیاط ایتیوب اوباش واخـلاط ایله اختلاط ایده عاقبت ورطهٔ مذلته کرفتار اولور حکایت اولـنور که فارس پادشـاهنك برپسری وجوده کلدی (بیت) نجابت نوری سیماسنده ظاهر * سعادت لمعه‌سی آلنده باهر * اما کتفنده کف دست مقداری

خان سپاهی وار ایدی پادشاه اکا نکاه ایدوب پریشان اولدی وحکمای زماندن اول نیه علامتدر دیو صوردی جمله سی متفق الکلمه دیدیلرکه هرکیمده که بومقوله نشان اوله اول عمرنده چوق بلیاته مبتلا اوله اما عاقبت رها بولوب کامروا اوله * بیت * غم دکل عمرك اولنده بلا * مشکل اولدرکه آخرنده اولا * ملك بومژده ایله خوشحال اولدی وتربیت وتقویتنه صرف همت ایلدی چون شهزاده بش یاشنه کیردی مقتضای طفولیت لعب ولهوه مائل ایدی پادشاه دخی کمال محبتندن هنوز طفل نارسیده در دیو هواسنه مماشاة ایدوب رخصت ویردی سرای همایونك جوارنده بر کفشکر وار ایدی اکثر اوقات شهزادهنك کوکلنجه بازیچهلر پیدا ایدوب اکلندرردی شهزاده بو کفشکر ایله برمرتبه انسیت والفت ایتدیکه بر آن یانندن آیرمز ایدی پادشاه دخی پسرینك خاطریچون کفشکره حدندن زیاده انعام واحسان ایلر ایدی اولدخی خدمت شهزادهیی جانه منت بیلوب بی تکلف هرکاه بارکاه شاهدن آلوب خانهسنه کوتورردی وبعض لیالیده حجرهسنده یاتورردی و پادشاه کفشکرك شهزادهیه هوادارلغندن اظهار فرح ایلر ایدی اتفاق پادشاهه سفر واقع اولدی کفشکری طلب ایدوب مجدداً شهزادهیی سپارش ایلدی وکشت باغ وراغ وسبزهزار ومرغزاره اجازت ویروب ایتدی (نظم) بهارایامی کلدی ای کفشکر * زمینی زین ایدو بدر ماه آزر * بو طفل نازنینه اول هوادار * که ایده کشت صحراکاه کلزار * کفشکر غاشیهٔ خدمت وعبودیتی بردوش ایدوب تعهد احوال شهزادهیه بروجهله اشتغال ایلدیکه کند ومهماتن بالکلیه فراموش ایتدی مکر پادشاهك حوالیٔ شهرده برباغی وار ایدی که (بیت)

زمینی روضهٔ رضوانه بکزر*درختی سدره وطوبایه همسر* چونکه
شاه سفردو ردشته کتدی شهزاده عادت معهودی اوزره
تماشای باغ مزبوره میل ایتدی خدامدن برقاچ غلامله جانب
باغه خرام ایلدی کفشکر کوردیکه شهزادهنك افسر زرسرنده
وجامهٔ پرکهر برنده وجواهر کران قیمت کرندهطینت خبیث
وسرشت خبیثی مقتضاسی اوزره مکر وخیانتی ظهوره کلوب
اندیشه ایتدیکه بوتاج زروجامهٔ پرکهر وکمر مجوهر نیچه بازرکانه
سرمایهٔ دکان بلکه رأس المال هزار بازرکاندر حالیا پدری
دار الملکدن دوروما دری جمیع اهل حرمله قبضهٔ تصرفمده
مغلوب ومقهوردر صواب بودرکه برحیله فکر ایدم تابو پسری
دیار ماوراء النهره آلوب کیدم پیرایه ولباسن چالم وکندوسن
بهای کرانه صاتوب باقی عمریمی جهان فانیده نهایت فراغت
وتمام رفاهیتله کچورم*بیت*چون جهان باقی دکل اولمز زمانه
برقرار*فرصتی فوت ایلمه الویرمشیکن روزکار*عاقبت اول خاکسار
آب روی اماتی زمین خیانته نثار ایتدی ومخدومنه قصد ایدوب
خدامك هر برین برنوع داروایله لایعقل وشهزادهنك عقلن
زائل ایتدی اول درهٔ صدف سلطنت زر وزیور ایله کوهر کبی
برصندوق ایچنه یاتوردی کیجهنك بروقتنده اول صندوقی براسب
بادپیمایه تحمیل وکند ودخی بررخش صبا سیره سوار اولوب
ایکی آت دخی یدوب یوله کیردی صباح اولنجه مسافهٔ دور ودراز
قطع ایدوب ایکی کونده سرحد ممالك شاهدن کچوب
برولایتده دخی ایردی بوجانبده خدمتکارلر نصف النهارده
کیفیت دارودن کوج ایله افاقت بوادیلر شهزاده وکفشکردن

اثر بولمدیلر اطراف واکنافی جست وجو ایلدیلر نام ونشانلرندن خبربلدیلر ضروری کیفیت واقعه دن ملکه یی آگاه ایتدیلر اولدنحی تفحصنده فوق الغایه مبالغه ایلدی اثر وآثاری ظهور ایلمدی آخر فراق فرزند دلبند ایله فریاد وفغان ایدرك تسلیم جان ایلدی بعد زمان پادشاه کلدی اولدنحی احواله واقف اولوب جزع وفزع ایتدی عاقبت حبل متین اصطباره تشبث ایدوب ناچار سکوت ایلدی بوجانبده کفشکر اول ماه سپهر سلطنتی شهردن شهره کزدروب ولایت ماوراء النهره ایلتدی جواهره دست تصرفی درازایتدکدنصکره آنی برتاجره بیع ایلدی شهزاده اون ییل مقداری اول بازرکانه خدمت ایلیوب صباحت وملاحت ویال وبال وجمالی برغایته ایردیکه یوسف مصرینك رواجنی فاسد وبازار حسننی کاسد ایلدی چونکه بازرکان اهل تمیز وصاحب کفایت ایدی شهزاده نك بوحالنی مشاهده ایدوب کند وکند ویه ایتدی من بعد بوغلامله مصاحبت بکا مصلحت دکلدر صواب بودرکه بو غلامی تحفه رسمنده پادشاه فارسه کوتورم مقرردرکه اضعاف قیمتنی انعام ایلیه پس بازرکان آنی دیار فارسه کوتوروب هدیه طریقیله شاهه عرض ایلدی چونکه شهزاده نك پدرندن ایام مفارقتی اون سنه یی تجاوز ایتمشدی شکل ورسمی بالکلیه خاطرندن کتمشدی ملك فرزندی حالندن غافل بازرکانه فوق الحد انعام واحسان ایلدی وغلام مزبوره تشریف قبول ارزانی بیوروب خدام خاص سلکنده انتظام واختصاص ویردی وآززماننده اقرانی میاننده امتیاز بولدی قضا ایله برکون خلاف رضای پادشاهی برایشده بولنوب مؤاخذه

اولندقده تقریرجتدن عاجز اولدی نائرهٔ غضب شاهی مشتعل
اولوب قتلنه فرمان ایلدی جلاد هما ندم غـلامك ارقه سندن
جامه سن چقاردی اول خال سیاه که پادشـاه آنك کیفیتندن آکاه
ایدی کتفنده نمایان اولدی پادشـاه کندو جکر کوشه سی فرزند
دلبندی ایدوکن بیلدی کوزلرین اوپوب دراغوش ایلدی وایتدی
ای نوردیدم صحبت کفشکر زراق سنی بوکرداب فراقـه آتدی
وشهزاده اعتذارکنان خاکپای ملکه یوزلرسوردی حال ماضیدن
عبرت آلوب من بعد صحبت بداصل وناکسدن احتراز اوزره اولدیلر
(بومثـلی) ایراددن مراد اولدرکه ناکس وخسیس النفس ایله
مصاحبت والفت شاهی بنده وبندهٔ بی سرافکنده ایلر
پنـد مانع ومعطی جناب حق وفیاض مطلقدر برنسنه که مقدرایله
البته حاصل وواقـع اولور چون ارادت علیه آنك حصولنه
مانع اوله مقدمات جـد وجهد وسعی وکدباطل وضایع اولور
هرحالـده قضای رب العباده اطاعت وانقیاد ایدوب سرتسلیمی
خط تقدیره قومقدن غیری چاره یوقدر حکایت اولنورکه شهر
اندلسده بردهقان وارایدی صنعت دهقنتده سرآمد اقران اولمغین
بروقتده دخلی خرجندن افزون اولوب اوچیوز عدد دینار کامل
العیارالنه کیرمشیدی دهقان اولمقدار دینارله کامران اولوب کمال
تعلقندن آندن وجه نفقاته برحبه صرف ایتمیوب جان کبی زندان
سینه سنده نهان وکاه کاه تنهاده برصایوب وجمله سن بریره باغلیوب
تماشا وسیران ایدردی برکون عادت معهودی اوزره نقود موجودی
شمار ایدوب درکیسه قیلدی هنوز برمخفی محلده پنهان ایتمـك
صددنده ایکن احبابندن بری زیارته کلوب دق باب ایتدی ناکاه

اول اجنبی التونی کوره دبو خوف ایدوب غایت شتابندن برسبوی
آبه آتدی بعده کلان مهمانله برمهم ضروری ایچون برجانبه کتمک
لازم کلدی معدود معهودی سبوده اوندوب کتدی بو اثناده
خانونه صواقتضا ایتدی سبویی آبدن تهی بولوب قپواوکنه کتوروب
برآشنا بجه دیوطوردی بررستایی قصاب برکاو آلمغیچون شهره
کلمشیدی اول محله کلدی زن دهقانن حریفی کوردی میانلرنده
نوعا آشنالق وارایدی لطف ایله شوسبویی آلوب چشمه دن برصو
کتوردیو التماس ایلدی قصاب علی الراس والعین دیوب سبویی
آلوب جانب چشمه یه روان اولدی اثنای راهده سبو ایچنده
برحرکت احساس ایلدی باقدی کوردی صره زردر نشاط تام
ایله آستین تملکه چکدی وکمال سرورندن آب وسبویی اونتدی
کتدی وکندوده اولان سرمایه ایله برکاوفربه صاتوب آلوب
خانه سنه رجوع ایتدی یولده کیدرکن خاطرینه بوخطور ایتدیکه
میاداکه بوصره یه برآفت ایریشه صواب بودرکه محافظه ایچون
کاوك حلقنه قویوب برحیله ایله تمام یوتدرم اولدمکه ذبح ایلیم
سلامت ایله چقاروب جای آخره دفن ایلیه م پس اول کاو بیچاره یه
التونلری تمام یوتدردی ومأواسی جانبنه روبراه عزیمت اولوب
کتدی اتفاق یولده پسرینه راست کلدی پسر پدرینه مهماتدن
بعض تدارکی واجب قضیه عرض ایتدی قصاب بالضروره
شهره معاودت ایدوب کاوی پسرینه سپارش ایتدی بوزمانده
مکر دهقان دخی مهمانله واردقلری یردن دونمشلرایدی پسر
قصابه راست کلدیلر مدة مدیده ایدیکه دهقان برکاوفربه قربان
ایتمکه نذر ایتمشدی چون اول کاوی کوردی اکا خریدار اولدی

وقصاب زاده توقع ایتدیکی بهادن زیاده بهادن فائده‌یه بیع ایدوب
خانه‌سنه ایلتدی بو محلده قصهٔ زرخاطرینه کلوب سبو طوردوغی
محله واردی کوردیکه سبو یوق نیجه اولدی دیو خاتوننه صوردی
اولدخی صورت حالی حکایت ایلدی دهقان اکرچه آتش
اضطرابله یاندی یاقلدی اما نیجه ایتسون عاقبت قضایه رضا
وتقدیر رب العباده انقیاددن غیری چاره بولمیوب ایتدی (بیت) بوکه
چون چاره ایلمزتدبیر * کورهلم کم نه کوستررتقدیر * پس بیوردی
کاوی ذبح ایتدیلر چون کاردشق امعایه یتدی دهقانک کوزی صرهٔ
زره راست کلدی مسرور اولوب صره‌یی لوث روثدن پاک ایلدی ایچنده
اولان زری بربر صایوب یوزینه کوزینه سوروب ینه کیسه‌یه قویوب
میانه بند ایلدی بوندنصکره مرد دهقان برلحظه وبرآن
اول صره‌یی کندودن آیرمزدی برکون اتفاق چشمه ده غسل
ایدردی صرهٔ زری جوزوب کنار چشمه ده قومشیدی اوازم
اغتسالدن فارغ اولدی جامه‌سن کیوب صرهٔ زری آنده اونذوب
کتدی اتفاق آنک عقبنجه برشبان کوسفندلرین صوارمغیچون
چشمه‌یه کلدی چشمی اول صره‌یه دوش اولوب مسرور وموفورله
در بغل ایدوب مأواسنه کتدی بو جانبده دهقانک صره خاطرینه
کلوب هرچند تفحص وتفقد ایدوب جست وجوده قصور ایلمدی
اثر وآثاری بلنمدی آخرالامر مأیوس ومغبون وملول ومحزون
منزلنه کلدی حبل متین توکله توسل وجمیع معاصی‌یه توبه ومن
بعد ادخار قصدا یتمیوب قلیل وکثیر مقدورنی ارباب استحقاقه انفاق
ایتمک اوزره عهد ایلدی وسراعتمادی خط تسلیم وانقیاده
قویوب قضای رب العباده رضا ویردی اول جانبده ایسه شبان

صرهٔ

صرهٔ زری در کمر ایدوب رمهٔ کوسفند ایله کوه وصحراده تفرج کنان کزردی برکون اتفاق برچاهدن صوچکرکن ایراقدن برقاج نفرسواری بدیدار اولدی شبان مبادا زلری میانندن الهلر دیو چاهه صرهٔ زری آتدی چونوقت غروبه قریب ایدی کوسفندلرین مأوالری طرفنه سوروب کتدی برزماندنصکره دهقان برطرفه کیدر ایدی اتفاق راهی اول چاهه راست کلوب آب ایچون اول جانبه شتاب ایتدی ناکاه برباد سخت پیدا اولوب کلاهن باشندن کتوروب اول چاهه آتدی دهقان ترسان وهراسان قعرچاهه اینوب کلاهن آراردی صرهٔ زرالنه کیردی وظائف شکر الهی یه قیام ایدوب سرور موفور ایله دونوب خانه سنه کلدی وقصهٔ زر وهمیانی عیالنه درمیان ایدوب ایتدی *بیت* مژده کیم طوغدی طالعم آیی* چقدی کلدن سعادتك پایی* چون شمار ایتدیلر همان اوچیوز عدد دینار تمام عیار بولدیلر دهقان ایتدی جناب واهب الامال حسن اعتقادم برکاتیله تلافیٔ مافات ایتدی پس ایتدیکی نزر وعهده وفا ایتدی تااولمقداردن ثلثانی کیدوب ثلثی قالدی اما شبان مهم اغنامدن فارغ اولوب سر چاهه کلدی صرهٔیی تفحصده مبالغه ایتدی بوله میوب یأس وحرمانله دونوب کتدی بعدزمان برمصلحتله شهره کلوب اتفاق بودهقاننك خانه سنه مهمان اولدی بعدالطعام اثنای مکالمه ده مناسبتله شبان قصهٔ صرهٔ زری درمیان ایدوب آه وفغان ایتمکه باشلادی دهقان شباندن بوکلامی استماع ایدیجك آشفته حال اولوب کندو کندویه ایتدی اول مالی که بزرزق حلال تصور ایدردك مکر بومهمانك

حق صريحي ايمش بزغفلت سببي ايله كرداب وباله دوشمشز
حاليا صواب بودركه بقيهٔ زرى هديه رسمنده اكا تسليم ايده يوز
پس دهقان بقيه دينارى على طريق الهديه شبانه تسليم ايلدى
شبان دخى مقضى الامل دعا وثنا ايدرك چقدى كتدى بو دفعه
محافظه سى بابنده مبالغه ايدوب النده اولان عصايى تجويف
وزرلرى تعبيه ايتدى بركون بر نهر جارى كنارنده طورركن
غفلت طارى اولوب النده اولان عصا صويه دوشدى چندانكه
عقبنجه آب كبى روان ودوان اولدى حصول و وصول ميسر
اولمدى مكر اول نهر جانب شهره كذر ايدردى اتفاق اول كون
زن دهقان شست شوى ايچون لب جويه كتمشدى كورديكه
لب آبده برعصا كند وجانبنه كلور آلوب خانه سنه ايلتدى
مكر مطبخده هيزم قالمامشيدى زن دهقان حوايج طبخ ايچون
عصايى پاره ليوب كورديكه دامن وآستينى زر آتشين ايله پراولدى
صايوب تمام يوز دينار بولوب سجدهٔ شكر ايلدى اوچ كون اوچ كيجه
يوب ايچوب دوكوب صاچدى برزماندنصكره ينه شبان خانهٔ
دهقانه مهمان اولدى سراسيمه وحيران حالى اولكندن پريشان
ينه قصهٔ عصايى وغصهٔ دينارى درميان ايلدى دهقان
تأمل فراواندنصكره ايتدى راست سويله اول دينار كه قعر
چاهده قومش كتمشيدك نه طريقله كسب ايتمشيدك شبان كيفيت
حالى وقوعى اوزره بيان ايلدى دهقان تبسم ايدوب ايتدى
لله الحمد والمنه حق صاحبن بولمشدر بلمش اولكه اول صره‌يى
جشمه‌ده بن فراموش ايتمشدم واول چاهه كه آتمشدك بن بولوب
آلمشيدم واول يوز دينار كه آنك تتمه‌سى ايدى سكا ويرمشيدم

حاليا

حالیا عصا بنم الومه کیردی بو خبرجلرکه کوررسن اول
یوزندناوله در حق تعالی بنه احسان ایلدی شبان بو احواله
حیران اولوب چونکه حق البته صاحبن بولورمش عین الیقین
مشاهده ایتدی ارشاد اولوب چیقوب داواسی جانبنه کیتدی
(بومنلی) ایراددن مراد بودرکه کیمسه کیمسه نك نصیبن یمز
تقدیرازلی تغییربزیراولمز اولی بودرکه فضیلت قناعت قدرینی بیلوب
دائرهٔ توکلدن قدم بیرون قلمیهلر وکردونك احوال کوناکونندن غافل
اولمیوب هنروکمال وزیورعقل وجماله مفتون اولمیهلرکه چهرهٔ
حقایق امورحجاب قضاوقدرله مستوردر ومآل حال وسرانجام
استقباله اطلاع وشعور دائرهٔ ادراك انسانیدن بغایت دوردر
وعاقل کامل اولدرکه جمع ماله مائل اولمیه ووصول نوالهٔ فیض
حقه حواله قیلوب دیدهٔ توکله پردهٔ طمعی حائل قلمیه که هیچ برذره
آنك خوان احسان وسفرهٔ انعامندن بی بهره اولمق میسر
دکلدر واول نسنه که علم ازلی وامرلم یزلیده مقرر ومقدر اولمشدر
زیاده ونقصان بزیر اولمق متصور دکلدر پس هرحالده قضایه
رضا وحصن حصین توکله اتکا ایلیهلر (بیت) تقدیره ربط قلب
ایدن آزاده خاطری * عزت نه شاد کام ونه ذلت مأمول ایدر * بو اثر
مختصر مجرد تنزه خاطر ایچون جمع وترتیب اولنمیوب هر قصه دن
بر حصه اراده اولنمغن لازمهٔ دین ودنیا اولان نصایح ووصایا صورت
داستان وافسانهده بومرتبه افاده اولندی

وبالله التوفیق والاعانه

* من آنچه شرط نصیحت بود بجای آرم *

* اکر قبول کنی ور نکنی تو میدانی *

خاتمه

چونکه اقصای مراد وسیلهٔ اکتساب سعادت دارین اولان
نصایحی بو وثیقه ده ثبت وایراد ایدی بعض کلمات حکمت سمات
حکمای فضیلت ایاتله مسکی الختام قیلندی اکابر فضائل
شیم صفحات دفاترده قلم کرم برله رقم بیورمشلردر که عباد
خدا ایکی قسمدر بری سلاطین عظامدر که آنلره ایالت ممالك
وفرمان فرمالك مقرر اولمشدر بری دخی رعیتدر که آنلره خلعت
امن وفراغت وکسوت حضور واستراحت مقدر اولمشدر
بو ایکی حال بو محلده اجتماع پذیر اولمق محالدر یاراحت اختیار
ایلیوب عنان دولتی الدن قومق کرك یاهمان عزت دولتله قناعت
ایدوب لذت فراغتدن ال یومق کرك (حکمابیورمشلردر) نادامن
عشرت سلاطین کرفتار خار مشقت اولمیه ضعفای رعیت
ایچون کلستان فراغتده کل مراد آچلمز سلاطین عظام
وخواقین ذوی الاحترامه اولا کرکدر که قواعد سیاست ودقایق
عدالته عارف اوله لر *بیت* سلطنت عدلیه اولور پایدار*
کار عالم عدله بولور قرار*هر پادشاه اکاه که آخرتده حضور
ورفاهیت وراحت دیلیه واجبدر که دنیاده آسایش رعیته کوشش
ایلیه ظل الله فی الارضین اول پادشاه عدل آییندر که مظلوملره
پناه اولوب ظالملری تباه ایده وافتاده لره دستکیر وداد خواهلره
ظهیر اوله زیرا انتظام حال سکان خطهٔ زمین سلاطین عدل
آیینك وجود پرجودینه منوطدر واطناب آسمان اوتاد داد واحسان
ولایت جهان وملوك زمانه مقید ومربوطدر واحکام حکام
میان دل وجان آدمیانده نافذ وجاریدر وفرمان سلطان قضای

نازل کبی مجاری نفوس عالمیانده سائر وسار یدر لاجرم پادشاه
روزکار اولانه واجبدرکه وفادار وعدالت شعار اوله وآینهٔ سینه‌سن
ژنکار کینه‌دن مصفی ولوح خاطرین لوحهٔ مهر ولطفله محلی قیله
(حکما بیور مشلردرکه) ملوك کامیاب معضمات اموری چشم
حقارتله منظور قلمیه وسوانح مصالح جمهورده بصر بصیرتی
پردهٔ غفلتله مستور اولمیه که ثبات سلطنت بو درت نسنه‌نك
وجودینه مربوط ومنوطدر (بری) حزم کاملدرکه چهرهٔ حال
مآل آینهٔ استقبالده معاینه اولنور (بری) عزم شاملدرکه حصول
امهات مهماته وصول آنکله میسردر (بری) رأی صائبدرکه
حقی باطلدن وصوابی خطادن فرق ایدر (وبری) شمشیر تیزدرکه
برق جهانسوز کبی کشتی عمر مخالفی سیلاب آتشه غرق ایدر
(حکما بیورمشلردرکه) پادشاه اکرچه عادل وکم آزار اوله وزیر
بدنیت آنك منافع عدل ورأفتن رعایادن منقطع قیلور وآنك خوفندن
مظلوم ملرك قصهٔ پرغصه‌سی عرصهٔ عرضهٔ سلطانه یتشمز
اولورنته که برچشمهٔ پاك وآب تابناکده صورت نهنك معاینه اولنه
هیچ برشناور تشنه فرضا که آتش عطشی خاشاك وجودینه
یتشه اکا ال اوزاتمز واقدام اقدامی دراز ایتمز پس کرکدرکه زمام
مهام انامی بروز برکافی وبرناصح کاملك کف کفایتنه تفویض ایلیه که
هرکز دست نوائب آنك دامن اقبالنه ایرمیه وسلاطین عدل
آیینه واجبدرکه کفایت امور جمهور ایچون انصار مصلحتکزار
واعوان معرفت شعار اختیار ایده‌لر ومناصبی مناسبه توجیه
ایدوب برفرده جبر واکراه ایتمیه‌لر ومصاحبت مردم دانا
وستوده معاش وراست کوی ونیك خوی ایله ایدوب همدم کذاب

وخائن فاجر وفاسقدن اجتناب ایده لر (حکما بیورمشلردرکه) موش باوجودکه انسانله همخانه در اذیت ومضرتی سببی ایله قتلن واجب کوررلر وبازکه غریب وبیکانه در آندن منفعت احتمالن ویروب ال اوزره کوتوررلر بس پادشاه عالمپناه حضرتلرینه کرکدرکه بوآشنا وبو بیکانه در دیمیه اهل فضل وفرزانه طلب ایلیه وتدبیر اموردن غافل وزیورهنردن عاطل اولنلری خردمند فاضل وهنرمند کاملدن ترجیح ایلمیه که خردمندلر منصبن بی خرده ویرمك همان حلیهٔ سری پایه بندو پیرایهٔ پایی سرهپیوند ایتمك کبیدر (مصرع) التاج للرأس والخلخال للقدم (حکما بیورمشلردرکه) ملوك کرام طقوز طائفه یی محرم اسرار ایتمیه لر (اولکی) هرکیمسه که درکاه پادشاهده بی جرم وجنایت جرعهٔ ملامت نوش ایتمش اوله وبی استحقاق عتاب چاشنیٔ عقاب طاتمش اوله ایکنجی اولدرکه مال وحرمتی ملازمت پادشاهده هبا اولمش اوله ومعیشت وزند کانیسی تنك اولوب بی برك ونوا قالمش اوله (اوچنجی) اول کیمسه که منصبدن عزل اولوب نظر عاطفت شاهانه دن بعید ونویدعملدن بالکلیه ناامید اوله (دردنجی) شریر و فتنه جوی ومفسدعیب کوی اوله بشنجی مجرم که باراتی شراب عفو ایچمش اول خمار عقوبت چکمش اوله (التنجی) شول کنهکار که ابنای جنسی کوشمال بوله اکا انلردن زیاده واقع اوله (یدنجی) شول خدمتکار که کمال استقامتله خدمت قبله عواطف خسروانه دن محروم قاله سکزنجی شول شوربخت که پادشاه حضرتده کندویه منفعت تصور ایده لر (طقوزنجی) اول کیمسه که درکاه شاهده شرف قبول بولمیوب اعدای دولتی قتنده کندوسنی مقبول بیله ملوکه لازمدر

طوائف مزبوره‌يه افشاى راز ايتميه واصل بودركه بر كيمسه‌نك دين وديانتن وصدق وصيانتن آزمايش ايتميجه محرم اسرار ايتميه‌ز (حكما يورمشلردركه) برعضوى بر نفسه وبرنفسى براهل بيته وبراهل بيتى برقبيله‌يه وبر قبيله‌يى برشهره وبرشهرى ذات فرح بادشاهه كه موقع خطرده واقع اوله فدا ايلمك واجبدركه سلامت سلطان نتيجه اعلايه فائده رساندر (حكما يورمشلردركه) آفت ملك وخطر مملكت بو آلتى علتدندر (اول) حرمان يعنى دوستخواهلرى كندودن مهجور ايتمك وارباب رأيى وتجربه‌يى خور وحقير طوتمق ايكنجى مرايعنى بى جهت جنك وجدال واوضاع مخالف وناهموار احوال اوچنجى هوا يعنى شغف مصاحبت غوانى ورغبت كثرت شكار واد مان شراب وميل لهو واستماع اغانى دردنجى حوادث روزكار يعنى اول وقايع كه واقع اولور مثلا وبا وقحط وحرق وخسف وزلزله وغرق بشنجى تند خولق يعنى خشم وغضبده افراط وفرمان سياستده تهور وعدم احتياط التنجى جهل يعنى مقام صلحده جنك ومحل جنكده صلح ووقت ملاطفتده مخالفت وزمان عنفده لطف حكما يورمشلردركه بادشاهك رسولى ترجمانى بلكه زبانيدر اكر آنده پرهيز وفضيلت ظاهر اولسه وافعال پسنديده واطوار ستوده ظهور بولسه بادشاهك كمال مردشناسلكنه وحسن اختيارينه دلالت ايدر خلافى ظهور ايدرسه بادشاهه سبب سوء ظن وباعث دخل وطعن اولورو هم آداب رسالت واتم اسباب سفارت اولدركه تيغ زبان شمشير ايدركبى تند وتيز وبران اوله اما بوجمله ايله لطف رفق وملايمتدن خالى اولميوب جواهر لطف وملايمت صفحات حالنده

لایح ونمایان اوله حاصل کلام لازمدر که کلام رسول قاعدهٔ عنف
ولطف وخشم وحلم وقهر ومهر وعناد وانقیاد اوزره مبنی اوله
وبسط وقبض وابرام ونقض ووعد ووعید وبیم وامید واخذ
واعطا واضحاك وابكاء وترغیب وترهیب وترمیم وتخریب معنالرین
مشعر ومبنی اوله تا جهاندارلق ناموسی وشهریارلق شكوهی مرعی
قیلنه هم اعدانك مافی الضمیر وحال مآل تدبیر وتدوری استعلام
اولنه حكما بیورمشلردرکه اجود اخلاق تاجداران روی زمین
واحسن اوصاف سلاطین عدل آیین حلم ورفق وحسن خلقدر
كلام میامن انجام سلطان سریر رسالت وقهرمان ممالك
جلالت علیه افضل الصلواة واكمل السلام دخی بونی اشعار
واعلام ایدرکه سعادت دنیوی ومرادات اخروی حلم ورفق
وحسن خلقه مبتنی درمن سعادة المرء حسن خلقه وكاد الحلیم
ان یكون نبیا اول صفات ممدوحه که پادشاهان جهان بعضنك
بعضی اوزره رجحاننده اشتباه ایتمشلردر ارباب تاج وتخت اوچینه
دخی محتاجدر لكن شجاعت همیشه لازم دكلدر اما حلم وسخاونه
احتیاجی دائمدر پس حلم وسخاوت شجاعتدن مهمدر چون فوائد
جود بعض خواصه واصلدر منافع حلم مشام خاص وعامه شاملدر
فلاجرم صفت حلم اول ایکی خصلتدن ملوکه اهمدر بر حكیمدن
التماس اولندیکه متفرقات حسن خلق بر كلمه ده جمع ایلیه که
ضبطی انسانه آسان اوله بیوردیکه ترك غضب مستجمع جمیع
محاسن اخلاق واحاسن خصالدر وخشم وغضب مستلزم جملهٔ
قبایح اعمال وفضایح افعالدر حكما بیورمشلردرکه لطف بروجهله
كركدرکه سمت ضعفدن مبرا اوله وعنف دخی شویله كركدرکه

وصمت

وصمت ظلمدن معرا اوله تا جهرهٔ سلطنت حلیهٔ جمال وزیور
جلال ایله حالی اوله ومدار ارکان دولت ومقربان حضرت اشارت
خوف وبشارت رجا اوزره دائر اولوب سلطنت ومملکتك نظام
حالی تطرق اختلال وتشتت اختلالدن خالی اوله نه مخلصلر عنایت
بی کرانه دن بعید ونا امید اوله لر ونه مفسدلر بیم سیاستدن رکاب
جرأته قدم قویوب جنایت خیانته ارتکاب قیله لر حکما بیور
مشلردر که ملوك مملوکلرین تربیتده طبیب حاذق مسلکنه سلوك
ایتمك کرك اول بیمار حالن وسبب انفعالن وکمیت وکیفیت علتن تمام
بلمینجه واسباب وعلامات نبض وقاروره یه وقوف کامل وشعور
شامل حاصل قلمینجه معالجه یه شروع ایتمز کذلك پادشاه
عالمپناه حضرتلرینه دخی لازمدر که خدمتکارلرك جزئی وکلی
حاللرین تفرس ایلیه وهر برینك اندازهٔ کردار ومقدار کفتار
وروش رفتارین تشخیص قیلوب استعدادینه کوره معامله بیوره
حکما بیورمشلردر که هر کیمسه درکاه ملوکه ملازمدر بو بش قاعده یه
اکا رعایت لازمدر اول بودر که شعلهٔ آتش خشمی آب حلمله تسکین
ایده ایکنجی اغوای شیاطین هوادن حذر ایلیه اوچنجی حرص
فریبنده وطمع فتنه انکیزی عقل رهنمایه مستولی قیلمیه دردنجی
سوانح امور ومصالح جمهورده عنان صدق واستقامتی الدن قومیه
بشنجی حوادث ووقایع واقع اولدقده رفق ومدارا ایله تلقی قیله
هر ذاتکه بو صفاتله متصف اوله هر آینه روی عروس آمالنی
آینهٔ دورانده احسن اطوار اوزره معاینه قیله ومقرب ملوك اولان
کمسنه یه بو بش خصلت دخی لازمدر اول اخلاص تام ایله خدمته
ملازم اوله ایکنجی جل همتنی متابعتنه مقصور قیله اوچنجی افعال

واحوالن صورت استحسانده كوستره دزدنجی برامر محوض ایده كه
حقه قريب اوله وصلاح ملك وملكى آنده ملاحظه قيله بشنجى
پادشاه برعاقبتى وخيم امره شروع ايلسه كلام شيرين واداء
رنكين ايله مضرتن اعلام ايليه حكما بيورمشلردر كه ادآب منصحت
ملوك طريق رفق ومدارايه سلوكدر وجانب خشونت وعنفدن
جناب ملايمت ولطفه مائل اولمقدر ومخدومنك تبجيل وتعظيمى
باينده رعايتى تقديم ايدوب بى هنكام الحاح وابرامه جرأت واقدام
ايتمامكدر اكرا فعال واقوالرنده نوع خلل مشاهده قيلسه
تصريح ايتميوب تعريضات وحكايات وامثال دل فريبله تلميح
ايتمكدر شويله كه البته تصريحه احتياج واقع اوله طرز كلامى
مقتضاى مقام اوزره طرح ايدوب عبارات شيرين واستعارات
رنكين ايله ادا ايلمكدر حكما بيورمشلردر كه اوج امرده شروع ايلمك
ممتنعدر الا علو همتله عمل سلطان سفردر يامغالبت اعدا حكما
بيورمشلردر كه هر كيمسه كه پادشاهدن حق ستروطبيبدن مرضى
كتم واحبابدن فقرى اخفا ايليه كندوكندويه خيانت ايتمش اولور
حكما بيورمشلردر كه هر كيمسه كه سرير سعادتده سروردينه طلب
معالى يه جهد ايتمك كرك وهر كيمسه كه كشور سيادتده تاجور اولمق
قصد ايليه كرا جهتادى ميان جانه بند ايتمك كرك همت عالى اعمال
خسيسه يه راضى اولمز طالب معالى منازل ادانى واراذل ايله قناعت
قيلمز ارتكاب محنت ودردكار مردان مرد وپيشهٔ نبرددر
حكما بيورمشلردر كه الجد وسيلة الجد يعنى جادهٔ جد وجهد طالبى
سرمنزل مقصوده يتورر وبيابان جفا بى قدم وفا ايله قطع ايتمك
جمال شاهد مطلوبى نظر مشاهده يه كتورز حصول امانى وآمال

ركوب احواله منوطدر و نيل مطالب ومقاصد تحمل متاعب
وشدايده مربوطدر (حكما بيورمشلردركه) ثمرهٔ مشاوره عقولك
رامر اوزره اجتماعيدر هرمهمه كه عقلا جمع اولوب شروع ايده
لك مداخل ومخارجى احسن وجوهله ملحوظ اولوب عاقبتى
فوزونجاحه وخاتمه سى خير وفلاحه موصل اوله (حكما بيورمشلردركه
اوج طائفه نك حالى اوج وقتده معلوم اولور اهل شجاعتك
اقدامى هنكام مقابله ده وارباب امانتك دياتى اوقات معامله ده
واحبابك عهد حقيقتى زمان محنت وآوان نكبتده حكما بيورمشلردركه
آلتى نسنه دن بقا وثبات توقع ايتمك جائز دكلدر (اول) سايهٔ
ابركه برلحظه ده زائل اولور (ايكنجى) محبت اهل غرض كه ادنى
بهانه ايله شعلهٔ برق نا چيز كبى مضمحل اولور (اوچنجى) عشوهٔ
زنان كه جزئى سبب ايله سكون بولور (دردنجى) سرمايهٔ
جمال كه نه قدر كمال بولورسه آخر كار لم يكن اولور (بشنجى) ستايش
دروغ كه آنك فروغى اولماز (آلتنجى) مال دنيا كه عروس بيوفادر
مرد خردمنده لايقدر كه نه كثرت مال ايله شاد وفرحناك ونه قلت
حال ايله غمكين واندوهناك اوله (حكما بيورمشلردركه) اوج نسنه
برقراردر اوج نسنه واقع اولمدين امابعد الوقوع قرارى قبيلهٔ
ممتنعاتدندر اول آب چشمه اولزمان شيرين ولذيذ اولوركه بحره
واصل اولميه چون دريايه اتصال بوله بردخى اندن لذت وعذوبت
اميدى محال اوله (ايكنجى) حال متعلقات وخويش چندان صلاح
پذير اولوركه شرير وبدانديش آنلرك ميانلرنده تغيير وتشويش
ويرميه اما چون ارباب شقاق ميانلرنده نفاقه رخصت بوله
من بعد آنلردن اميد وفاق واتفاق منقطع اولوب بربرندن متفرق

اولهلر (اوچنجی) مشرب مصاحبت ومصادقت اول وقتده دك صافی اولور که مردم سخن چین وفتنه انکیزك کلامنی استماعدن امتناع قیلهلر چون مردم دوروی ودو زبان ایکی صدیق صادق میاننده افساده مجال بوله بعده انلرك دعوای محبتنه اعتماد وادعای صداقتنه اعتقاد جائز دکلدر (حکما بیورمشلردرکه) اهل عالم قول وفعلده درت قسمه منقسمدر (اول) شول طائفه ایمیدکه سویلیه بو شیمهٔ منافقان وصفت بخیلاندر (ایکنجی) اولدر که سویلمهدن ایلیه بو عادت جوانمردان وخصلت ارباب مروت واحساندر (اوچنجی) اولدر که سویلیه ایلیه بو سیرت اهل معاش وسمت اواسط ناسدر (دردنجی) اولدر که نه ایلیه نه سویلیه بو خصلت دونان وصفت خسیس وبی همتاندر (حکما بیورمشلردرکه) سفله وبدکوهرك بنای خدمتی قواعد بیم وامید اوزره در چون ضرر وخوفدن امین اوله سرچشمهٔ اخلاصی بولاندرسه کرکدر وچون حصول امانی ایله مستغنی اوله آتش کفرانی یاکلاندرسه کرکدر (حکما بیورمشلردرکه) خردمند دشمن قتلنه قصد ایدیجك قادر اولدیغی قدر مقاومت ایتمامه قاننه سعی ایدوب جاننه قصد ایتمش اولور اکر مقدورنی صرف ایتسه حال بو ایکیدن خالی دکلدر اکر مظفر ومنصور اولورسه سکهٔ مرمرده قازر ومردانهلك نامن صحیفهٔ روزکارده یازر اکر مغلوب ومقهور اولورسه باری معذور اولوب عدم غیرت وحیتله مطعون ومشهور اولماز (حکما بیورمشلردرکه) برکمسهیه عفو واحسانکه آنده احتمال خطر جان اوله خطادر وخصم بداندیشی محبس کوره محبوس قیلمق کار عقلادر انکشت که زینت دست

وآلت قبض وبسطدر زهر بازكه كاير آفت طاری اوله بتلاء جنهٔ باقی ایچون قطع ایدرلر دندانکه زینت وزیور دهان وآرایش صورت انساندر زهرکاهکه برعارضهٔ جانکاه رواه بوله زحمت جراحتن عین راحت بیلوب قلع ایدهلر حکما بیورمشلردرکه مصاحبت جاهل وفاسقدن اجتناب واجبدر وخدمت عاقل ومصاحبت التزام لازمدر مخالطت اهل فسق وفجور تربیت ماره بکزرکه هرچند مار کبرآنك تعهدنده زحمت چکه لعاب دهان وزخم دندانندن چاشنی طاتسه کرك وملازمت اهل علم وصلاح طبله عطاره مشابهدرکه متاعیله تمتع اولنمزسه باری روایح وفوایحی مشام جانی معطر ایتسه کرك حکما بیورمشلردرکه بش نسنهدن فائده میسر دکلدر قول بی عمل ومال بیخرد وعلم بیصلاح وصدقهٔ بی نیت وزندگانی بیصحت حکما بیورمشلردرکه علامت حمق بش نسنهدر غیرك مضرتندن کندویه منفعت تصور قیلمق وبی ریاضت عبادت ثواب آخرت رجا ایتمك وخصومت وخشونتله معاشقت نسایه مباشرت ایتمك وراحت وحضور ایله دقایق علومه وقوف وشعور قصد ایتمك ونقض حقوق وبغض وعقوقله ناسدن صداقت توقع ایتمك حکما بیورمشلردرکه برفعل که سوزن نحیفدن صادر اولور نیزهٔ جوشن گذار آنك تحصیلندن قاصردر ویرامرکه قلمتراش ضعیفدن ظاهر اولور شمشیر آبدار آنك اتمامنده مقصردر هرچند که برخدمتکار بی قدر وبی اعتبار اوله جلب منفعت ودفع مضرتدن خالی دکلدر اول چوب پارهٔ خوارکه طرف رهگذارده پایمال وخاکسار یاتور محتملدرکه برکون بار مصلحته ویا برمنفعته یارایه هیچ اولمزسه آندن برخلال ایدهلر مقعر صماخی آریدهلر حکما بیورمشلردرکه

لئيملر مصاحبتندن فرار وكريملر مجالستنى اختيار ايتمك كركدركه
كريم برساعت مصاحبته انواع شفقت وملاطفت بيوررورعونت
وخشونتدن احتراز ايدوب بيكانه لكى يكانه لكه مبدل قيلوراما لئيم
حق صحبت قديمدن اغماض وادنى بهانه ايله يوزيلاق دوستندن
اعراض ايدر بواجلدندركه ازآده لرك صداقتى تيز وعداوتى دير
واقع اولوركوزهٔ زرين كبى كج شكست وتيز صلاح بولور ولئيم طبع
وسفلهٔ مزاجلرك بناى صداقتى سريع الانهدام اولدوغندن غيرى
اصلا صلاح پذير اولماز كوزهٔ سفالين كبى تيز شكست اولور وهيچ
وجهله صلاح بولماز (حكما بيو رمشلردركه) هر كيمسه كه
درت نسنه يه مرتكب اوله لازمدركه درت نسنه يه
مترقب اوله هر كيمسه كه ظالم اوله عنقريب هلاكنه جازم اوله
وكيمكه صحبت زنانه حريص اوله فضيحتى مقرريله واول كيمسه كه
اكل طعامه شره تمامى اوله برمرض هائله منتظر اوله وهر بادشاهكه
وزراى ركيك راى وبى خرده اعتماد ايده ملكدن قطع طمع ايليه
زبر سالفه وكتب فلاسفه ده مسطودركه التى كيمسه دن قطع
اميد لازمدر وانك حصولنده مأيوس اولمق واجبدر اولكى
پادشاه ستمكر ثبات سلطنتدن ايكنجى متكبر ومتهور ستايش
ومدحتدن اوچنجى خلق بد خلق كثرت احبادن دردنجى كستاخ
بى ادب مرتبهٔ عظمتدن بشنجى بخيل وبيمروت احسان وانسانيتدن
التنجى حريص وخسيس صيانت ووديانتدن حكما بيورمشلردركه
عالمده صدا قتدن دم اوران آدم اوچ قسمدر بعضى غدا مثابه
سنده دركه آنلرسز زندكانى ميسر اولماز وبرطائفه دخى دوا
منزله سنده دركه احيانا اكا احتياج واقع اولور وبعض آخر

مرض

مرض مقوله سید رکه ضرردن غیری آنده نفع متصور اولماز
بونلر مرایلر ومنافقلردرکه ظاهرده سکا صدیق صادق کچرلر
اما باطنده مخالفلره موافقت ایدرلر (حکما بیورمشلردرکه) آلتی
کیمسه که بو آلتی خصلتله آراسته اوله آنك صداقتنده شائبهٔ قصور
ومخالفتنده رائحهٔ فتور اولمیه اول بودرکه بردوستك عیبنه مطلع
اولسه اظهارینی جائز کورمیه ایکنجی اکر هر بن کورسه برین اون
کوستره اوچنجی اکر احسان ایتسه مقابله سنده امتنان ایتمیه
دردنجی اکر احسان کورسه اکا نسیان روا کورمیه بشنجی
اکر خطا وزلت مشاهده ایتسه ذیل عفو ایله ستر ایلیه التنجی اکر
دوستی جرمنه اعتراف واعتذار ایلیه شرف حسن قبول ارزانی
کوستره هر کیمسه که اوصاف مزبوره ایله موسوم اولمیه مطلقا
صداقته لیاقتدن محروم اوله (حکما بیورمشلردرکه) موافقت
ومصادقتی اوچ طائفه ایله ایتمك کرك اول ارباب علم وعمل ایله که
انلرك مصاحبتیله سعادت دنیا وآخرت میسر اولور ایکنجی اصحاب
مکارم اخلاقله که دوستك خطاسنی دامن اغماض ایله ستر ایدوب
باب مناصحتده سعی بلیغ دریغ ایتمیه لر اوچنجی اول طائفه ایله که
بی غرض وکم طمع اوله لر واساس محبتی قواعد صدق واخلاص
اوزره اوره لر اوچ طائفه ایله دخی مصاحبتدن احتراز ایتمك کرك
بری ارباب فسق وفجوردر که انلرك مبلغ همتی مشتهیات نفسه
مقصوردر انلره میل ومحبت نه سبب راحت دنیا ونه موجب رحمت
آخرتدر ایکنجی اهل کذب وارباب خیانتدر که انلر ایله مصاحبت
عذاب الیم ومعاشرت بلای عظیمدر سنا ؤزه سندن کلام فتنه
انکیز نقل وسائردن سکا اخبار وحشت آمیز القا ایدرلر ودروغ
بیفروغی صورت راستده کوستروب حق صحیحی باطل صریح اکلدرلر

اوچنجی اصحاب حق وبلاهتدرکه نه جرمنفعتده اقواللرینه اعتقاد جائز ونه دفع مضرتده افعاللرینه اعتماد دمنا سبدراکثرعین خیر تصور ایتدکاری محض شر واقعدر ومفید اعتقاد ایتدکاری ضار ومضر ملاحظه ایتدکاری نافع اولور (حکما بیورمشلردرکه) درت طائفه‌دن درت نسنه‌دریغ ایتمك جائزدکلدر اول پادشاهلرکه برنسنه‌یی مراد ایدرلردریغ ایتمامك کرك ایکنجی فقراکه ابتغاء خیرات وادخار حسنات ایچون حق اللهدن جزوی نسنه دیلیه بذل ایلمك کرك اوچنجی شاکردان قابله باب تعلیمده شرط مبالغه‌یی تقدیم ایتمك کرك دردنجی احباب صداقت انتسابك هرنسنه که سبب فراغ خاطرلری اوله‌ کادست رس میسراولیجق ایثار ایتمك کرك (حکما بیورمشلردرکه) اوچ طائفه روش حکمتدن دور ومنهاج دانش ومعرفتدن مهجوردر اول شول کیمسه که کندوقوت وقدرتنه اعتماد ایدوب بی باك اوله بومقوله کیمسه نفسن مهالکه القا ایدرتهوراکا سبب هلاك اولور ایکنجی اول کیمسه که اندازهٔ غداسنی تمییز ایتمیوب طعام وشراب بنیهٔ حیاتنی خراب ایلیه اوچنجی اول شخص که ملایمت خصمله مسروراولوب عدونك عذب لسانیله مغرور وسحروبیانیله مسحوراوله بی شبهه انجام کاری خسارته مفضی وعاقبت احوالی دامتی مقتضی اوله (حکما بیورمشلردرکه) سکز نسنه البته سکزنسنه‌یه موقوفدر حرمت زن شوهره وعزت فرزند پدره ودانش شاکردان استاده وقوت شاه لشکره وکرامت زاهد صلاحه وامن رعیت پادشاهه ونظام کارملوك سلوك طریق عدله واجرای عدل اعمال حزم وعقله (حکما بیورمشلردرکه) هرکیمسه که برامره شروع قیله کرکدرکه مدخلن بیلدیکی کبی مخرجن دخی بیله

وهمنك آغازندن انجامنه نظر ایدوب مقدار ضرر ونفعنی معیار
فکر واعتبار ایله تمییز قیله تا که رنج بیهوده چکمامش اوله
(حکما بیورمشلردرکه) سکز طائفه دن مجانبت واجبدر
وسکز کروهله مناسبت مناسبدر اول سکز نفر شخص که دست
موافقت آنلرك دامندن مرافقتدن چکمك کرك اول شول کیمسه‌لرکه
منعملرك حق نعمتنی بلمیه وکفران وعصیاندن احتراز قیلمیه
ایکنجی اول کیمسه که بی سبب غضب ایلیه وخشمی حلم اوزرینه
غالب اوله اوچنجی اول کیمسه که مغرور عمر دراز ورعایت حقوق
خلایقدن بی نیاز اوله دردنجی اولکه اندیشهٔ غدر ومکری کندویه
پیشه قیله بشنجی اول کیمسه که دروغ وخیانت طریقنه کیده
وصفت صدق وامانتدن کناره ایده التنجی اول شخص شهوت
پرست که عنان نفسی ارخا ایلیه یدنجی اولکه قلت حیا ایله موصوف اوله
سکزنجی اولکه بی سبب ظاهر خلق حقنده بدگمان اوله وبی برهان
باهر اهل عقلی متهم قیله اما اول سکز نفر که مصاحبتنه طالب
اولمق کرك بلکه آنلر ایله مصاحبت اهم مطالب اولمق کرك
اول کیمسه درکه اداء شکر نعمتی ذمتنه لازم بیله وقضاء حق
خدمتی عهده سنه واجب قیله ایکنجی اولکه عقد وعهد ومحبتی
صروف روزکار ایله مختل اولمیه ورشتهٔ دعوای مودتی تقلبات
دوار ایله انفصام بولمیه اوچنجی اولکه ارباب لطف ومروتك
تعظیمنی واجب بیله وقولا وفعلا مقام مجازاتده ومکافاتده اوله
دردنجی اولکه غدر وفجوردن احتراز ونخوت وغروردن اجتناب
قیله بشنجی اولکه حالت غضبده نفسنی ضبطه قادر اوله التنجی اولکه
سخاوتی رفع ایدوب فقرانك مقاصدنده نقودنی صرف ایلیه

يدنجی اول کیمسه که دامن حلم وشرم وحیایی الدن قومیه
سکزنجی اولکه صلحا واهل عفته محبت وفسقا واهل بد عتدن
مجتنب اوله هر کیمسه که بوطائفه ایله که حالیا ذکر اولندی مقام
وفاق واتحاد ده اوله واول کروه ایله که سابقا مذکور ایدی
معرض خلاف شقاقده اوله آنلرك برکت صحبتیله علل اخلاق
ردیه آنلردن زائل اولوب مزاج حالی اعتدال حقیقی یه مائل اولور
سرکه کبی بوقدر حدت وخموضتده چون عسل مصفی ایله
امتزاج بولور عرض حموضت صرفه آندن زائل اولوب بوقدر
مرضك ازاله سنی موجب اولور (حکمایپورمشلردرکه) سکز کیمسه
آزمایش اولنماز الا سکز مقامده شجاع محاربه ده بذر کر
مزارعه ده اکا برهنکام غضبده بازرکان زمان حسابده دوست
وقت حاجتده مردم اصیل زمان نکبتده زاهد احراز ثوابده عالم
هنکام سؤال وجوابده (حکمایپورمشلردرکه) نابیاره کمال
صحت میسر اولمیه طعام وشرابدن لذت بولمز وحمال بار کرانی
ظهرندن ایندرمیه راحت بولمز وعاشق نادولت وصال معشوقه
ایرمیه قرار وآرام قیلمز ومسافرتا منزلنده منزوی اولمیه حضور
وآسایش کورمز ومردخائف تادشمن مستولی دن امین اولمیه برلحظه
حضورله تنفس ایتمز (حکمایپورمشلردرکه) چون تأهل وتزوج
مراد اولنه بش نفر زندن حذر واجبدر حنانه منانه انانه
کیة القضا خضراء الدمن حنانه اول عورتدرکه زوج آخردن
ولادی اولوب بحکم اولاد ناآکبادنا کمال مهر وشفقت وغایت
حنین ومرحمتدن بوز وجنك مالنی متصل آنلره صرف ایلیه
منانه اول عورتدرکه صاحب مال وجاه اولوب قدرت دستکاهله

شوهرینه هرکاه منت ایلیه انانه اول عورتدرکه بوشوهرانن ساق
آندن فائق یاکندو مزاجنه موافق زوجی اوله انك ذوق صحبتی
کام آرزوسندن کتیبوب متصل بوشوهرندن انین وشکایت
اوزره اوله کیة القضا شول زن عفیفه‌در شوهری برمجلسده بکه
غائب اوله حاضر اولنلر انك قفاسنده طعن داغن اوره‌لر
خضراء الدمن زن جمیله درکه قبیلهٔ غیرا صلیدن بومقوله
ازواج ایله ازدواج وامتزاج مشکلدر حذر کرکدر وزن جوان
ونورسیده کرکدر عجایز ایله مصاحبت قطعا جائز دکلدر
طراوت عارضی کیدرر وآنلر ایله مجامعت ضعف ونحافت کتورر
وزن اون یاشندن یکرمی‌یه وارنجه موضع لطف وامید ومحل
مهرجدید در یکرمیدن اوتوزه وارنجه ارآم دل وجان وراحت
روح رواندر اوتوزدن قرقه وارنجه صاحب همت بلندوخداوند
مال وفرزند در وقرقدن اللی‌یه وارنجه تمام حافظ نام ومحفظ
ناموسدر وصاحب صلاح زرق وسالوسدر اما العیاذ بالله
زنکه اللی دن یوقار وتجاوز ایلیه زوج بیچاره‌نك جان عزیزینه
بلای سیاهدر عمارت خراب وزراعت بی آب ومار بی کنج
وبار پردرد ورنجدر *بیت* ایره چون سن زن پنجاه وپنجه*
آنی کورمك اره اولور شکنجه* (حکما بو رمشلردرکه) مال سرمایهٔ
سعادت دنیا وزریعهٔ ذخیرهٔ نجات عقبادر واهل عالم که طالب
حصول مراتب ووصول مآربدر غالب بودرکه بواوج مرتبه‌نك
برینه طالبدر مرتبهٔ اولی فسحت ساحت معیشت وتیسر تکثیر
اسباب راحتدر بو برطائفه‌نك منظوریدرکه همتلرین نوشش
وپوشش واستیفاء لذات نفسه قصر ایتمشلردر مرتبهٔ ثانیه

رفعت درجه وعلو منزله در اول زمره که بو مرتبه یه طالبدر ارباب جاه
واصحاب مناصبدر بو ایکی مرتبه نکده حصولی بی مال محالدر
مرتبهٔ ثالثه حصول صواب آخرت ووصول منزلهٔ تقرب حضرت
عزتدر اول کروهکه بو مطلبه رغبت ایتمشلردر اهل نجات وصاحب
درجاتدر بو مرتبه دخی مال حلالله حصول پزیر اولمق میسردر
نعم المال الصالح للرجل الصالح حدیث صحیحدرنته که پیر معنوی
صاحب مثنوی بیورمشدر * نظم * مال را کر بهر دین باشی حمول
نعم مال صالح کفتش رسول * معلوم اولدیکه مال ومنال
سبب حصول اکثر آمالدر بر کیسه که غیردن طلب قیله که
الید العلیا خیر من الید السفلی (حکما بیورمشلردر که) جمع مال
سهل کاردر اما حفظ وتمتعی دشواردر هر کیسه که تحصیله طالبدر
بو ایکی شرطی رعایت ایتمك واجبدر اول بودر که محافظه سنده
بر وجهله احتیاط قیله که تلف وتاراجدن امین اوله ودست سارق
وعیار ورهزن وطرارا ندن کسیله مالك دوستی بسیار ومالدارك
دشمنی بیشمار در ایکنجی بو که مرابحه دن انتفاع ایدوب اصل مالی
تلفدن امتناع قیله اکر سرمایه دن خرج ایدوب سودیله قناعت
قیلمیه آز زمانده دست جنارکی کفنده باد هوادن غیری نسنه قالمیه
طریق اعتدال هر خصوصده ممدوحدر خصوصا باب معاشده
پس خداوند مال لازمدر که حصول فائده دنصکره بو ایکی قاعده یی
حسبحال ایدینه بری بودر که اسراف واخراجات نامو جهدن
اجتناب قیله که بذرتبذیر طعن وملامتدن غیری نسنه و یرمز ومتلف
مال نهال حالنده ثمرهٔ ندامتدن غیری نسنه کورمز حقیقت حال
بودر که اتلاف مال ثمرهٔ ضعف عقل ودین ومقتضای اغوای

شياطين اعيندر كه نص كريمده ان المبذرين كانوا اخوان الشياطين
بيورلمشدر ايكنجى كركدركه عار بخل ومذمت امسا كدن احتراز
قيله كه مرد بخيل دين ودنياده بدنام ومالدار ممسك جميع ازمانده
مذموم ودشمن كاندر ومال بخيل عاقبت آماج تير تاراج وهدف ناوك
تلف اوراق مقرردر بشر مال البخيل بحادث او وارث (حكما
بيورمشلردركه) من قل دينره ذل مقداره بازار روزكارده هر كس
بى زردن بيزار ومالداره هوادار اولورلر مفلس تهى دستك
تيرقصدى هدف مراده ايرمز (حكما بيورمشلردركه) هر كيمك كه
برادرى اولميه هر يره كه واره غريب اوله خويش وقريب فائده
ويرميه وهر كيمك كه فرزندى اولميه صفحهٔ روزكارده باقى قالميه
وهركس كه مفلس و بى دولت اوله دوستلرندن حرمت ومحبت
بولميه بلكه تهى دستك حقيقتده دوستى اولميه اخبارده كلمشدركه
ارباب دولتك برندن سؤال ايتديلركه نه مقدار دوستك وارايدى
اول دوستم وارايدوكى معلوم دكل زيراكه حاليا خوشحالم ومالم
چوق وثروت وقدرتمه نهايت يوق بازار صحبتم رايج ودركاه دولتم
مقصد ارباب حوايجدر هر احدينى مكرم ومحترم كورر وبكا محبت
ومودت لافن اورر اكر عياذا بالله تعالى ديدهٔ اقبالم خاك ادبار ايله
طوله دوست ودشمن اول زمان ممتاز اوله دوستك حقيقتى زمان
نكبتده معلوم اولور يار اغياردن وقت محنتده امتياز بولور (حكما
بيورمشلردركه) مرد محتاجنه كه لذات دنيويه دن بى بهره در
محتملدركه درجات اخرويه دن دخى بى نصيب اوله كه كاد الفقر ان
يكون كفرا بيورلمشدر سببى بودركه شايد كندونك قوتى وعيالنك
نفقه سى بابنده مضطرب اولوب برفعل نامشروعه ارتكاب ايده

وآنك تبعه سى موجب وبال ونكال آخرت اولوب دنياده غل
وذل ايله مقيد اوله يعنى كبى عقباده زندان شقاوتده دؤبد ومخلد قاله
(حكما بيورمشلردركه) فقر وافلاس كه احتياج الى الناسدن
عبارتدر رجله بلا زلك رأسى وجميع فضائلك رئيسى درموجب
عداوة خلائق ومستوجب انكار خالقدر ورافع حيا وحجاب وهادم
بناى مروت ووفادر جامع شروآفت وقاطع حبل حميت ومستلزم
ذل ومسكنت ومستتبع هوان ومذلتدر هركس كه علت احتياج
ايله خسته ودام افلاسله پابسته اوله البته روى غيرتدن پردهٔ حيايى
رفع ايدوب صفحهٔ حالنده الحياء من الايمان نقشى منحوى
ومضمحل قيله وزندگانيسى منغص اولوب مهمان راحت ساحت
سينه سندن رخت اقامتى كوتوروب لشكر غم مملكت نهادينه مستولى
اوله وشمع حضورى بى نور ورؤيت طريق حقدن صد مرحله
دور اولوب مقدمات تدبير نافع ورأى صائب انك انتاج نتايج
منافعندن خاسر وخائب واقع اوله وخلقك آنك حقنده حسن ظنى
منعكس وبنياد اعتماد واعتقادى مندرس اولوب ديانت وامانتله
موسوم ومعلوم ايكن جنايت وخيانتله تهمت اولنه وتاكه بر كيسه‌دن
كناه صادر اوله غرم اكا حكم اولنوب جرم اكا نسبت اولنه وبالجمله
هر خصلت كه توانكرلره سبب مدح ومحمدتدر مفلسلره موجب
قدح ومذمتدر مثلا اكر شجاعت ايتسه تهوره حمل ايدرلر اكر
سخاوت ايتسه مسرف ديرلر اكر حكيم اولسه عاجز وناتوان ديرلر
اكر وقور اولسه كسلان وكرانجان ديرلر اكر بلاغت اظهار ايلسه
مكثار ومهذار اولور اكر صمت وسكوت اختيار ايلسه صورت
بيجان ونقش ديوار اولور اكر كوشهٔ خمولده منزوى اولسه سفهه

وجنونه

وجنونه نسبت اولنور اگر خندان وگشاده روی اولسه هزل وجنونله
تهمت اولنور اگر طعام ولباسده فی الجمله تکلف گوسترسه کاوتن
پرور دیرلر واگر لقمه وخرقه ایله قناعت قیلسه خرلاغر دیرلر
اگر برمقامده اقامت ایلسه خام وناپخته دیرلر اگر مسافرت
ومهاجرت قیلسه سرگشته وبخت برگشته دیرلر اگر تجرد اختیار
ایلسه تارك سنت دیرلر اگر تأهل وتزوج ایلسه بدنفس وبندهٔ شهوت
دیرلر والحاصل مرد محتاج ابنای زمان قتنده مردود وبیحرمت
اولور (حکما بیورمشلردرکه) قدح وذم اولنان فقر فقر اضطرا
ریدر فقر اختیاری دکلدر الغناء داء والفقر شفاء دیدکلری
پسندیدهٔ اولیاء وستودهٔ انبیادر بو فقرك صاحبی درویش اوفقرك
صاحبی گدادر پس درویشلك ایله گدالك میانی بین الارض
والسما در درویش اولدر که تارك دنیا اوله گدا اولدرکه دنیا آنی
ترك ایلیه فقر اختیاری یه الفقر فخری بیورلمشدر فقر اضطرا
ری یه الفقر سواد الوجه فی الدارین دنیلمشدر (حکما بیورمشلردرکه
دهان ماره برمق باصمق وشیر گرسنه دن لقمه قاپمق وپلنك خشم
آلود ایله همکاسه ونهنك زهرآلود ایله همگوشه اولمق ادانیدن
سؤال واراذیله احتیاج وابتذالدن آساندر بو اجلدندرکه دیمشلر
درراحت نوال ذل سؤاله دکمز وحلاوت عمل مرارت عزلدن بدل
اولماز بو ایکی بیت بعض اکابرك انوار خاطر وقادندن لامعه‌در
بوکلمات حکمت نکاتی اوجز عبارتله جامعدر (قطعه) چهار چیز که
اصل منفعت ومنالست * نیرزد آن بچهار دیگر باخسر حال * بقیهٔ تلخی
مرك وعمل بخجلات عزل * که نه بشرم ندامت عطا بذل سؤال
(حکما بیورمشلردرکه) آدم که شرف هنر ایله آراسته اوله

فقیر واندك بضاعت اولمغله میان خلقده شانی حقیر ومهان اولمز شیر باوجود که زنجیر ایله مقید در شوکت ومهابتنه نقصان کلمز وآنك که چهرهٔ حالی زیور هنر وکمالدن خالی اوله نقدر مالدار اولورسه عقلا قتنده ذلیل و بیمقدار اولورسك کبی هرچند زر وزیور وجل اطلس وطوق مجوهر ایله اراسته اوله ارباب اعتبار قتنده مهان وخوار اولور عاقل هر یرده هنر وفضلله فرزانه جاهل مسقط رأسنده علت جهل ایله غریب و بیکانه در (مصرع) صاحب هنر بهیچ مکانی غریب نیست (حکما بیورمشلردر که) پرهنز وراء پردهٔ خفاده قالمز و برهنز و رتربیت وتقویتدن محروم قالمز حکما بیورمشلردر که پای عزلتی دامن فراغته چکوب علایقدن متبتل ومتصل تزکیهٔ نفس وتهذیب اخلاقه مشتغل اولمق کرکدر حضور وحدتده فراغت عزلتده در بعض اکابردین بیورمشلردرکه فی الواقع صحبت سبب انتشار خاطر واستیلاء خواطر عزلت موجب جمعیت باطن وظاهر در اما بشرط حال مصاحب وقرین صحبت خلوتدن راجح وکثرت وحدتدن افضلدر وفی نفس الامر صحبت سبب اکتساب فواضل وفضائل و وسیلهٔ اقتباس اداب افاضلدر لارهبانیة فی الاسلام حدیثی مفهومندن هنر معلوم اولان بودرکه فوائد صحبت عوائد عزلتدن زیاده اوله (حکما بیورمشلردر که) زر وکوهره فریفته اولمق خلاف عقل صحیح ودولت دنیایه شیفته اولمق مقتضای جهل صحیحدر (حکما بیورمشلردر) هر کیمسه که وقت حدوث حوادث زمان ووقوع وقایعده حبل المتین اصطباره تمسك ایده عاقبة الامر مرادی چهره سن عین یقین ایله مشاهده قیله وسرور وشادی عروسی کنارنده جلوه کر اوله فرضا که فوائد

دنیویه اکا مترتب اولمیه بی شبهه منسوبات اخرویه دنکه اهم
مقاصددر بی بهره قالمیه بیت ای دل صبور باش برآفات روزکار
نیکو شود بصبر سرانجام آدمی (حکمابیور مشلردرکه) چون
حکم قضا نازل اوله وفرمان قدر جریان بوله دیدهٔ عقل رمد
جهالتله خیره وروز بصر بصیرت ظلمت غفلتله تیره اولور اول
محلده نه غافلك بصیرتی ارقیلور ونه عارفك بصرنده نور وفرقاولور
بوجمله یه باعث حکم آلهیدرکه بوحالاتك ضمننده حادث اولور
عمای فضیلت دثار بومعنایی بورباعی ایله اعلام واشعار ایتمشلردر
اکرکارتو نیکست بتدبیرتونیست * ورشدبداست هم زتقصیرتونیست
تسلیم ورضا پیشه کن وشاد بزی * که نیك وبدجهان بتقدیر
تونیست * حکمابیورمشلردرکه عمرقلیل که امن وراحت وحضور
وفراغتله کچه نجه نجه اولیدراول عمرطویلدنکه خوف وخشیت
ومحنت ومشقتله کچه

* تذییب *

بودراول جواهر حکمت نشان حکمای فضیلت عنوانکه
کمال ایجاز واختصارا وزره سلك بیانه کشیده قیلندی وبحکم
خیرالکلام ما قل ودل تطویل واطنابدن اجتناب او لنغین
(ثمارالاسمار) تسمیه اولندی * بیت * مراد ما نصیحت
بود کفتیم * حوالت با خدا کردیم ورفتیم * نکاه اندازالتفات اولان
کرام انامدن متضرع ومرجودرکه قصور وکسورین ذیل عفوایله
مستور وبوجریح الفؤادراتب نادرادی دعاخیرایله مسرور بیوردلر

چونکه بدین پایه رساند کلام
به که کنم ختم سخن والسلام

قد تم هذا الترتيب الجميل بفضل الله الملك الجليل
فى اوائل شهر محرم الحرام لسنه سبع
عشر ومائة والف

مممممم
مممم
مم
م

طبع شد اين كنجينهٔ حكمت ودفينهٔ عبرت در مطبعهٔ
باب حضرت سرعسكريه
(سنه ١٢٥٦)

